

Sumbi Ayɔpú Amu Gyumagyihε

¹ Mí wíé Tiofilo,

Mí Luka dé ɔwoló ánfí wanlín sísí fú. Mí ɔwoló gyankpapu amɔtɔ á, nɔwanlín Yesu atɔ bwehé pú mu atosunáhé fée; tsú bréá olefi mu agyómá así, ² bɔfon ekeá Bulu lótsu mu ya ɔsósó. Asa Bulu lótsu mu náti á, ɔlɔtsɔn Ɖɛ Wankíhé túmitɔ bláa ahá ámú ɔlele ɔbéε, bubwée mu sumbí ayɔpú ámu tɔá bubwée. ³ Mu iwíɔsin wúun pú mu lowu ɔma a, oletsiá lé iwí ɔwan ɔkpa ɔtsan-ɔtsansu súná amó, púsúná ání lélé otsie nkpa nke aduana ání ɔlelatsiá ɔsolósu fée; ɔde Bulu iwíegyí iwí asón blí. ⁴ Bré kuá mu amónyɔ befia a, ɔleda amó ɔlá ɔbéε, “Mlímánatí Yerusalem. Mlitsia inu gyo mí Sí atokiehé ámú ɔlehie yáí ɔbéε méha mlí, nebláa mlí mó iwí asón ámu. ⁵ Asú Ɖɔpú Yohane lópu ntsu bó ahá asú, táme nke kútúklú ku ɔma a, Bulu ɔbópu Ɖɛ Wankíhé amu bó mlí asú.”

Yesu Ɖsósú Yɔ

⁶ Mú su bréá mu amónyɔ belafia a, befité mu beε, “Aní Wíé, bré ánfíto féyinkía iwíegyí amu há Israelfɔ ní?”

⁷ Yesu lébláa amó ɔbéε, “Imehián ání mlébi nke ntée bréá mí Sí nkule lahié mu onutó túmitɔ. ⁸ Mboun ní Ɖɛ Wankíhé amu owíé mlíto á, mlénya túmi tálí gyi mí iwí adánsie tsú Yerusalem wúlutɔ, Yudea pú Samaria ɔmátó fée yófon ɔyí ɔka.” ⁹ Bréá ɔleblí asón ánfí tá á, amó ansító inu Bulu lótsu mu ya ɔsósú, ɔlɔfwí wíé nwulótáatɔ.

¹⁰ Besi bude nwulótáa kú alí. Beláki a, ayin abanyó akwá bowa atadi futútú líí amó wá á. ¹¹ Ayin ámv befíté amó beε, “Oo Galileafó ayin, nto mlidékú nwulótáasv alí? Alí ánfí mlilawun Bulu latsú Yesu oya osúsú ánfí á, alí kén obéyinkía mv ba nli.”

*Matias Yuda Otsiakpá Tsiá
(Mateo 27:3-10)*

¹² Inu beyinkí kplí tsú Nfɔ-nyíbu ámvsv* ba Yerusalem. Okpa ámv íbóbwe máilí fun. ¹³ Bowie wúlutá á, bɔdu yó abansúrɔtɔ, otíné ámvú butsie yaí ámv. Sumbí ayɔpá bɔyɔ inu gyí: Petro, Yohane, Yakobo mva Andrea, Filipino mva Toma, Bartolomeo mva Mateo, Alfeo mv bi Yakobo, Simon ání ogyi iwisotsiá adunkápó ɔpasuatɔ oha pú oyin okwá butetí mv Yakobo mv bi Yuda. ¹⁴ Ahá ání bεtrá du yó inu gyí, atsv akv, Yesu mv yin Maria pú Yesu apíó. Ahá ánfí fée létsiá bwé ikole bó mpái.

¹⁵ Nke ámvɔ á, ahógyipv bóbwe fé lafakule-advanyɔ (120) befia. Inu Petro lókvsú líí amó nsiné bláa amó obée, ¹⁶ “Mí apíó ahógyipv, Oje Wankíhé asón ámvú ɔleblí tsɔn Owíe Dawidsv, íbv Bulu asɔn wanlínhé amvɔtɔ, tsú Yuda Iskariot ámvú ɔlekpa ahá beyékitá Yesu iwí ámv ilaba mótó. ¹⁷ Yuda Iskariot ánfí létsiá aníɔ. Ania mɔnyɔ lóyɔ osum agyómá ánfí.”

¹⁸ Yuda lɔpv mv lalahε ání ɔlbwε ikwá beka mv yóhɔ ɔsulúv kv. ɔlekpa tsú osúsú beda ɔsulúv amvsv pɔ, mv ipu lefa pɔ, mv mpúni é lefen dali wɔrɔdɔ. ¹⁹ Ohagyíoha ání ɔbv Yerusalem lónu asón

* **1:12** Nfɔ-nyíbu igyi obubwí kwá íbv mantáa Yerusalem, butetí mó Olifbv.

ánfi. Bedunká ɔsulúv amu dá amú ɔblító bεε, “Hakel-dama.” Mú ası gyı, “Ɖsulúvǎ obugya lawólí mósú.”

²⁰ Petro lýɔ mu asónsú ɔbéε, “Tsúfé bɔwanlín wá Israelfɔ ulɔ ɔwulú ámutɔ bεε,
‘Mu wóyí idí kpan.

Ɖhaa mátsiá mótó.’
Betrá wanlín tswı bεε,
‘Ɖha bambá otsiá mu otsiákpá.’

²¹⁻²² “Mú su ilehián ání ɔku ɔbétsa anı Yesu afúlitɔkvsú ánfı ıwı adánsıε gyı. Ilehián ání ɔhá ámu obótsu ayin ámúú betsiá anıtɔ bré ámúú anılóbuo anı Wıε Yesu, nátı kı ntíné-ntíné amutɔ. Ɖhá ání olobuo anı tsú bréá Asú Ɖbɔpó Yohane léblı asúbɔ asón alı bɔfɔn εke ámúú Bulu lótsu Yesu ya ɔsúsú sí anı ámu.”

²³ Inı su beε ahá abanyó, bugyı Yosef ání butetí mu Barsaba, butetráa tı mu Yustus muα Matia. ²⁴ Múú bɔbɔ mpái bεε, “Anı Wıε, fuyin ɔhagyıɔha kluntɔ asón. Suna anı ahá ánfıtɔ ɔmuǎ falé, ²⁵ otsia Yuda ámúú alakíná agyómá ánfı, nyá mu ısubıtı ámu otsiákpá, ɔyɔ fú osum agyómá ámu.” ²⁶ Múú bekapú ató amú abanyó nwunsu. İleyı Matiasu. Mú su bɔpu mu wá sumbí ayɔpó dúɔkvn ámutɔ, belabwé dúanyɔ.

2

Ɖye Wankíhé İbátɔ

¹ Pentekoste εke, igyi Israelfɔ atɔ pɔpwe ɔnó ɔdaké ámu lɔfɔn a, ahógyıpu amu féé beba befia amú ofiakpa. ² Ɖtsáwυε pé á, olú kvá igyi fé afú kpɔnkpɔntı ilotsu ɔsúsú bɔbulá wóyí ámúú bubu mótó ámu. ³ Inu bowun tɔkvá igyi fé ogya plɛnplɛn, ilɛııan ɔdandv. İledasáın dínká amútó okugyıɔkvsu.

⁴ Ɔhe Wankíhé lɔbulá okugyíɔkɔtɔ, ilɛha okugyíɔku léfi así ɔde ɔblí bámbá blí.

⁵ Bré ámutɔ á, Yudafɔ́á bɔtenyá Bulu ifú, bɔbɔ ndító féé baba bɔtsie Yerusalem. ⁶ Bréá ɔɔm anfi bonu okitikíti amɔ a, besrí befia inɔ. Amótɔ okugyíɔku lónu mɔ wúlutɔ ɔblí. Mú sɔ ɔnɔ lobwie amó. ⁷ Ilɔwa amó ifú, wá amó wánwan. Mú sɔ befité beɛ, “Ahá anfi bɔdetáí á, megyí Galileafɔ́ són bɔgyi? ⁸ Mú nkáli ilɔbwe asa anidenuá bɔde anitɔ okugyíɔku wúlutɔ ɔblí blí? ⁹ Anitɔ akɔ atsú Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Yudea, Kapadokia, Ponto, Asia, ¹⁰ Frigia, Pamfilia, Egipte ɔmátɔ pú Libia awúlu aní ibɔ mantáa Kirene wúlutɔ. Akɔ é bɔtsú Roma wúlutɔ, ¹¹ bógyi Yudafɔ́ pú amóá bɔmegyí Yudafɔ́ bawíé Yudafɔ́ Bulusúmtɔ aná féé bɔbɔ anitɔ. Kretafɔ́ pú Arabifɔ́ é bɔbɔ anitɔ. Táme anidenuá bɔde Bulu atɔ kɔɔnkɔnti aní alabwé blí anitɔ okugyíɔku ɔblítɔ.” ¹² Alí ámóú asón amɔ ilobwie amó ɔnɔ ámɔ sɔ bɔbwe yɔɔ, sí bɔde amó aba fité beɛ, “Ngya amansɔ é ní?”

¹³ Táme amótɔ akɔ bɔbwe ahógyipɔ amɔ ahinlá beɛ, “Ntá banu bɔ.”

Petro Asóntóle Sundá Ahá Amɔ

¹⁴ Inɔ Petro mɔa mɔ aba dúɔkɔn amɔ bɔkɔsú líí. Mú Petro lótsu ɔme fɔ́á bláa ɔɔm amɔ ɔbéɛ, “Apíó aba Yudafɔ́ pú mli fééá mliɔ Yerusalem, mliɔ yaa asɔ, anle asóntɔ suna mli. ¹⁵ Mlimákí mliaa ahá anfi babú, tsúfé ɔyí mɔkóke. Bréá dokwebá ladá ní. ¹⁶ Mbóún asón anfi ilaba nde anfi Bulu ɔnɔsɔ ɔtáipú Yoel léblí yáí ní. Ɔbéɛ,

¹⁷ ‘Bulu ɔbéɛ, “Nke tráhe amɔtɔ á, nópɔ mí Ɔhé wá anyánkɔpɔsa féétɔ.

Mli abi yinhé pú mli abi tsihé béblí asón ání nópowa
amó onó.

Mli nyasubi bówun ató.

Mli ayin dehen bókun nkude.

¹⁸ Nke ámuta á, nópwa mí Oné wá mí asúmpó
atsi móa ayin féétó.

Mó su béblí asón ání nópowa amó onó.

¹⁹ Nóbwe ofúla nwolótáasu,

bwé osúna osulósu.

Ogyá, obugya pú ogyási tuun béba oyító.

²⁰ Owí obéta opa.

Osra é obépe koo fé obugya,

asa aní Wíe numnyam eke kponkponti ámu
ibofon.

²¹ Ibéba ání ohagyíoha ání okpóli aní Wíe a, obéha
mu obénya nkpa.” ’ ”

²² Petro lóyo músú obéé, “Mí apió Israelfa, mliyaa
asu amlinu asón ání. Bulu lóbwe ofúla móa ató
kponkponti pú osúna tsotsotsa tsun Yesu Nasare-
tyin amusu, púsúná ání molówa mu. Mli féé
mlulówun mó, tsúfé mli ansísú íni féé leba. ²³ Igyi
táa Bulu yin yaí dodo, igyi mu apé ání béle Yesu há
mli. Mliléha ahá ání butamagyi mblasu beda mu
mántá oyikpalíhesu, mó mu. ²⁴ Táme Bulu léle mu
lowu sínsínsintó, kósóba mu tsú afúlito. Tsúfé lowu
méetalí gyi mūsu, osin afúlito. ²⁵ Iní sù Owíe Dawid
léblí mu iwí asón obéé,

‘Brégyíbré á, ntowun aní Wíe mí ansísú.

Tsúfé alí mí gyapisu, su tato móowa mí ifú.

²⁶ Mó su ansí tegyi mi,

ntatódí ansigyísú.

Nyankpusa ngyi. Lowu da gyo mí,

táme nde Bulu okpa kí.

27 Tsúfɛ fɔméesi mí ɔkláa wá afúlitɔ.

Fɔméesha mí fú osúmpó wankíhé mmóɔpló.

28 Fólósuná mí ɔkpa ání ntsóon mósú, mí anya nkpa ání itamatá.

Ní fóbɔ mí wá á, ansí bégyi mi ekekegyíeke.’ ”

29 Petro létrá bláa amó ɔbéɛ, “Mí apíó Israelfɔ, mbúa hie bla mli amlinu. Aní náin Owíe Dawid lówu, bopolá mu. Bótɔ nde mu ntsán da aní wá nfi.

30 Bulu ɔnósó ɔtɔípó ogyi, oyin ání ntam ání Bulu léka há mu béba mótó. Bulu léka ntam há mu ɔbéɛ, méha mu natina ɔku obétsiá mu obiású eke kó.

31 Iníá aní náin Owíe Dawid lówun mó yáí sɔ á, ɔlɔtɔí tsú Kristo, (ɔhá ámóú Bulu ladá mu ofúli amó) kusó tsú afúlitɔ iwí ɔbéɛ,

‘Bulu méesi mu wá afúlitɔ.

Mó sɔ mu ɔyolóu mósɔpló.’ ”

32 Petro lóyɔ mósú ɔbéɛ, “Yesu gyí ɔhá ání Bulu lókusóa tsu afúlitɔ, aní féé anigyí mó adansífo.

33 Bulu lótsu Yesu ya ɔsúsú, há mu otsiákpá yilé mu gyɔpɔsɔ. Aní Sí Bulu lópu Ɔhe Wankíhé ání ɔlehie yáí ɔbéɛ, mósɔhá mu ahógyipɔ há mu. Ɔhé ámu Yesu lapóhá aní á. Mó gyumagyihe mlidéwúun, mlidénu á. 34 Megyí Owíe Dawid Bulu lótsu ya ɔsúsú, táme muléblí yáí ɔbéɛ,

‘Aní Wíe Bulu lébláa mí Wíe ɔbéɛ,

Tsia mí gyɔpɔsɔ,

35 yófɔn bréá nópɔ fú alupó bwé fú ayabi oyíkpa.’ ”

36 “Mó sɔ mli Israelfɔ féé mlinu. Iɔu mótóá mliléda Yesu mántá oyikpalíhesɔ. Táme mlihie bi ání Bulu ladá mu ofúli, bwé mu Kristo pú aní Wíe.”

37 Bréá Israelfɔ ámu bonu asún ánfɔ á, ɔlehie han amó. Mó sɔ befítɔ Petro mɔa mu aba sumbí ayɔpó atráhe amɔ beɛ, “Apíó, ntɔ abwéɛ?”

38 Mú Petro léle mú onó ðbéε, “Mlito okugyíakú ðámli klontó, abó mli asú Yesu Kristo dátó, méni Bulu obési mli lakpan kíε mli, há mli Ɔhe Wankíhé amv. 39 Tsúfé mli mli abí-aná pú ahá ání bvbv tsútsúútsú ání Bulu ðbétí féé ðlehie Ɔhe Wankíhé anfi há.”

40 Petro lébli asón tsatsóatsó, pótói kplá amú ðbéε, “Mliε mli iwí tsu ndemba-abí laláhe anfitó.”

41 Amútó ahá tsatsóatsó bóhó Petro asón amv. Mú sv bóbó amú asú. Eke amv a, ahá bóbwe fé mpím-sa (3,000) betsiá ahógyipv amvto. 42 Ahógyipv amv bele ansí kítá sumbí ayópú amv atosunáhé, amú ikolebwe tógyítótó, ðpasua amvto atogyiheto yéε pú mpáibótó.

Ahógyipv Amv Tsiátó

43 Sumbí ayópú amv bóbwe ofúla pú osúna tsatsóatsó, onó lobwie ðhagyíaha. 44 Ahógyipv amv féé bóbwe tógyító kule. Betsiá ye amú ató há aba. 45 Betsiá fé amú ató, ye kóba ání benyato há amútó okugyíakúá ðma. 46 Amú féé betsiá fia Bulu ðswékpa wunsínésú ekekegyíεke. Bəpv amú klontó-ðdwe tsiá gyi ató ðpasuato amú aba wóyító. 47 Betsiá kánfó Bulu, ahá féé bekle amú asón, aní Wíε Bulu létsiá pú ahá ání ðdele betsiá amútó ekekegyíεke.

3

Petro Mva Yohane Ibə Ɔkv Tsa

1 Eke ðkv ntópwe ðsato mpáibó bré á, Petro mva Yohane bəyó Bulu ðswékpa amv wunsínésú. 2 Oyin ðkvá bəkwí mv ibə tetsiá Bulu ðswékpa amv ðkpa onó kvá butetí mú “Ɔkpa onó Wankláán.” Ahá butotsú mv ba beyaí mv ekekegyíεke, ðtəkóli ahá ání

bówie Ɔtswékpa inu kóba. ³ Bréá ibo amu lówun ání Petro mba Yohane budebitíwíé Ɔtswékpa inu á, ɔlɔkúlí amú kóba. ⁴ Petro mba Yohane besi líi buɔe mu kí díín. Mú Petro lébláa mu ɔbéé, “Fó mú kí aní wɔle.” ⁵ Ibo amu kí ɔbéé, béha mu tɔku. Mú su olotsu ansí fúá ɔde amú kí. ⁶ Táme Petro lébláa mu ɔbéé, “Mma sika futútú ntée pépe, táme néha fó tóá mbu. Kusɔ lu, afɔnatí Yesu Kristo Nasaretyin amu dátó!” ⁷ Inu Petro lékítá mu gyɔri bi, tsú mu líi, inuɔ ɔwɔnlín lowie mu ayabi pú mu ntsakpátó. ⁸ Olofulí kpáyí ɔtsáwɔle pé, wá natí bi. Mú su ɔlekplá buo Petro aná wíé Bulu ɔtswékpa wunsínésú inu; ɔna odefulí kpáyí; ɔde Bulu kanfó. ⁹ Ahá ání buɔbu inu féé bowun mu ání ɔna ɔde Bulu kanfó. ¹⁰ Mú su bréá ɔwankí amú ání ibo amú ɔtetsiá Ɔkpa Ɔnó Wankláán inu kúlí ató ámu ní á, ɔwa amú wánwan, bwíé amú ɔnó.

Petro Tái Bulu Ɔtswékpa Wunsínésú

¹¹ Oyin ámu pú Petro mba Yohane kinkíínkín Bulu ɔtswékpa wunsínésú, ɔtinekuá buɔetí inu Salomo Abrándáású. Mu ɔtsa ɔwa amú wánwan. Mú su besrí ba amú wá inu. ¹² Bréá Petro lówun amú á, ɔlefíté amú ɔbéé, “Mí apíó Israelfɔ, ntogyi sú asún áñfi lawá mli wánwan alí? Ntogyi sú mlilaba mlidé aní kí alí? Mlíki mliáa, aní onutó túmi ntée aní Bulusúm wankláán láhá su oyin áñfi lakósú ɔna? ¹³ Bulu amú aní anáin Abraham, Isak pú Yakob bosúm ámu ɔwa mu osúmpú Yesu numnyam. Táme mlilópu mu há mliáa buɔmó mu. Mlílékiná ɔhá áñfi tekí Pilato ɔbwe agywun ání mési mu ɔnatí áñfi. ¹⁴ Mlílékiná Ɔha Wankíhé pú Yilé Ɔbwepú áñfiá buwanlín mu iwí asún wá Bulu asún ɔwɔlótó anfi, bláa Pilato mliáa, osí ahá ɔmɔpú

ámv mboún ha mli. ¹⁵ Mliléha bəmə nkpa əhapó ánfí, táme Bulu lóksóa mv tsú afúlitə. Anıgyí mv ıwı adansıfə ní. ¹⁶ Yesu túmi láhá ıbə anfi mlyin yaí, mliđékú anfi ıwı lawá mv ənlın. Anı Yesu hógyi látsá mv, mli fée mliđewúun a.

¹⁷ “Inı sv mí apió, nyin ání mábí léha mli ahande mliłpυ ínı fée gyi Yesu. ¹⁸ Táme a, Bulu léblı tson mv ənsós atəıpó amv féesú yaí əbée, ‘Křisto, (əhá ámvú neda mv ofúli amv) obówun ıwıəsın.’ Mú sv əleha ıleba alı ní. ¹⁹ Mú sv mliđamli kləntə, amlyinki ba Bulu wá, ménı obəsi mli lakpan fée kیه mli, wá mli əwənlın pəpwe, ²⁰ lápú Yesu sísı mli. Mv Bulu léda ofúli yaí há mli ní. ²¹ İlehián ání Yesu obétsiá əsúsú ınv yófıv bréá Bulu əbela tógyıtə bwé, fə alı əleha mv ənsós atəıpó wankíhé amv beblı tswı. ²² Anı náın Mose léblı əbée, ‘Mli Wıe Bulu əbéha mv ənsós atəıpó əkvá ogyi fə mí əbədəlı tsú mli tə há mli. Mlygyi mv asəv blíhé féesú. ²³ Əhagyıəha ání omobu ənsós atəıpó anfi á, Bulu əbéle mv lé mv ahátə, mó mv.’

²⁴ “Tsú Samuelsv á, Bulu ənsós atəıpó beba fée bətəı tsú asón ánfı ıdebá nke ánfıtə ıwı. ²⁵ Mlygyı Bulu ənsós atəıpó amv abı-aná. Mli búbı tó ámvú Bulu léhıe yaí há anı anáın amv. Tsúfə Bulu lébláa Abraham əbée, ‘Nótson fıv abı-anású yúlá əyıtə ahá fée.’ ²⁶ Inı súbı bréá Bulu léle mv osúmpó Yesu a, olegyankpá pú mv sísı mli İsrəelfə, əbée obóyulá mli, amlısi lakpan bwə ní.”

4

Petro Mva Yohane Ənóle Yudafə Asón Ogyikpá

¹ Bréá Petro mva Yohane búbı mósú budətəı kplá ahá ámv a, Bulu igyı ahapó múa Bulu ətswékpa

agyópu ðhande pú Sadukifó aku beba bətu amó.
² ðbló lekítá ahande anfi. Tsúfé sumbí ayəpú
 ámu bude ahá ámu ató suná beε, Yesu lawú kósó
 tsú afúlitó. Mú su wukósó bu inu há ðhagyíðha.
³ Ahande amu bekítá Petro mva Yohane. Owí deta
 su bəpu amó yówa obu yéha əyi kehe. ⁴ Táme ahá
 ámú bonu amó atosunáhé amutə ahá tsətsətsə
 bohogyi, beksiá ahógyipu amutə. Mú su ahógyipu
 amutə ayin bəbwe fé mpím-nu (5,000).

⁵ Əyi kehe nyanki a, Yudafó awíε, amó ahande pú
 Mose mbla asunápú beba befia Yerusalem. ⁶ Ahá
 ánfi pú ahande ání befia asún ámu asi gyí; Bulu
 igyí ðhapú dehen Hana, mu wóyító ahande Kaiafa,
 Yohane, Aleksandro pú wóyí ámutə ahá féé. ⁷ Beha
 bəpu Petro mva Yohane belí amó ansító, befité amó
 beε, “Ma túmitə ntée ma dátó mlilétsa oyin ánfi?”

⁸ Inu á, Əhe Wankíhé ləbulá Petrotə. Mú su iləha
 mu túmi əlebláa Yudafó awíε pú amó ahande amu
 əbéε, ⁹ “Nde mú mlidé aní fité tásá svá anilawá awítəle
 há ibə anfi, tsá mu ilə? ¹⁰ Mómú tsú nde mliá Israelfó
 féé mli bə aní Yesu Kristo, Nasaretyin amu túmi pú
 mu dátó oyin ánfi ólí mli ansító ánfi lanyá ilətsá.
 Mogyí ðhá ámú mliléda mántá oyikpalíhesu mó mu
 asa Bulu lókusáa mu tsú afúlitó ámu ni. ¹¹ Yesu anfi
 iwí asún bəwanlín wá Bulu asún ámutə beε,
 ‘Ibwi ámú mli obu ayípu mlilékiná ámu
 ləbəbwe okonkísəbwi ní.’

¹² Yesu anfi nkule pé gyí ðhá ání Bulu ləpuhá aní əyí
 ánfitə əbéε, atsúbn musu nya nkpa. Əhaa trá əma
 unvá ədun mu.”

¹³ Iníá Yudafó ahande amu buyin ání Petro mva
 Yohane bəməkókásí əwuló ki, táme ifú medé amó su
 á, ənó lobwie amó. Iləwankí amó ání babuo Yesu
 ki. ¹⁴ Ahande amu bumenya asvansu blí. Tsúfé

bowun ání ɪ̀ɔ́ amúú alanyá ɪ̀ɔ́tsá ámu líi Petro mva Yohane wá. ¹⁵ Mú sv bebláa Petro aná beɛ, budáli asón ogyíkpá ɪ̀nu kpalobí, abokita agywɪ̀n. Múú ahande amv befité aba beɛ, ¹⁶ “Nkáli abóbwe ahá áñfi? Ɔhagyíɔ́ha labí Yerusalem wúlutó ání amú labwé osúna kɔ̀nkpɔ̀ntɪ́ áñfi. Animéetalí gyi mú nwéɛn. ¹⁷ Táme alá ɪ̀bóbwe asón áñfi méétrá kleí á, mliha ada amú ɔ́lá kinkíínkín aniaa bvmátra bláa ɔ́haa asvansv Yesu dátó ɛ.”

¹⁸ ɪ̀nu beɪlatí Petro mva Yohane ba obuto ɪ̀nu, beɪda amú ɔ́lá beɛ, bvmátra bláa ɔ́haa asóngyiasón ntéɛ súná ató Yesu dátó ekekekeke. ¹⁹ Múú Petro mva Yohane bebláa amú beɛ, “Mli onutó mliki. Məmv bv alé Bulu ansító, ání abónu mli asón lóó, ntéɛ Bulu klé? ²⁰ Tsúfé anɪ mú animéetalí sí t́sá anɪlawun pú asón ání anɪlanú blí.” ²¹ Bvmetalí bítí amú ɪ̀sv, tsúfé ahá ámu f́éé bvdɛ Bulu kanfó ofúla kɔ̀nkpɔ̀ntɪ́ amúú alabwé ámu sv. Mú sv ahande amv beɪtrá da amú ɔ́lá kinkíínkín, besi amú benatí. ²² Oyin ámu ɪ̀ɔ́tsá lówa ifú, tsúfé alahɔ́ dɔ̀n nfi advana (40) alɪ bré ámuɔ́.

Ahógyipv Amv Atɔ́ Kvlihé

²³ Yudafɔ́ ahande amv benya sí amú alɪ, Petro mva Yohane beyinkí ba amú aba ahógyipv amv wá. Bebláa amú asón ání Bulu igyí ahapó dɛhen pú Yudafɔ́ ahande amv beblí f́éé. ²⁴ Bréá ahógyipv amv bonu asón ámu a, amú f́éé bɔ̀pv ɔ́me kɔ̀le kólí Bulu beɛ, “Anɪ Wíe Bulu Otúmípv, f́ólóbwe ɔ́sú f́ɔ́bwe asɪ, ɔ̀pv móa ntsu pú mútó ató f́éé. ²⁵ Fɔ̀tsvɔ̀n Ɔ̀ɣe Wankíhésv há anɪ náin Dawid, ogyi f́ó osúmpú léblí ɔ́béɛ,

‘Ntogyi śú ɔ́má-ɔ́má banyá ɔ́bló?

Ntogyi śú ahá f́éé babwé agywɪ̀n kuku kpaali?

²⁶ Ɔ̀sólósv awíe badídá ató.

Wúlu ahande batí aba fia,
kítá agywun laláhe aní Wíe Bulu mva Kristo,
(ǎhá ámúú ǎleda mu ofúli) amusu.’ ”

27 Petro lóyo mu asónsú ǎbéé, “Lélé á, asún ánfí laba mótó. Owíe Herode mva Pontio Pilatoá bomegyí Yudafǎ pú Israelfǎ babwé kule wúlu anfitǎ, kúsú líí Yesusu. Mogyí fú osúmpú wankíhéá fǎda mu ofúli ni. 28 Táme bumebi ání tǎá fehíhíe yaí fee íbǎba mótó fú apé pú fú túmitǎ dodo babwé á. 29 Aní Wíe Bulu, kí alá baká anisu, afukpa fú asúmpú, méni abétalí blí fú asún ámu, aníméenya ifú. 30 Tsa ahá ílǎ fú túmitǎ, afuha abwe ofúla pú osúna fú osúmpú wankíhé Yesu dátó.”

31 Bréá bǎbǎ mpái ánfí tá á, amú ofiakpa unv fǎé ílǎkpínkí. Ǫhe Wankíhé lǎbulá amótó. Mú sv bǎwa klun dá Bulu asún ámu ǎkan.

Ahógyipv Amv Atótó Yée

32 Ahógyipv amv fǎé bǎpv klun kule mǎa agywun kule tsíá. Ǫkuku méblí ǎbéé tǎá muvbu igyi mu nkule klé. Mboun okugyíǎku ató lǎbwe amú fǎé klé.

33 Sumbí ayǎpú ámu bǎpv túmi kpǎnkpǎnkpǎntí gyi aní Wíe Yesu íwí adánsíe bee, Bulu íakósǎa mu tsú afúlitǎ. Bulu léhíe wá awítǎle há ahógyipv amv fǎé. 34 Amótó ǎkuku mégyi ohian, tsúfé amúá bvbv ǎsulúv pú wóyí betsíá fé mú, pú mú ǎnǎ kǎba ba 35 sumbí ayǎpú ámu, betsíá ye mú há ǎhagyíǎha alá ílehián mu.

36-37 Mú sv alí kén Lewiyin ǎkuá butetí mu Yosef léfe ǎsulúv, ǎbpu kǎba amv ba sumbí ayǎpú ámu ni. Yosef aní otsú Kipro ǎmátó, sumbí ayǎpú beha mu ídá Barnaba, (mú así gyí, “Ahá atetǎ-ǎnlín ǎwapú.”)

5

Anania Mva Safira

¹ Inu oyin əkvá bətətí mʋ Anania mʋa mʋ ka Safira é bəfə amú siadiə kv. ² Táme Anania léle kóba amʋ kv ɲáín, mʋ ka é yin mó iwí. Ɔɔpʋ kóba amʋ tráhe ba sumbí ayəpó ámu. ³ Múú Petro léfité mʋ əbéə, “Anania, ntogyi só fahá Ɔbʋnsám lagyi fʋsʋ, fapú kóba amú fənya ámu kv ɲáín, bówa afunu suná Ɔɲə Wankíhé? ⁴ Fóbú fú əsulúv asa fəfə mó. Iníá fəfə mó é á, fóbú fú kóba. Ntə láhan fʋ só fabwé itóá igyi alí? Bulu fawá afunu súná o, megyí anyánkʋsa.” ⁵ Anania lénya nú asón ánfí alí á, ɔletɪn da wú. Mó sʋ ifú ləhiə kítá ahá ání bonu asón ánfí fээ. ⁶ Inu nyasubi akʋ bəksó tsú tati kíklí mʋ iwí, tsú mʋ yópulá.

⁷ Ilegyi fé dənhwírí asa əma asa mʋ ka Safira é lóbowie inu. Alí bré ámʋtə á, omeyín tóá ɔlaba mʋ kulusʋ. ⁸ Petro léfité mʋ əbéə, “Safira, bla mí. Kóba anfi gyí tóá fəa fú kulu mlilénya bréá mliléfə əsolúv amʋ ní?”

Safira léle mó ənó əbéə, “Ee, alí anilénya ní.”

⁹ Mó sʋ Petro léfité mʋ əbéə, “Ntogyi sʋ fəa fú kulu mlilabwé ənə-əkule mlíaa mlósə Aní Wíə Ɔɲé kí? Kí, nyasubi ání bayópulá fú kulu yínkí lawíə obu-əno inu á. Bósʋrá fú é ya.” ¹⁰ Inʋnʋ ɔtsi ámu é létɪn da Petro ayabitə inu wú. Bréá nyasubi ámu bobowie inu á, bowun ání Safira é lawú, sʋ botsu mʋ yópulá mʋ mantáa mʋ kulu. ¹¹ Ifú ləhiə wíə əpasua ámu pú ahá ání bonu asón ánfí fээtó.

Sumbí Ayəpó Amʋ Ofúla Pú Osúna Bwə

¹² Bulu lótsʋn sumbí ayəpó ámʋsʋ bwé ofúla pú osúna tsətsətsə wúlu amʋtə. Ahógyipʋ amʋ

fée bəbwe kule tsía fia ətınekvá bəteti ınu Salomo Abrándaású. ¹³ Ahá ání bume gyí ahógyipu kóráá beti ahógyipu amu ıdayilé. Táme əkuku móbwe agywun əbé, mébetsiá ahógyipu amıtə. ¹⁴ Igyi ali óó á, atsi múa ayin tsətsəətsə bəhə anı Wıe Yesu gyi. Bulu létsiá pú amú tsía ahógyipu amıtə. ¹⁵ Sumbí ayəpú ámu ofúlábwe su wúlu amıtə ahá betsiá tsú amú aləpu ba brənuşu, beyai nklan tşwi pú amú tşwi mósú. Fówun ní Petro əbá bətsun ınu á, mu yiyi bówólí amósú. ¹⁶ Ədəm ání bətsú awúluá ıbu bomlí Yerusalemıtə é bəpu amú aləpu pú ahá áni əŋe laláhe dé amú háan ba, sumbí ayəpú ámu bətsa amú ılo.

Sumbí Ayəpú Amu Lu

¹⁷ Sumbí ayəpú ámu ıwi lówa Bulu igyí əhapú dəhen amu mva mu aba ání bubu Saduki əpasuatə olu. ¹⁸ ıni su bekitá sumbí ayəpú ámu wá obu. ¹⁹ Táme onyé, Bulu-əbəpu əku léba befinkí obu ámu, kpá sumbí ayəpú ámu dáli. ²⁰ Bulu-əbəpu amu lébláa amú əbé, “Mlyə amliyelí Bulu ətswékpa wunsinėsú ınu, amlıbla ahá nkpa pəpwe amu ıwi asón fée.” ²¹ Sumbí ayəpú ámu begyi Bulu-əbəpu amu asónsú. Mú su benatı yó wunsinėsú ınu bəke, bude ahá ató suná.

Əma-əma a, Bulu igyí əhapú dəhen amu léti Yudafə asón agyípú amu fée fia. Mú bəwa abı beə buyéle sumbí ayəpú ámu ba. ²² Táme bəyə á, sumbí ayəpú ámu buma ınu. ıni su beyinkí bebláa ahande amu beə, ²³ “Anılóyə ınu á, anıłowun áni aklon amu fin wankláán. Obu adıpósú akıpu amu bulı bude aklon amu ənə gyo. Táme bréá anıléfinkí aklon amu a, anumówun əhaa obu ámıtə.” ²⁴ Bulu ətswékpa agyópú əhande mva Bulu igyí əhapú dəhen amu

bonu asón ánfí a, bəbwe yaə, sí bude asón ání íbēba mú əma gywíín. ²⁵ Inu əha əku lébebláa amú əbéé, “Mlíki, ahá amúú mlílówa obu ámu bulí Bulu ətswékpa wunsínésú inu, bude ahá ató suná.” ²⁶ Mú su Bulu ətswékpa agyópu əhande amu muv muv aba bəya yékpa sumbí ayəpú ámu ba. Bekpa amú díín pú amú ba, tsúfé benya ifú ání ní bəpú íbí da amú á, ahá bédá amú abwi.

²⁷ Bəpu amú ba belí Yudafo asón agyípu amu ansító. Mú Bulu igyí əhapú dehen amu léfité amú əbéé, ²⁸ “Animéda mlí əlá aníaa, mlímátrá tí oyin ánfí dá súná ató? Táme mlíki tśá mlílabwé. Mlílahá mlí atosunáhé labóla Yerusaleml wúlutə fée. Mlídekléá mlópú mu lowu sórá aní.”

²⁹ Petro muv sumbí ayəpú atráhe amu beie mú ənó beé, “Bulu asónsú lehián ání abégyi, megyí anyánkpusa. ³⁰ Mlíléda Yesu mántá oyikpalíhesu mó mu. Táme aní anáin Bulu lókusú mu tsú afúlitə. ³¹ Olotsu muv ya əsósú, pú mu yéyaí mu gyəpisu, bwé mu ahá Əkpapú pú Nkpa Əhópu. Fówun əkpa ídì ha Israelfə abudamli kləntə, Bulu osi amú lakpan kie amú. ³² Anígyí alí asón ánfí iwí adansífə ní. Əhe Wankíhé amúú Bulu lópokíé ahá ání butegyí muv asónsú amu é dé mú iwí adánsie gyí.”

³³ Bréá Yudafo ahande amu bonu asón ánfí á, iləwa amú əbló. Mú su bəbwe agywun beé, bómə sumbí ayəpú ámu. ³⁴ Táme Yudafo ahande amotə əkuá ogyi Farisiyin, muv dá gyí Gamaliel, ogyi Mose mbla osunápú ání ahá fée butobú muv lókusú líí, blí əbéé bukpá sumbí ayəpú ámu dalí kpalobí. ³⁵ Inu əlebláa Yudafo ahande amu əbéé, “Israelfə ayin, mlíki wankláán ítə ánfí mlíaa mlópogyi ahá ánfí iwí. ³⁶ Mlíkan ání bré kotə á, oyin əkuá butetí muv

Teuda létsiá. Ɔlɔbwe mu iwɪ fé ɔha kpɔnkpɔntɪ ɔku. Mú sv ahá bóbwe fé lafana (400) són bobuo mu. Táme bɔmɔ mu, mu abúopu fée bedasáin, mu bwehé é fée lowie ntsu. ³⁷ Mu ɔma a, Yuda ání ogyi Galileayin é léba aháklábi. Mu é ɔlekpa ɔɔm buo iwɪ. Táme bɔmɔ mu, mu abúopu amu fée bedasáin. ³⁸ Mú sv nde mli bláa mbée, mlisi ahá ánfɪ. Mlumápu ibi da amó. Tsúfé ní itsú anyánkpósa wá á, mú fée íbéba bɔsvɔn. ³⁹ Táme ní itsú Bulu wá á, mli méetalí ká amó itin. Mú sv mli mábwe amó tɔtɔ, méni imóɔbwe fé mli Bulunyɔ mli dékɔ.”

Yudafɔ ahande amu botsulá dínká Gamaliel asón ánfɪsv. ⁴⁰ Inu beha beti sumbí ayɔpú ámu ba obuto inu. Beha bɔnwɛn amó ató, beda amó ɔlá beɛ, bɔmátra ti Yesu dá súná ató ekekekeke, besi amó benatí. ⁴¹ Bréá sumbí ayɔpú ámu bedali Yudafɔ asón ogyíkpa inu bɔyó á, ansí de amó gyí. Tsúfé Bulu lahá amó é bawun iwɪɔsin Yesu sv. ⁴² Sumbí ayɔpú ámu betsiá súná ató ekekegyíeke, dá Bulu asɔn wankláán ámu ɔkan Bulu ɔtswékpa inu pú wóyígyíwóyító beɛ, Yesu gyí Kristo, (ɔhá amóú Bulu ladá mu ofúli amu).

6

Ɔnó Alípó Abasiénó Le

¹ Bréá akasípú amu beba budeklei á, itré leda Yudafɔ Griiki ablípú amóú buteblí Hebrí ɔblí amu nsiné. Griiki ablípú amu beɛ, ekekegyíeke, ní bude ató yée a, butamahá Griikifɔ asvrapu amu. ² Mú sv sumbí ayɔpú dúanyɔ ámu beti ahógyipu amu fée fia, bláa amó beɛ, “Ima aleá abési Bulu asón ɔkanda betsiá ye ató. ³ Inu sv apíó, mliki mli tɔ amlile ahá abasiénó ání obú bu amósú, Ɔhe Wankíhé múa

nyánsa itsə amótó. Fówun apu amó lu atótó yéə ɔnó,
 4 ménɪ anɪ é abéle ansí kɪ mpáibə pú Bulu asón ámu
 ɔkanda.”

5 Ansí legyi ahógyipu amu féé asón ánfɪ ɪwɪ.
 Mú sv beɛ oyin ɔkuá mu hógyi ɔnó bu ɔnlɪn, Ɔhe
 Wankíhé é itsə mutə, bɔtɛtí mu Stefano mva Fil-
 ipo, Prokoro, Nikanor, Timon, Parmena pú Niko-
 lao, ogyi Griikiyin ɔkuá otsú Antiokia asa alawíé
 Yudafə osúmtó. 6 Bəpu ahá ánfɪ bosuná sumbí
 ayɔpú ámu, sumbí ayɔpú ámu é bəpu ɪbɪ dínká
 amósó, b́ mpái há amó.

7 Ɔnɪ sv Bulu asón ámu lekɛí, akasípú amu bomoní
 Yerusalem. Bulu igyí ahapú ámu óó tsətsətsə bəhə
 Yesu asón ámu.

Stefano Kítá

8 Bulu lówa awɪtəɛ há Stefano túmi
 kpənkpənkpəntɪ. Mú sv əɔbwe ofúla pú osúna
 akpənkpəntɪ ɔmá ámutə. 9 Táme aku bəkusú
 líɪ musu. Ahá ánfɪ botsú ofiakpa kuá bɔtɛtí mú
 “Nkpábiá Bahə Ɔwɪsvtsiá.” Amó aku bɔgyi Yudafəá
 botsú Kirene pú Aleksandria awúlusu. Aku é botsú
 Kilikia pú Asia ɔmátó. 10 Táme Ɔhe Wankíhé léha
 Stefano nyánsa əɔpɔtí. Mú sv bɔmetalí gyí mu
 nwéɛn. 11 Ɔnɪ sv beha aku ɔnó beɛ bublí beɛ, bonu
 ání Stefano détoí wə Mose mva Bulu. 12 Ɔnɪ léha
 ahá ání bubu ɪnu pú Yudafə ahandɛ pú Mose mbla
 asunápú amu benya əɔbĺ Stefanosu. Ɔnu benatí
 yótu mu, kítá mu, kpá mu ya Yudafə Asón Agyípú
 amu ansító. 13 Belahá aku bəwa afunu dínká musu
 beɛ, “Oyin ánfɪ tətí wə Bulu ɔswékpa wankíhé
 pú Mose mbla ámu ekekegyíɛkɛ. 14 Anɪlónu ání
 ədeɔblí əbéɛ, ‘Yesu Nasaretyin amu obóbwie Bulu
 ɔswékpa amu, tse amándíé ání Mose lósuná anɪ

fée.’ ” ¹⁵ Yudafō Asón Agyíró amu fée besi bude Stefano kú díín. Inu beki a, mu ansító de ogyá kpa fé Bulu-ɔbɔpu ansító.

7

Stefano Iwi Ɔnóle

¹ Bulu igyí ɔhapó dehen amu léfité Stefano ɔbéε, “Asón ánfɪ bablí tsú fú iwɪ ánfɪ fée bu mótó?”

² Stefano léle mú ɔnó ɔbéε, “Mí apíó pú mí así, mliyaa asu amlinu! Bulu Onumnyampu amu léle iwɪ ɔwan súná anɪ náin Abraham bréá otsie Mesopotamia ɔmátó, Kaldeafɔtɔ asa olotu yétsiá Haran wúluto. ³⁻⁴ Inu Bulu lébláa mu ɔbéε, ‘Tu dah fú ɔmátó si fú abusuan, afuyɔ ɔsolóv kɔvá nósuná fósú.’ Mú su Abraham lótu tsú Kaldeafɔ ɔsolósu yétsiá Haran wúluto. Mu si lowu ɔma a, Bulu léha mu olotu ba ɔtíné ánfɪ mlɪtsie nde ánfɪ. ⁵ Bré ámɔtɔ á, Bulu mókúnyá há Abraham ɔsolóv anfi yabi oyíkpa kole kóráá. Táme Bulu léhie mu asɪ yáí ɔbéε, mu a mu abí-aná obégyi ɔsolóv anfi ekekó. Alɪ bré ámɔtɔ á, Abraham mókúkwíí obí. ⁶ Asón ání Bulu lébláa mu gyí, ‘Fú abí-aná bóbwe afɔɔ ɔsolóv kusv. Bópu amú bwé nkpábi, wá amú amumuyɔ nfi lafana (400). ⁷ Táme négyi ɔmá ámúú fú abí-aná béyetsiá amú asɪ ámu asún, bíti amú isv. Mú ɔma a, néle amú lé amú ɪbitɔ, fówun béba bosúm mí nfi.’ ⁸ Bulu léka ntam há Abraham. Ntam amu ɔnó á, Abraham ɔbétɪn mu abí-aná keté. Mú su mu bi Isak lóhɔ nkekúwé á, Abraham létɪn mu keté. Isak é létɪn mu bi Yakob keté. Yakob é létɪn mu abí, bugyi anɪ anáin dúanyɔ ámu keté amú nyebítɔ.

⁹ “Anɪ anáin anfi befe amú gyama Yosef, mu iwɪ olu su. Mú su ɔlɔyɔ yébwε ɔkpábi Egyipte ɔmátó.

Táme Bulu léli mu oma, ¹⁰ lé mu lé mu asun wunhe féétó. Bulu léha mu nyánsa, há Egypte owie lenya mu iwi ansigyí. Mú su olóbwe Yosef mu omá pú mu wóyí féésú okípu. ¹¹ Akón ku lébá Egypte pú Kanaan osulúsu féé. Ilápu ikplán ba omá ámutó. Aní anáin amu bomenyá ató gyi. ¹² Mú su bréá Yakob lónu ání atogyihe bu Egypte a, olówa aní anáin anfi sísí. Bəyə inu eke gyankpapu yénya atogyihe ba. ¹³ Beyinkí yó otse nyəəsı a, Yosef léle iwi əwan súná amú əbéə, mugyí amú gyama Yosef ni. Inı su Egypte owie é lébi Yosef abusuan. ¹⁴ Mú oma a, Yosef lówa mu apíó sísí əbéə, buyékpa mu si Yakob pú mu abusuanfó, bóbwe fé ahá aduesienó-nu (75) ba, abubetsiá Egypte omátó. ¹⁵ Inu Yakob lóyo Egypte. Inó muə aní anáin amu bowu ní. ¹⁶ Nfi tsətsətsə oma a, bəpu amútó aku afúli ya Sekem. Wúlu anfitó Abraham légyankpá tsíá ní. Bopulá amú ɔlán kuá Abraham lópu kóba hə tsu oyin əkuá butetí mu Hamor abí wátó.

¹⁷ “Nke amú Bulu léhie Abraham amu lotsutsúa ɔbɔvɔn a, aní anáin amu bakléi wá Egypte omátó. ¹⁸ Oma a, Egypte owie əkuá əmebi Yosef lébetsiá obiá amusu. ¹⁹ Owie anfi lówa owuntəlın aní anáin amusu. Oleka amú híé əbéə, butswí amú abi bəbwe tsalífwi abowu. ²⁰ Alı bré ámutó bəkwí Mose ni. Ogyi obi ání əhíə əbu akíle, Bulu ansí legyi mu iwi. Mu yin léyaí mu tsra asa mu si wóyító. ²¹ Bréá bele mu mu wóyító a, Farao mu bi tsíhé lótsu mu, pú mu bwé mu bi alı, əledan. ²² Egyptefó bosuná Mose amú amándíé kugyíku. Olóbwe əha kpənkpəntı mu itıi pú mu bwehétó.

²³ “Bréá Mose lóhə nfi advana (40) á, olóbwe agywun əbéə, móyo yéki alıá Egyptefó bəpu bude mu

apíó Israelfo kpa. ²⁴ Inu á, olowun ání Egypteyin dé mu apíó Israelfo ámuto oku da. Mú su olayo oyóhó mu pio ámúú ide mu dúon amu, ilemlí mu Egypteyin amu nyó. Inu oleda Egypteyin ámu mó. ²⁵ Mose mú kí obéé, íbówankí mu apíó Israelfo ání Bulu dépu mu ho amú nkpa, táme imowankí amú. ²⁶ Mú oyi kehe a, olowun Israelfo abanyó budekó. Olayo oyékpata amú, olebláa amú obéé, ‘Mlíki, apíó mígyí. Ntogyi só mlí wolewole mlidé aba amomuyó wa?’ ²⁷ Táme omvamúú ode mu ba da ámu lówutá Mose sísí, fíté mu obéé, ‘Ma lówa fú obéé fubégyi anisu, afogyi aní nsiné asón?’ ²⁸ Fudekléa fómó mí, fé alí ámúú ígye fómó Egypteyin amu lóó?’ ²⁹ Mose lénya nú asón ánfí alí, olesrí dalí Egypte omátó yó Midiafo osulósu. Oletsiá inu kwíí abi anyó.

³⁰ “Nfi advana oma a, Bulu-obopu léle iwí owan súná Mose dimbísú oyíbi kuá íbu awu, ogyá detsíí mótótó, mantáa Sinaibu. ³¹ Mose lówun mú á, ílwa mu ifú. Bréá okpukpé oyó yéki mó wankláán á, Bulu lébláa mu obéé, ³² ‘Mígyí fú anáin Abraham, Isak pú Yakob Bulu.’ Mose lénya ifú, odekpinkí kpakpakpa. Mú su ometalí kí mó. ³³ Aní Wíe Bulu lébláa mu obéé, ‘Wóí fú ntukuta tswí, tsúfé otíné ánfí fólú ánfí igyi otine wankíhé. ³⁴ Nawun ání mí ahá bude iwíasin wúun Egypte osulósu. Nanú amú ísú. Mú su nakplí nebá bóhó amú. Ba, anwa fú Egypte.’

³⁵ “Mose anfi Israelfo bekiná Egypte omátó, fíté mu beé, ‘Ma lówa fú obéé fubégyi anisu, afogyi aní nsiné asón?’ ní. Mose anfi kén Bulu léha obéé, obwéé aní anáin amúsú ogyípó pú amú olupú ní. Bulu lówa mu sumbí ánfí tsón Bulu-obopu amúú olele iwí súná mu ogya plenplento ámu. ³⁶ Mu

kén gyí ðhá ání ðlekpa amó dali Egyipte, bwé ofúla pú osúna tsòtsòtsò Egyipte ðsolósu, Ɔpu Pɛpɛ amu ðnó pú dimbí ámuṣu nfi aduana (40) kéké ní. ³⁷ Mu kén lébláa Israelfo ámu ðbéé, ‘Bulu ðbéle mu ðnósú ðtáipú ðkúá ogyi fé mí tsú mliṭo há mli’ ní. ³⁸ Bréá muṣa Israelfo ámu befia dimbí ámuṣu á, Mose anfiṣu Bulu-ðbɔpu amu lótoí tsun Sinaibu ámuṣu há aní anáin amu ni. Mu kénsú Bulu lópu mu nkpa asún ámu tsun, ide aní é to ní.

³⁹ “Támɛ aní anáin bɔmɔbu mu. Bekiná mu asún nu. Amó nkole su mú á, teki butráa bubu Egyipte ðmátó. ⁴⁰ Iní su bebláa Aaron beɛ, ɔyáí ikpi ání békpa amó ha amó. Tsúfé bɔmeyín tóá ilabwé Mose amóú ðlekpa amó tsú Egyipte amu. ⁴¹ Alí bré ámto á, beblí sika pɛpɛ ðnantswiebí póbwé ðkpi, tsíá há mó igyí. Amó ansí legyi amó ibi ðnó ito bwehé ánti iwi. ⁴² Bulu lési amó asún, bɔyɔ buɔe owí múa ɔtsra pú ntsrakpabi tswéɛ. Fé alíá bɔwanlín wá Bulu ðnósú atáipú amu ɔwolótó beɛ, ‘Israelfo! Megyi mí mlílómɔ mbwí bó afɔɔɔ há nfi aduana (40) amóú mlilétsiá dimbí ámuṣu.

⁴³ Mboún ðkpi Molok tati-obu
pú Refan ntsrakpabi ðkpi
mlílbwɛ sɔrá, náti tswɛ.

Iní su négya mli yówa Babilonfo ɔsolósu ɔma ɔtineku.’

⁴⁴ “Tati-obu amóú itosúná amó ání Bulu bu amó wá ámu é letsíá aní anáin amu wá dimbí ámuṣu. Mose lóbwe mú alíá Bulu lósuná mu ðbéé, ðbwéé mó pépéé. ⁴⁵ Aní anáin amu bowu sí Bulu tati-obu ámu há aní así, Yosua légya amó nkpa bɔpuṣa ɔsolósu anfiṣu. Amó onutó ansító Bulu légya ɔmá-ɔmá lé ɔsolósu anfiṣu póhá amó. Bulu tati-obu ámu letsíá amó wá alí bɔtu Owíe Dawid brésú. ⁴⁶ Bulu ansí legyi Owíe Dawid iwi. Mó su Dawid lókolí mu

ᄁᄁᄁ, m̄ȳi obu ha m̄, m̄n̄i an̄i Yakob ab̄i-an̄a f̄ᄁᄁ ab̄osum m̄ inu. ⁴⁷ T̄ame Ow̄ie Salomo mboun l̄ebeyi obu am̄.

⁴⁸ “T̄ame Os̄os̄os̄u Bulu tamatsīa nyankp̄usa obu yih̄et̄o. F̄ᄁ alīa Bulu on̄os̄u ot̄aip̄u oku l̄ᄁbl̄i ᄁᄁᄁ,

⁴⁹ ‘An̄i W̄ie Bulu ᄁᄁᄁ, “Os̄os̄u gȳi m̄i ow̄ie ob̄īa, os̄ol̄u ē igyi m̄i ayabi oȳikpa.

Nt̄o obu m̄liaa ml̄eyi ha m̄i?

Nk̄on̄u gȳi m̄i okp̄on̄u odakp̄a?

⁵⁰ Megȳi m̄i l̄obwe ntob̄i an̄fi f̄ᄁᄁ?” ’ ’ ”

⁵¹ Stefano l̄om̄o m̄u as̄n̄ on̄o ᄁᄁᄁ, “As̄ut̄o-on̄lin aw̄iᄁ, kl̄ont̄o bu m̄li odwin. M̄l̄lak̄in̄a Bulu as̄n̄ am̄ nu. M̄li ē m̄lit̄ok̄os̄u l̄īi Ō̄he Wank̄ih̄ᄁ am̄u as̄n̄s̄u br̄egȳibr̄ᄁ, f̄ᄁ alīa m̄li an̄ain̄ am̄u betsīa bw̄ᄁ. ⁵² Bulu on̄os̄u ot̄aip̄u om̄om̄us̄u m̄li an̄ain̄ b̄um̄ed̄unk̄a? B̄om̄o Bulu on̄os̄u at̄aip̄u am̄u b̄ᄁbl̄i ȳaī b̄ᄁᄁ, Yil̄ᄁ Ō̄w̄ep̄u am̄u ᄁᄁᄁba am̄u ē. M̄l̄il̄ᄁ Yil̄ᄁ Ō̄w̄ep̄u am̄u h̄a, b̄om̄o m̄u. ⁵³ M̄l̄l̄oh̄o Mose m̄bla am̄u ts̄u Bulu-ab̄op̄u am̄u w̄a n̄i, t̄ame m̄l̄m̄egȳi m̄os̄u.”

Stefano Abwi Da M̄o

⁵⁴ Br̄ᄁa Yudafo ahand̄ᄁ am̄u bonu Stefano as̄n̄ bl̄ih̄ᄁ an̄fi ā, ᄁbl̄ᄁ l̄eh̄ie k̄it̄a am̄o, b̄ᄁda ans̄it̄o kp̄on̄.

⁵⁵ T̄ame Ō̄he Wank̄ih̄ᄁ l̄ob̄ul̄a Stefanot̄o, olotsu ans̄i f̄ōa, ᄁᄁᄁ os̄os̄u k̄i. Olowun Bulu numnyam, Yesu l̄īi Bulu gȳop̄isu. ⁵⁶ M̄ū ᄁᄁᄁl̄aa am̄o ᄁᄁᄁ, “M̄lik̄i, nawun an̄i os̄os̄u lafink̄i, Nyankp̄usa-M̄u-Bi am̄u l̄īi Bulu gȳop̄isu.”

⁵⁷ Br̄ᄁa bonu in̄i ā, b̄op̄u ib̄i tin as̄u. Inu am̄o f̄ᄁᄁ b̄os̄ur̄a okit̄ik̄iti t̄u bun m̄us̄u, ⁵⁸ b̄ᄁbit̄ia m̄u dal̄i w̄ulu am̄ut̄o b̄eȳᄁda m̄u abwi m̄o. Adans̄if̄o am̄u b̄ow̄oi am̄o awunso atadīᄁ tsw̄i oȳasubi ok̄ua b̄ot̄et̄i m̄u Saulo w̄a. ⁵⁹ B̄ud̄ᄁ m̄u abwi da al̄i, olokpol̄i an̄i

Wíe ðéé, “Mí Wíe Yesu, hɔ mí ðhé.” ⁶⁰ Inu á, ðleda akpawunu, kplón koklókúú ðéé, “Mí Wíe, si lakpan ánfí kie amú.” Olenya blí alí pé, olomu ðnó.

8

¹ Saulo é lótsulá dínká Stefano mɔsv.

Saulo Ɔpasua Amɔsv Dínká

Tsú eke amɔsv á, bedínká ɔpasua ámúú ibu Yerusalem amɔsv, wá amú mɔ bi. Mú sv ɔpasua ámu fée bedasáín wá Yudea pú Samaria ɔmátó, sí sumbí ayɔpú ámu nkule pé wá inu. ² Táme Bulu asúmpú aku bosu Stefano, bin mu.

³ Saulo mú léfi ɔpasua ámu bwie así. Oletsiá kí ahá wóyító, bítía ahógyipɔ atsi móa ayin fée yówa obu.

Filipo Bulu Asón Ɔkanda Samaria Wúluta

⁴ Ahógyipɔ amɔ beda Bulu asun wankláán ámu ɔkan ɔtínegyíɔtíne ání bedasáín yó. ⁵ Mú sv Filipo lóyɔ Samaria wúlu yilé kɔtɔ yébláa amú Kristo, (ɔhá ámúú Bulu ladá mu ofúli amɔ) iwí asun wankláán ámu. ⁶ Afiapɔ amɔ fée bonu mu asun blíhé, bowun osúna ání ɔɔbwe é. Mú sv bɔhɔ mu asún ámu. ⁷ Ɔhe laláhe lósvrá okitikítí dáli ahá tsɔtsɔtsɔtɔ. Ahá ání amú ifón lawú pú tsukule asínpu tsɔtsɔtsɔ é benya ɔlɔtsá. ⁸ Mú sv ansí lehie gyi Samariafo ámu.

⁹ Alí bré ámɔtɔ á, ɔfápú kpɔnkpɔnti ɔkɔá bɔtetí mu Simon bu wúlu amɔtɔ. Bréá Filipo mókúba inu á, ɔtɔbwé túmila súná mu pi amɔ, itɔwá amú ifú. Ɔtɔpú ibi sí kántó blí ðéé, otúmípu kpɔnkpɔnti mu gyi. ¹⁰ Nyebí ahande fée bɔtobú mu, blí beé, “Oyin ánfí dé Bulu túmi kpɔnkpɔnti ámu.” ¹¹ Iníá ɔdepu mu asuma bwé ofúla suná amú, ɔlawá ɔpá sv á, amú

fée bəhə mu gyi. ¹² Táme bréá Filipo léba bəda Bulu iwígyí pú Yesu Kristo iwí ason wankláán ámu okan a, atsi múa ayin bəhə mu asón ámuṣu gyi, əlɔbɔ amó asú. ¹³ Simon onutó é lóhogyi, əleha Filipo lóbɔ mu asú. Mu asúbɔ əma a, əlɔpɔ iwí mantáa Filipo. Bréá olowun aliá Filipo dé ofúla múa osúna bwɛ á, ənó lobwie mu.

¹⁴ Sumbí ayəpú á múú bəbɔ Yerusalem amu bonu ání Samariafɔ bahə Bulu asón ámu. Mú su bəwa Petro mva Yohane amó wá. ¹⁵ Bréá boyówie inu á, bəbɔ mpái há Samariafɔ ahógyipɔ amu bɛɛ, bonyáa ŋɛ Wankíhé. ¹⁶ Tsúfé asú keke babó amó aní Wíe Yesu dátó, táme amótó okukɔ mókónyá ŋɛ Wankíhé amu. ¹⁷ Inu Petro mva Yohane bəpɔ ibi dínká amó nwunsu, Bulu léha amó ŋɛ Wankíhé amu.

¹⁸ Simon lówun ání ibi keke sumbí ayəpú amu bapú dínká ahógyipɔ amu nwunsu, Bulu lahá amó ŋɛ Wankíhé. Mú su əlele kóba há Petro mva Yohane, ¹⁹ əlebláa amó əbée, “Mliha mí túmi ánfí kɔ, méní ní mí é nɔpú ibi dínká okɔ nwunsu á, Bulu əbéha mu ŋɛ Wankíhé.”

²⁰ Táme Petro lébláa mu əbée, “Fúa fú kóba ámu nyə fée mlihi. Tsúfé fɔki fɛɛ, fétalí pú kóba hə Bulu itokiehé ánfí. ²¹ Foma ogyíkpá ntée əlúkpá aní gyumagyihe anfitɔ, tsúfé fú klɔntɔ metin Bulu ansító. ²² Damli klɔntɔ tsu fú lakpan ánfí, afɔkɔli aní Wíe Bulu. Fíali obési agywun laláhe anfi fabwé ánfí kíé fú. ²³ Tsúfé nawun ání fɔhíé fóbɔ ənsɪpɛ, lakpan lagyi fɔsu.”

²⁴ Simon lébláa Petro mva Yohane əbée, “Nobwíí ɪpa, mlíkɔkoli mlí Wíe Bulu ha mi, méní əméəha asón ánfí fablí ánfí kɔkɔ méeəba misu.”

²⁵ Bréá Petro mva Yohane begyi adánsiε, dá Yesu ιωι asón ámu okan tá á, beyínkí yó Yerusalem. Bréá buna bəyó á, beda asun wankláán ámu okan Samaria nkuda tsətsətsə asi.

Etiopia Owie Sikasv Okipv Klvntədamli

²⁶ Alí bré ámutə á, Bulu-əbəpu lébláa Filipino əbéε, “Kusu pu əsaasí dimbísú okpa ámúú ida tsu Yerusalem iyó Gasa amu.” ²⁷ Múú Filipino lókusú pú okpa. Bréá əyó á, ələtv Etiopia əmá əhandε okvá baflo mu. Əhandε amu gyí Etiopia owie tsihé Kandake sikasv okípυ. Oyin ánfí layó Yerusalem yósum Bulu, ²⁸ yínkí əyó wóyí, otsie mu kekétó, mpənkə bυde mu bití. Əde Bulu ənósú ətəípú Yesaia əwuló ámu kláa. ²⁹ Múú Əηε Wankíhé lébláa Filipino əbéε, “Kpυkpe manta keké ánfí.” ³⁰ Filipino lésrí tú keké ámu wun ání Bulu ənósú ətəípú Yesaia əwuló ámu oyin ámu dé kláa. Mú sv ələfité mu əbéε, “Əhandε, fυde asón ámúú fυdekláa amu asi nu?”

³¹ Əhandε amu léle mú ənó əbéε, “Nkáli ibóbwe nónu mú asi ní okv méle mú asi súná mí?” Mú sv ələbláa Filipino əbéε, “Dv tsia mí wá ayə.” ³² Bulu asón ání ədekláa əwuló ámutə gyí:

“Ələbwe díín fé kufa ání bapú beya əməkpá.

Əmobwií mu nnonyo.

Ələbwe díín fé alí kufa təbwé

ní bυde mu ιωι imi dinkí.

³³ Bəkpáí mu, bυmegyi mu asón ənəkwahsv.

Əhaa méetalí súná mu abí-aná,

tsúfé beka mu nkpa tin əwulóv anfisv.”

³⁴ Múú əmá əhandε amu léfité Filipino əbéε, “Ma ιωι asón Bulu ənósú ətəípú anfi déblí, mu onutó ntée əha bambá?” ³⁵ Ιnv Filipino lélí Yesaia asun wanlínhé anfisv bláa mu Yesu ιωι asun wankláán

ámv. 36-37 Bəpυ bəyó á, bətv ntsu kv. Múv əmá əhande amv léfité Filipo əbéε, “Ntsu dá a, ntə létin mí asúbə əkpa?”*

38 Mú sv əmá əhande amv léha mv keké ámv əbtípó lélí. Mva Filipo bekplí wíε ntsu ámvə, Filipo lóbə mv asú. 39 Bréá bədalı ntsu ámvə á, anı Wíε Əyé lotsu Filipo nátı. Əmá əhande amv métrá wun mv, táme ələpυ ansigyí natı əyó wóyí. 40 Filipo é léyεdalı Asoto wúlutə. Əlenatı kı ınv awúlusv dá asvı wankláán ámv əkan alı, oloyówie Kaesarea wúlutə.

9

Saulo Kləntədamlı (Gyumagyihe 22:6-16; 26:12-18)

1-2 Alı bré ánfıtə fée á, Saulo məkósí Yesu akasípó amv bláa əbéε, mómə amó. Mú sv ələyə Bulu igyí əhapó dehen wá yókulı mv əbéε, əwánlın əwuló pule mv suna Damasko Yudafə ofiakpa ahande, ménı ní mv ıbı da oyın ntée ətsı əkv, əna anı Wíε əkpa ámvsv a, mékıtá mv, kpá mv ba Yerusalem.

3 Saulo lópυ əkpa əyó Damasko. Ələta wie tá á, nsaintə lekpa ogyá wa mv. 4 Ələdıda əsulótə kpla. ınv olonu əme kv. Əme amv léfité mv əbéε, “Saulo, Saulo, ntogyı só fódın mísú alı?”

5 Saulo léfité əbéε, “Fó ma nı, mí Wíé?” Múv əme amv lébláa mv əbéε, “Mı Yesu nı. Mısú fvdın ní. 6 Kvsv, afvyə wúlutə ınv. Əkv obósuná fó tóá lehián ání fóbwe.”

* **8:36-37** Mótó yée 37 bv nwló dada amv akotə: Filipo lebláa mv əbéε “Nı fahə Kristo gyı tsú fó ıklon féétə a, nétalı bó fó asú.” Ələbláa Filipo əbéε, “Ee, nahogyı mbεε Yesu Kristo gyı Bulu mv Bı.”

⁷ Saulo aba ání mva amónyɔ buna besi líí d́ín. Bonu ɔme amv, táme bumowun ɔhaa. ⁸ Saulo lókusú líí. Olobwíí ansíbi, táme ɔmedé ató wúun. Mó sv bekítá mv ibi, kpá mv ya Damasko wúlutɔ. ⁹ Oletsiá nkensá owító omowun ató. Omegyi ató, omonu tɔtɔ é alí bré ámutɔ.

¹⁰ Alí bré ámutɔ á, Yesu ɔkasípú ɔkv bu Damasko, butetí mv Anania. Olowun ató. Mótó á, aní Wíe Yesu lókpólí mv ɔbéε, “Anania!”

Olotsulá ɔbéε, “Mí Wíé, mí ní.”

¹¹ Múv aní Wíe lébláa mv ɔbéε, “Kusv, yɔ brɔnv ámúv butetí mú ‘Ɔkpa Tswííhé’ amvsv. Wíe Yuda wóyító, afufite oyin ámúv otsú Tarso, butetí mv Saulo amvsv. Alaba, ɔbv inu ɔde mpái bɔ. ¹² Alawun ání oyin ɔkvá butetí mv Anania laba bɔpv ibi d́ínká msv, mv ansíbi labwíí.”

¹³ Múv Anania lébláa aní Wíe ɔbéε, “Mí Wíé, nanú oyin ánfí iwí asún. Alíá ɔdepv lalahε gyi fú ahá ání bubv Yerusalem. ¹⁴ Igyí ahapú dehen amv é bahá mv túmi bεε, ɔbá Damasko bekítá ahá ání butɔbɔ mpái fú dátó f́éé.”

¹⁵ Aní Wíe lébláa mv ɔbéε, “Yɔ, mílalé mv mbéε, ɔbwéε mí osúmpɔ, ɔha ɔmá bámbátɔfɔ, amú awíe pú Israelfɔ f́éé abvbi mí. ¹⁶ Mí onutó nósuná mv alíá ɔbókukv wun ipian mí sv.”

¹⁷ Mó sv Anania lóyɔ Yuda wóyító, yópv ibi d́ínká Saulov, bláa mv ɔbéε “Opíó Saulo, aní Wíe Yesu amúv ɔlele iwí ɔwan súná fú bré ámúv febá nfí ámv lává mí fú wá. Ɔbéε, mbεha fú afulawun ató, Ɔpε Wankíhé ɔbula fótó.” ¹⁸ Tɔkvá igyi f́é klemetí afwí lémain lé mv ansíbivsv kpádá inunv. Mó sv ɔlela ɔde ató wúun. Inu ɔlókusú, bɔbɔ mv asú. ¹⁹ Beha mv ató olegyi, ɔwvnlín lelawíé mv.

Saulo Bulu Asón Okanda Damasko

Saulo létsiá akasípú amu wá nke kpalobí. ²⁰ Inuonu òlenatí yó amó ofiakpa, yéfi Yesu iwí asón okan da así òbéé, “Yesu gyí Bulu mu bi ámu ní.”

²¹ Ahá ání bonu mu asun blíhé anfi fée ònó lobwie amó. Mú su befité bée, “Megyí mudé Yesu asúmpó mọ Yerusalem ní? Megyí amó okitákpá òleba nfi, okpa amó ya igyí ahapó dehen amu?”

²² Táme Saulo lélanya túmi blí asón ámu òwonlinsú òbéé, lélé Yesu gyí Kristo, (ohá ámúú Bulu ladá mu ofúli amu). Alíá òlehié lé asón ámọtọ leha Yudafọ ání bobu Damasko unu bọbwe basaa. Bọmowun mọá bọtsu.

²³ Nke tsọtsọtsọ ọma a, Yudafọ ámu befia kítá agywun bée bọmọ Saulo. ²⁴ Mú su betsiá gyo wúlu amu ònó ọpa onyé, méní bénya mu mọ mu. Táme aku bowi tsá Saulosu bée, alí Yudafọ ámu babwé agywun ní. ²⁵ Mú su eke oku onyé á, Saulo abúọpu amọtọ aku bọtsu mu wá lakpátọ, pú mu tsun ikwító kplí mu yi iban ọma, òlesrí nátí.

Saulo Yerusalem Yọ

²⁶ Bréá Saulo lówie Yerusalem a, òbtsun okpa kugyíkusu ání obówie Yesu akasípú amọtọ. Táme bọmohogyi ání alabwé okasípú. Mú su benya mu ifú. ²⁷ Inu Barnaba lékpa mu ya, yéle mu súná sumbí ayọpú amu. Òlebláa amó alíá aní Wíe lélé iwí ọwan súná Saulo Damasko okpatọ, mọa Yesunyọ batí; pú alíá Saulo lówa klun dá Bulu asón ámu okan òwonlinsú Yesu dátọ Damasko wúlutọ. ²⁸ Mú su Saulo lówie amótọ, beki Yerusalem wúlutọ. Òlọwa klun blí Bulu asón ámu Yesu dátọ. ²⁹ Mọa Yudafọ ámúú bọteblí Griiki òblí amu betsiá tóí, gyi aba nwéen. Táme alí bré amọtọ fée á, bọde agywun bwe

ání bómmo mu. ³⁰ Bréá mó afú ləwulí ahógyipu amu a, bekpa mu yáa Kaesarea, há mu əlenatí yó Tarso.

³¹ Mó su ɪwɪ lolwií əpasua ání bu Yudea, Galilea pú Samaria əmátó. Ɔɥe Wankíhé lékpa amó bekleí, dan hógyitə, betsiá tsiátóá ilegýi anɪ Wíe Yesu ansí.

Aha Aky Ilo Tsa

³² Petro lénatí ki Samaria nkudasí. Eke əku əleyéki Bulu ahá ání bobu Lida wúlutə. ³³ Inu á, oleyéfiə oyin əkwá butetí mu Enea, olesin tsukule nfikwe ní.

³⁴ Petro lébláa mu əbéə, “Enea, Yesu Kristo latsá fú ilo. Kusv kunta fú əklan.” Inu Enea lókusó. ³⁵ Ahá ání butsie Lida wúlutə pú Saron nsáintə fée bowun oyin ámu. Mó su bohogyi, bobuo anɪ Wíe.

³⁶ Ɔtsɪ əku bu Yopa wúlutə, ogyi əkasípú. Butetí mu Tabita. Mu dá ámu asɪ Griiki əblítə gyí, “Dorka.” Mó asɪ gyí, “Abre.” Yilé əwɛpú ogyi. Ɔbu awitəle há ahiánfə. ³⁷ Bréá Petro bu Lida a, ilo ləda Tabitasv. Olowu, bebie mu ntsu, sí mu tswɪ abansórv kutə.

³⁸ Yopa móa Lida awúlu imafó aba wá. Mó su bréá akasípú amúú bobu Yopa amu bonu lowu áni á, bəwa abi anyə sísí Petro beə, bobwíi ipa há mu, əwáa əsa tv amó. ³⁹ Inu Petro lówa əsa bwé, móa amónyə benatí. Bréá olobowie inu á, bekpa mu ya abansórv amutə. Wúlu amutə asvrapv fée bobu fúli amu asɪ. Bekpa pútá Petro budesú, bude atadiəá Dorka lóbwe bréá otsie nkpa posúná mu.

⁴⁰ Petro légya asvrapv amu fée lé obu ámutə. Múú əleda akpawunu bó mpái, asa əledamlí ki fúli amu blí əbéə, “Tabita, kusv.” Inu Tabita lóbwií ansíbi. Bréá olowun Petro a, ələkusú tsiá. ⁴¹ Inu Petro lékitá mu bi, ələkusú líi. Petro létɪ asvrapv amu pú ahógyipu atráhe amu. Múú ələpv Tabita súná amó áni alatsínki. ⁴² Asún áni lekleí wá Yopa wúlutə.

Mó su ahá tsətsəətsə bəhə anı Wíe gyi. ⁴³ Petro létsiá Simon ání ətəyó əwəló-kpákpá ɪwɪ agyómá wá Yopa ɪnu wá əpá.

10

Konelio Abi Wa Petro Wá

¹ Oyin əku létsiá Kaesarea ɪnu, bətətí mu Konelio. Ogyi Romafə ɪsá akəpú əpasua kuá bətətí mó Italia əhande. ² Əbu nsi Bulusúm ɪwɪ. Mwa mu wóyítəfə féé bətosúm Bulu. Konelio tekíe Yudafə ahiánfə ató. Ətəbó mpái há Bulu brégyíbré. ³ Eke əku Konelio lówun ató ntópwe dəsətə. Mu atowunhe amətə á, olowun Bulu-əbəpu ansí káín, Bulu-əbəpu amu lókpólí mu əbée, “Konelio!”

⁴ Ifú lekítá mu. Mó su olesi əde Bulu-əbəpu amu kí. Mú əlefíté Bulu-əbəpu amu əbée, “Mí Wíé, nkálí igyi?”

Bulu-əbəpu amu lébláa mu əbée, “Bulu lahə fú mpái. Fú ahá ató kie é lagyi mu ansí. ⁵ Wa abí abuyə Yopa yetí Simon Petro ba. ⁶ Ələyóswí əwəló-kpákpá ɪwɪ agyómá əyəpú Simon wóyítə, mantáa əpu ənó.” ⁷ Bréá Bulu-əbəpu amu lénatí á, Konelio létí mu asúmpú abanyó ání bəbu mu wóyítə pú mu əbɪsufə ání ogyi ɪsá əkəpú, otenyá Bulu ifú. ⁸ Əlebláa amú asún ání ɪlaba féé, ələwa amú sísí Yopa.

⁹ Mó əyi kehe bəkəsú bəyó Yopa. Beta ɪnu wie tá á, ɪbóbwe fé əpa dódúanyətə. Petro é dédv əyó obu awunso mpái əbəkpa. ¹⁰ Akón ɪhié de mu. Mó su olekle ání obénya təkú wá ənó. Bréá bude ató ámu níná há mu a, Petro lówun ató. ¹¹ Atowunhe amətə á, olowun ání əsúsú lafinkí, təkúá igyi fé əhráda téihé, bude mu nsiebí ana, ɪdekplí ɪbá əwəlósu.

¹² Əyítə mbwɪ ətsan-ətsan, mbwíá bəbu ayín, táme

buteká abəno pú əyító mbubwi fée bubu əhráda ámuə. ¹³ Múú olonu əme ku lédałi əbée, “Petro, kusu mə mbwi ánfı afwı.”

¹⁴ Táme Petro léle mú əno əbée, “O-o! Mı Wıé, bəkwı mı əpá á, mməkógyi tóá Yudafo amándié lekisi ntée mú iwı metın ki.”

¹⁵ Əme amı léla bláa mı əbée, “Mátı tóá Bulu latın mú iwı atokisíhé.” ¹⁶ Atowunhe amı pú əme amı léba tse sa. Mı ansító ınu á, botsu əhráda ámu ya əsósó ətsáwule pé.

¹⁷ Bréa Petro dé nwuntə bu tsú atowunhe anfi iwı á, Konelio abı ámu é bafíte wun Simon wóyıtó, ba bulı əkpa əno. ¹⁸ Konelio abı ámu bokpolı fíte beə, “Əfoó əku tsie nfi, butetı mı Simon Petro?”

¹⁹ Petro trá əde nwuntə bu tsú atowunhe amı iwı, ņhe Wankíhé lébláa mı əbée, “Simon, ahá abasá aku baba buəe fı dunká. ²⁰ Kusu bwe, afukpli yefia amú amlınatı. Mágyi nwéen, tsúfé múlawá amú fı wá.” ²¹ ınu Petro lékpli yótı amú, bláa amú əbée, “Mıgyı əhá amúú mlıdédunká ámu ni. Ntoгыı só mlıná?”

²² Ahá ámu beəe mú əno beə, “Anımédé tsitsa. Isá akəpú əhande Konelio anı otenyá Bulu ifú, Yudafo fée butetı mı ıdayilé lówa anı fı wá. Bulu-əbəpu əku labəbláa mı əbée, əbá beı fı afuba mı wóyıtó, méni obónu asón anı fıbu blı.” ²³ Múú Petro lékpa amú wá wóyıtó, əleha amú ədikpa.

Əyi kehe a, Petro mıa amónyə bəkusú pú əkpa bəyó Kaesarea. Bréa bəyó á, ahógyıpu akvá bubu Yopa ınu é bobuo amú yó. ²⁴ Mú əyi kehe a, boyówie Kaesarea wúlutə. Botsutsúa abıwie ınu á, Konelio latı mı wóyıtó ahá pú mı anyawıe kláklá befia, əde amú əkpa kı. ²⁵ Bréa Petro lówie wóyı ámu əno á, Konelio lókusú yéfia mı, dá akpawunu mı

ayabitō sūm mu. ²⁶ Táme Petro léha mu ɔ̀lɔ̀kɔ̀sú. Ɖlebláa Konelio ɔ̀béé, “Kɔ̀sɔ̀, máda akpawunu há mí. Nyankpɔ̀sa mí é ngyi.” ²⁷ Petro muva muɔ̀nyɔ̀ buɔ̀na buɔ̀detɔ̀i alu olowie wóyító. Inu olowun ání ahá tsɔ̀tsɔ̀tsɔ̀ bafia. ²⁸ Mú ɔ̀lebláa amú ɔ̀béé, “Mli onutó mliyin ání Yudafo mbla meha ɔ̀kpa ání Yudayin muva ɔ̀má bámbátóyin buɔ̀wée anyawie ntée ɔ̀bóyɔ̀ mu wá kpán. Táme Bulu lahá mí nabí ání mmáki mbée ɔ̀ku iwɔ̀ metun ntée ɔ̀mɔ̀fon amándíé ɔ̀kpasu. ²⁹ Mú sɔ̀ bréá fɔ̀wa abí fée buɔ̀beti mí á, mmɔ̀kpɔ̀kpɔ̀u nwuntɔ̀ ní. Amansu igyi? Bla mi.”

³⁰ Mú Konelio lébláa mu ɔ̀béé, “Nde eke náásí, ntópwe ɔ̀satɔ̀ mbu wóyító nde mpái bɔ̀. Ɖsáwɔ̀le pé á, nowun oyin ɔ̀ku líí mí ansító. Oyin ámu lówa atadié futútú. ³¹ Oyin ámu lébláa mi ɔ̀béé, ‘Konelio, Bulu lanú fú mpái. Fú ahá ató kie é lagyi mu ansí. ³² Mú sɔ̀ wa abí abuyɔ̀ Yopa wúlutɔ̀ yeti Simon Petro ba. Ɖwolɔ̀-kpákpa iwɔ̀ agyómá ɔ̀ɔ̀pɔ̀ Simon wóyí ɔ̀lɔ̀swí. Otsie mantáa ɔ̀pɔ̀ ɔ̀nó.’ ³³ Mú sɔ̀ inɔ̀nɔ̀ nɔ̀wa abí sísí fú. Iɔ̀ aléá faba. Séi á, anɔ̀ fée anɔ̀lafia Bulu dátó. Anɔ̀gyó anɔ̀ Wíe asún ání alapóhá fú ɔ̀béé, fobláa anɔ̀.”

Petro Asɔ̀n Blíhé

³⁴ Mú Petro lótsu ɔ̀nó blí ɔ̀béé, “Nawun ání lélé Bulu tamaki ɔ̀haa ansító. ³⁵ Mboún ɔ̀há ání otenyá mu ifú, ɔ̀ɔ̀bwé yilé asún otekle ɔ̀mágyíɔ̀mátó. ³⁶ Mliyin asɔ̀n wankláán ání Bulu lópohá Israelfɔ̀. Asún ámu gyí, Bulu lapó iwilwii ba tɔ̀n Yesu Kristo, ahá fée Owíe amɔ̀su. ³⁷ Mliyin asún kpɔ̀nkpɔ̀nti ání ɔ̀leba Yudea ɔ̀mátó fée. Iɔ̀tsu asɔ̀ tsú Galilea ɔ̀mátó, bréá Asú Ɖɔ̀pɔ̀ Yohane léda asúɔ̀ ɔ̀kan ɔ̀ma. ³⁸ Mliyin anɔ̀ Wíe Yesu Nasaretyin amú. Mliyin ání Bulu lópɔ̀ mu Ɖɔ̀e Wankíhé pó túmi

wá muto, oleki otínegyíotíné bwé yilé, tsá ahá ání búbu obunsám túmí así ilo, tsúfé Bulu buo mu. ³⁹ Anigyí ahá ání anilówun mu bwehé ání obbwe Yudea pó Yerusalem omátó fée ní. Beda mu mántá oyikpalíhesu mó mu. ⁴⁰ Táme mú eke sáásí a, Bulu lókúsóa mu, lé mu owan, ahá bowun mu. ⁴¹ Megyí oytótó ahá fée lówun mu, táme aní ahá ámú Bulu léle yáí obéé, abwée mu adansífo ámu mó anilówun mu. Mu kósú tsú afúlitó oma a, ania monyo légyi, anilówi ní. ⁴² Olee aní obéé, adáa mu ason wankláán ámu okan suna ahá, agyi mu iwí adánsie ání mogyí ohá ání Bulu laléá obégyi akiankparu pó awupó fée asón ní. ⁴³ Bulu onósú atáipú amu fée beblí beé lélé, ohagyíoha ání obho Kristo gyi a, Bulu obési mu lakpan fée kíé mu Kristo dátó.”

Omá Bámbásófo Oye Wankíhé Nya

⁴⁴ Bréá Petro dé asón ání blí á, Oye Wankíhé lébá ahá ámú búde mu asón ámu nu ámu féesó. ⁴⁵ Onó lobwie Yudafo ahógyipu amú bobuo Petro ba un ámu ání Bulu lapó mu Oye Wankíhé amu kíé ahá ání bomegyí Yudafo. ⁴⁶ Tsúfé bowun ání ahá ámu búde oblí bámbá blí, bohíé búde Bulu kanfó. Mú su Petro lébláa amú obéé, ⁴⁷ “Bulu lahá ahá ání é Oye Wankíhé fé aní. Oku obétalí tin amú okpa obéé bumábó amú asú?” ⁴⁸ Mú su oblí obéé, búbó amú asú Yesu Kristo dátó. Mú oma a, bokokóli Petro beé, otsía amú wá kpalobí.

11

Petro Iwi Asón Onóle Yerusalem

¹ Yesu sumbí ayopó ámu pó ahógyipu amú búbu Yudea omátó ámu bonu ání omá bámbátófo é bahó Bulu asón ámu. ² Mú su bréá Petro lóyo Yerusalem

wúlutò á, mva ahógyipò akvá butekleá ahá butiun keté asa abowie opasua ámutò bebiti asón. Befité mu beε, ³ “Ntogyi su fayó ahá áni bometin keté wóyí, fúa amónyò mlilawá ibi gyi ató?” ⁴ Mó su Petro léle asón áni lēbatò súná amó ikule-kule obée,

⁵ “Mbu Yopa wúlutò nde mpái bə nowun ató. Mótó á, nowun áni təkúá igyi fé óhráda téihé, bude mú nsiebí ana lékplí tsú osósú bá mí wá. ⁶ Nowun pututò-mbwi pú wúlutò mbwi, mbwíá bobu ayín, táme buteká abəno pú oyító mbubwi féé óhráda ámutò. ⁷ Inu nonu əme ku ledali bláa mi obée, ‘Petro, kusv mə mbwi ánti afwí.’

⁸ “Mú nēblí mbée, ‘Mí Wíe, ekekeεke. Bəkwí mí opá á, mməkógyi tóá Yudafo amándíe lekisi ntée mú iwí metin ki.’

⁹ “Mú əme amu lótsu osósú lábláa mi obée, ‘Máti tóá Bulu latin mú iwí atokisíhé.’ ¹⁰ Tsesa són nowun atowunhe anfi. Mó əma a, lēlayínki yó osósú.

¹¹ “Alí bré ámutò kén á, ayin abasá akvá bəwa mí wá tsú Kaesarea baba bulí wóyí ámú ntsie mótó ámu onó. ¹² Ōhe Wankíhé lébláa mi obée, mbúo amó yə, mmágyi nwéen. Apíó abasíe ánti botsú Yopa anfi é bobuo mi yó Kaesarea, aní féé anlóyə Konelio wóyító. ¹³ Konelio lébláa aní obée, mowun Bulu-əbəpu əku mu wóyító, əlebláa mu obée, ‘Wa abí abuyə Yopa yeti oyin əkvá butetí mu Simon Petro ba. ¹⁴ Obébláa fu asón áni fúa fú wóyító ahá féé mlótsun mósú nyá nkpa.’

¹⁵ “Nenya tsú onó ndetáí alí, Ōhe Wankíhé léba amósú fé alíá lēba anisv eke gyankpapu amv. ¹⁶ Inu nekain aní Wíe asv blíhésv. Obée, ‘Yohane lópu ntsu bó ahá asú. Táme mli mú á, Bulu obópu Ōhe

Wankíhé bó mlí asú.’ ¹⁷ Mú su ní Bulu lapó mu atokiehé ámu kíé amó, fé alá òlòpukíé aní ahá ámúú anúlòhò aní Wíe Yesu Kristo gyi amu a, mígyí ma ání nétin Bulu òkpa?”

¹⁸ Bréá sumbí ayòpó ámu bonu asún ánfí á, besi Petro tói wa, bekanfó Bulu beε, “Mómú Bulu lahá ahá ání bomegyí Yudafò òkpa òbéε, amó é budámli klòntò, abunya nkpa.”

Kristo Ɔpasua Aní Ibv Antiokia

¹⁹ Stefano lowu òma a, bedúnká ahógyipu amusu. Mú su bedasáin yó Foinike múa Kipro òsolòsu pú Antiokia wúlutò. Yudafò nkule bebláa Bulu asun wankláán ámu. ²⁰ Táme amótó aku mú botsu Kipro pú Kirene òmátó ba Antiokia bebláa Griikifò ámu aní Wíe iwí asun wankláán ámu. ²¹ Aní Wíe Bulu lélí amó òma. Mú su amótó ahá tsòtsòtsò bohogyí, dámli klòntò ba aní Wíe Yesu wá.

²² Yerusalem Ɔpasua ámu bonu asún ánfí. Mú su bowa Barnaba sísí Antiokia. ²³⁻²⁴ Barnaba gyí òha wankláán, Ɖhe Wankíhé pú hógyi é itsò mutò. Bréá olowie Antiokia, olowun alá Bulu lagyi amó buale a, ansí legyi mu. Múú òlòtòí kplá amó òbéε, bupúu amó klùn féé ònka aní Wíe Yesusu, abugyi mu mblasu. Iní su ahá tsòtsòtsò bòtsun mu asún ámusu hò aní Wíe gyi. ²⁵ Mú òma a, Barnaba lóyò Tarso wúlutò yòdunká Saulo. ²⁶ Bréá olowun mu a, òlekpa mu ba Antiokia. Betsiá inu ofi òkule, tsíá fia Ɔpasua ámu, súná amó ató. Antiokia begyankpá tí akasípú amu beε “Akristofò” ní.

²⁷ Bulu ònósú atóipú aku botsu Yerusalem ba Antiokia alí bré ámutò kén. ²⁸ Amótó òkule dá gyí Agabo. Òlòkúsú líí, blí Ɖhe Wankíhé túmitò tswi òbéε, “Akón kpònkpònti ku béba Roma òmátó

fée.” Uleba mótó bréá Roma Owíe Klaudio tsie obíású. ²⁹ Akasípú amu bəbwe agywun bee, amótó okugyíaku obódunká t́á obénya, abupu yekie apíó ahógyipu ání bubu Yudea əmátó. ³⁰ Begyi dínká mósú, bəpuhá Barnaba muə Saulo bəpuya əpasua ámu ahandə.

12

Petro Obudi

¹ Alí bré ámutə á, Owíe Herode lédínká əpasua ámutə akusu, wá amú amumuə. ² Uleha betin Yohane mu pio Yakobo ədayító. ³ Herode lówun ání ibu Yudafə ámu ədwe. Mú su omesi, əleyékítá Petro é. Alí bré ámutə bude Israelfə Bodobodo Mátúhénke gyí. ⁴ Mú su bréá əlekítá Petro a, əlpu mu tswi obu, əlele isá akəpú dúasie əbéə, buťsia gyo mu iwí abaná-abaná. Uəbwe agywun əbéə, begyi Nke ámu tá á, mégyi Petro asún dínsu. ⁵ Bəwa Petro obu, táme əpasua ámu bəbə mpái kínkínkín há mu.

Petro Obule

⁶ Onyé asa əyí əbéke Owíe Herode əbéle Petro ba dínsu begyi mu asún á, bəwa Petro ikan anyə kéké, əda ədedidí isá akəpú abanyó nsiné. Isá akəpú aku é bulí bude obu ámu ənó gyo. ⁷ Uťsáwule pé á, Bulu-əbpu əku lébelí amú wá obuto mu, mu fée lówankí. Bulu-əbpu amu lópu ibi da Petro abintə, oletsinkí. Ulebláa Petro əbéə, “Wa əsa kusu.” Inu ikan amu lówáí lé mu ibi. ⁸ Múú Bulu-əbpu amu lébláa mu əbéə, “Kusu pu əfé klí osiétó, afotsu fú ntukta wa.” Petro ləbwe. Múú əletrá bláa Petro əbéə, “Tsu fú ligá wa afoba ayə.” ⁹ Petro lóbuo Bulu-əbpu amu dáli obu ámutə. Iməwankí Petro ní akíankpatə ntée atowunhetə Bulu-əbpu amu dé mu

asón bláa. ¹⁰ Mva Bulu-ɔ̀ɔ̀pɔ̀v amv bɔ̀tsun obu-ɔ̀nɔ̀ gyankpapv pɔ̀ nyɔ̀ɔ̀si agyó̀pɔ̀sv. Beba bɔ̀tv dátɔ̀ ɔ̀klɔ̀n ání fɔ̀pɔ̀dáli wie wúlutɔ̀. ɔ̀klɔ̀n amv onutó lefinkí há amú bɔ̀tsun. Bɔ̀pɔ̀tsun brɔ̀nv kusv bɔ̀yɔ̀ á, Bulu-ɔ̀ɔ̀pɔ̀v amv lófwɔ̀ sí Petro.

¹¹ Bréá Petro ansító letítí mv a, ɔ̀leblí ɔ̀béɛ, “Séi mó nawun ání lélé Bulu lawá mv ɔ̀ɔ̀pɔ̀v, alabele mí Owíe Herode ɔ̀bɔ̀ pɔ̀ tɔ̀á Yudafɔ̀ bɔ̀de ɔ̀kpa kíto.”

¹² Iníá Petro lówun mó alɔ̀ sv á, ɔ̀lenatí yó Yohane ání bɔ̀tetráa tí mv Marko mv yin Maria wóyí. Alɔ̀ bré ámvɔ̀to á, ahá tsɔ̀tsɔ̀tsɔ̀ bafia ɔ̀nv bɔ̀de mpáɔ̀ bɔ̀.

¹³ Petro léda amú ɔ̀klɔ̀nsv, osúmbi tsihé ɔ̀kɔ̀á bɔ̀tétí mv Rode lébeki ɔ̀há ání ogyi. ¹⁴ Bréá Rode lébɔ̀ ání Petro ɔ̀me ni á, ansí lehiɛ gyi mv. Mó sv ɔ̀letan obu ámv finkí. Mboún oleyinkí srí yébláa amú ɔ̀béɛ, “Petro laba ɔ̀lɔ̀i obu-ɔ̀nɔ̀.” ¹⁵ Ahá ámv bebláa mv beɛ, “Fú nwun layíntá.” Táme ɔ̀ɔ̀yɔ̀ mósú, ɔ̀leblí ɔ̀béɛ, “Lélé a.” Mó sv bebláa mv beɛ, “Mómú fiali Bulu-ɔ̀ɔ̀pɔ̀vɔ̀ ɔ̀teki Petrosv ní.”

¹⁶ Alɔ̀ bré ámvɔ̀to féé á, Petro trá ɔ̀de ɔ̀klɔ̀n amvsv da. Bréá bɔ̀yɔ̀ yéfinkí mó, bowun Petro a, ɔ̀nɔ̀ lobwie amú. ¹⁷ Petro lóbwɛ ɔ̀bɔ̀ súná amú ɔ̀béɛ bɔ̀kásv, ɔ̀lebláa amú alíá anɔ̀ Wíe lalé mv obu. ɔ̀lebláa amú ɔ̀béɛ, “Mlɔ̀bla Yakobo mva apíó ahógyipv atráhe amv asón ánfɔ̀.” Múú ɔ̀lenatí amú wá yɔ̀ ɔ̀tine bambá á.

¹⁸ Bréá ɔ̀yí leke a, ɔ̀sá akɔ̀pɔ̀ ámv féé begyigyáa, fité aba beɛ, “Nkí Petro me?” ¹⁹ Owíe Herode léha bodunká Petro ɔ̀tinegyíɔ̀tíné, táme bɔ̀mowun mv. Mó sv ɔ̀leti obu adípósú akípɔ̀v amv, fité amú asón, ɔ̀leha bɔ̀mɔ̀ amú.

Mó ɔ̀ma a, ɔ̀lenatí Yudea ɔ̀mátó yétsiá Kaesarea wúlutɔ̀ nkensá kv.

Owie Herode Lowu

²⁰ Bré kuto á, obló lehie kítá Owie Herode Tiro móa Sidonfo sv. Mú sv awúlu anyo ánfí bele abí beε buyókokóli mu, iwilwii itsia amó nsiné. Tsúfé Owie Herode omátó butenyá atogyihe tsú. Ahá ámu begyankpá yéle asóntó suná Owie Herode wóyísó okípu okvá butetí mu Blasto, olotsulá gya amó nkpá boyo Owie Herode wá yókokóli mu.

²¹ Owie Herode lehie amó eke. Eke ámu lófon a, alehihie iwí dáli betsiá mu obíasú, bláa amó asón.

²² Ahá ámu bokplón blí beε, “Megyí nyankpusa détoí, mboun okpi détoí o!” ²³ Inunu Bulu-obopu léda Herode, anyambi bowi mu, olowu. Tsúfé omopu numnyam há Bulu.

²⁴ Bulu asón boyo músú, kléi yó tsútsúútsú.

²⁵ Barnaba muva Saulo boyo amó agyómá tá Yerusalem, bekpa Yohane ání butetráa ti mu Marko buo iwí yínkí yó Antiokia.

13*Barnaba Mva Saulo Sumbi Wa*

¹ Bulu onósú atóipú pú ató asunápó aku betsiá Antiokia opasua ámuvo. Amógyí: Barnaba, Simeon ání butetí mu Obibi, Lukio ání otsú Kirene omátó, Manaen ání beyai muva Galilea omású ogyípo Herodenyó tsukule pú Saulo. ² Bréá beklí onó, bude aní Wíe súm á, Oye Wankíhé lébláa amó obéε, “Mile Barnaba muva Saulo ha mi, aboyo agyómá amóú neti amó mbéε bobóyo ámu.”

³ Mú sv bréá beklí onó ámu bó mpái tá á, bopu ibi dínká amó nwunsv, sí amó okpa.

Barnaba Mva Saulo Kipro Osólsv Yo

4 Ɔhe Wankíhé lówa Barnaba mva Saulo sumbí. Bəyɔ Seleukia wúluto yótsu ntsusu-yibi fá yó ɔsolóu kvá ibu ntsu nsiné, bɔtɛ́tí mó Kiprosu. 5 Bréá bowie wúlu kvá ibu inu, bɔtɛ́tí mó Salamisú á, bəyɔ Yudafo ofiakpa yéda Bulu asón ámu ɔkan. Yohane ámú bɔtɛ́tráa ti mu Marko amu é lóbuo amú yétsa amú agyómá yɔ.

6 Bedalı Salami wúluto, benatí alu bowie ɔsolóu kvá bɔtɛ́tí mó Pafosu. Inu befia ɔfápú kpɔnkpɔnti ɔkvá bɔtɛ́tí mu Bar-Yesu. Ogyi Yudayin, ɔtəwá afunu ɔbée Bulu ɔnósú ɔtə́pó mɔgyi. 7 Mu nyawie gyí inu ɔmású ogyípú Sergio Paulo. Ɔmású ogyípú anfi létin ansí. Ɔlɔwa beyéti Barnaba mva Saulo ba mu wóyító. Tsúfé odekléá mónu Bulu asón. 8 Táme ɔfápú Bar-Yesu anfi mu dá ası gyí, Elima Griiki ɔblítɔ anfi méha amú ɔkpa abobla ɔmású ogyípú amu Bulu asón ámu. Ɔlɔbɔ mbódí ání ɔmású ogyípú amu mánu Yesu iwı asón ámu, fówun ɔmóɔhɔ mósú gyi. 9 Inu Ɔhe Wankíhé lóbulá Saulo amú bɔde mu ti Paulo amutɔ, olesi ɔlí ɔde ɔfápú amu ansító kí. 10 Mú ɔlebláa ɔfápú amu ɔbée, “Ɔbɔnsám mu bi, fɔtekísı itɔ wankláán kugyíku. Fapú ahámle pú lalahegyí bwé fú agyómá. Mó su foméesi Bulu ɔnɔkwali amu afunutɔ wa? 11 Kí, Bulu ɔbébití fú ısu. Fú ansibi bóbwie. Fuméetrá wun ɔyi kehɛtɔ owı alu yófɔn bré kv.”

Inun Elima ansító loklun mu. Mó su ɔlɔwa tatápu bi, ɔde ɔku dunká ɔkita mu oyító. 12 Bréá ɔmású ogyípú amu lówun t́á ilaba a, ɔlɔhɔ anı Wie gyi. Anı Wie iwı asón ámú bɔde mu suná ámu leha ɔnó lobwie mu.

*Barnaba Mva Paulo Antiokia Anı Ibv Pisidia
Ɔmátó Yɔ*

¹³ Paulo mba mu aba ámu botsu ntsusu-yibi tsú Pafo wúlutɔ yó Perge ání ibu Pamfilia ɔsolósu. Táme Yohane Marko mú léyinkí amó ɔma tsú inu yó Yerusalem. ¹⁴ Bəkusú tsú Perge yó Antiokia ání ibu Pisidia ɔsolósu. Ɔkpónú ɔdaké á, bəyɔ inu Yudafo ofiakpa yétsiá asi. ¹⁵ Bekla ató tsú Mose Mbla pú Bulu ɔnósú atóipú nwolótó ta á, ofiakpa amu ahande bəwa abí bəyébláa Paulo aná bεε, “Apíó, ní mlidé asvankúá mléblí púwá ahá ání ɔwɔnlín á, ɔkpa da.” ¹⁶ Mú Paulo lókusú líí, ɔləbwe amó ibu ɔbéε bukásu. Mú ɔlebláa amó ɔbéε,

“Apíó Israelfo pú ɔmá bámbásúfóá mlitenyá Bulu ifú, mliyaa asu amlinu. ¹⁷ Israel Bulu léle aní anáin bwé mu ahá. Ɔleha bekleí bréá bugyi afóó Egypte ɔsolósu. Ɔləpu mu túmi kpɔnkpɔnkpɔnti kpá amó dali ɔmá ámɔtɔ. ¹⁸ Olenya klɔn kpá amó nfi advana (40) kéké dimbí ámɔsu. ¹⁹ Oleyintá ɔmá asienó kéké Kanaan ɔsolósu, oleye amó ɔsolósu amu póbwé siadie há aní anáin. ²⁰ Nfi lafana aduenu (450), ɔləpubwé iní fée há amó.

“Mú ɔma a, ɔleha asón agyípu bekpá amó alu batu Bulu ɔnósú ɔtáipú Samuel. ²¹ Bréá bebláa Bulu bεε ɔyái awíe ha amó á, Bulu léyaí Kis mu bi Saulo owíe há amó. Saulo otsú Benyamin abusuantɔ. Olegyi iwíe nfi advana (40). ²² Bréá Bulu lékplí mu a, ɔleha bəyaí Dawid obíasú há amó. Asón ání Bulu léblí tsú mu iwí ní. Ɔbéε, ‘Yisai mu bi Dawid gyí ɔhá ání mí klɔn dɔn mɔsu, tsúfé ɔbóbwe tógyítáá nébláa mu mbée ɔbwée.’

²³ “Dawid anfi abí-anátó Bulu labele Yesu tsú há Israelfo ɔbéε, ɔbwée amó Ɔləpú fé alíá ɔlehiε yái. ²⁴ Asa Yesu lébá a, Asú Ɔbɔpú Yohane légyankpá dá ɔkan súná Israelfo fée ɔbéε, bɔdámli klɔntɔ, abɔha

mu ɔbo amú asú. ²⁵ Bréá Yohane ɔbá bɔmɔ mu agyómá ɔnó á, ɔlefíté ahá ámu ɔbéε, ‘Ma mlidésusúu mlíaa ngyi? Megyí mígyí ɔhá ámú mlidé ɔkpa kí amu. Mu mú ɔbéba mí ɔma. Mmɔfun ání nówóí mu ntókuta.’

²⁶ “Mí apió, Abraham abí-aná pú ɔmá bámbásófɔá mlitenyá Bulu ifú, mlíyaa asu amlínu. Anígyí ahá ání Bulu lɔpu nkpahóɔ asún ámu sísí.

²⁷ Yerusalem atsiápó pú amú ahande bumebi ání Yesu gyí ɔlepó. Bumonu Bulu ɔnósú atóipú amu asún ání bɔwanlín tswi asi. Butekla mú ɔkpónú ɔdaké kugyíku. Táme begyi Yesu asún, há mu ipón, mó mu; leha Bulu ɔnósú atóipú amu asún ání leba mótó. ²⁸ Bumenya Yesu iwí asún kuvá béli músú mó mu, táme bebláa Pilato beε ɔhá abumɔ mu. ²⁹ Mú su bréá bɔbwe tóá bɔwanlín tsú mu iwí féé tá á, bele mu tsú oyikpalíhe amusu yópulá mu. ³⁰ Táme Bulu lókusúa Yesu tsú afúlito. ³¹ Mú ɔma a, oletsiá le iwí súná ahá ámú mva amónyo benatí tsú Galilea yó Yerusalem amu bré tsɔtsɔtsɔtɔ. Ahá ání gyí ahá ání bude mu iwí adánsie gyí suná Israelfɔ ní.

³²⁻³³ “Aní mú anidé mli asun wankláán ámu bláa. Mógyí, Bulu labwé tó ámú ɔlehiε aní anáin amu há amú abí-aná. Amógyí aní á. Tsúfé alakósúa Yesu tsú afúlito há aní, fé alá bɔwanlín wá Israelfɔ lu nyɔsɔtɔ beε,

‘Mí Bí gyí fú.

Nde nabwé fú Sí.’

³⁴ Bulu létrá tóí tsú Yesu kusú tsú afúlito pú mu ɔyulú amú imáɔplɔ wá ɔbótó ekekeεεε ámu iwí ɔbéε,

‘Nɔpu mí oyúla wankíhé amú nehiε mbéε, ibwé ahágyíalíá
nópuhá Dawid amu há mli.’

³⁵ Owie Dawid é létrá lawánlín wá Israelfo Iu bámbátó obéε,

‘Foméεha fó osúmpú wankíhé móəpló wá fúli obótó.’

³⁶ Owie Dawid lósum Bulu mu nkpatə, bwé Bulu apé tá á, olowu, bopulá mu mu anáintə, ələpló.

³⁷ Táme Yesu anfi Bulu lókusóa tsu afúlitə anfi mó mólplə. ³⁸⁻³⁹ Mó su apió, mlinu asón anfi anidé

mli bláa anfi asi. Yesu anfi nkəlesu mlótsun nya lakpansikíé. Mose mbla metálí há amlgyi asu Bulu

ansító. Táme əhagyíəha aní alahə Yesu anfi gyi obégyi asu Bulu ansító. ⁴⁰ Mó su mlíkí wankláán,

méni asón ámú Bulu ənsú atəípú beblí tswi amu méεba mliε. ⁴¹ Asón ámu gyí,

‘Asón ámu iwá mli

ahá aní mlitəwá Bulu asón nyányáa ifú, amliwu.

Tsúfé ní ndε əku əbli gyuma aní ndegyí mlitə kóráá á,

mlimóohogyi.’ ”

⁴² Bréá Paulo mva Barnaba buɔɔdalɔ Yudafo ofiakpa inu á, ahá ámu bəkulí amú beε buhá əkpónú

ədaké ámú ibá ámu, abutra bətəi tsu asón ámu iwɔ suna amú. ⁴³ Bréá ahá ámu beɔdalɔ Yudafo

ofiakpa inu á, Yudafo tsətsəətsə pú əmá bámbátó abí aní bawíé Yudafo osúmtó beklá buo Paulo mva

Barnaba. Mó su sumbí ayəpú anfi bətəi kplá amú beε, bupəv ansí dinka Bulu awitəlesu.

⁴⁴ Əkpónú ədaké amú bebláa amú beε buhá amu ləfun a, ilesi kpalobí tekɔ ahá beta wúlu amutə.

Amú féé beba Bulu asón onukpá Yudafo ofiakpa inu. ⁴⁵ Bréá Yudafo bowun ədəm amu a, Paulo

aná iwɔ lówa amú olu. Inɔ su begyi Paulo asun blíhé amu nwéεn, síá mu. ⁴⁶ Táme Paulo mva

Barnaba bəwa klun bláa ahá ámu beε, “Tekɔ mli

lehián ání abégyankpá bláa Bulu asón ání. Táme íniá mlilékiná mú nu, mlidé mli ɪwɪ kú mlíaa, mlíméhián nkpa ání itamatá ámu sɔ á, anɪlayínkí ayó ɔmá bámbásófɔ wá. ⁴⁷ Tsúfé alí Bulu lówa aní ní. Ǫbéε,

‘Napó fɔ bwé ɔkandíε há ɔmá bámbásófɔ.

Ǫyító ahá féé bótsɔn fɔsɔ nyá nkpa ání itamatá.’

⁴⁸ Bréá ɔmá bámbásófɔ ámu bonu asón ání á, ansí legyi amó, békánfó aní Wíε asón ámu. Inu ahá ání Bulu lalé Ǫbéε, bɔnyáa nkpa ání itamatá bɔhɔ asón ámu sɔ gyi.

⁴⁹ Aní Wíε asón ámu ɪlekléí wíé ɔmá ámɔtɔ ɔ́tínegyíɔ́tíne. ⁵⁰ Táme Yudafɔ ámu pú atsiá bɔbɔ Yudafɔ osúmtá, obú bɔ amósú pú wúlu ahandε bɔkɔsú líí Paulo mva Barnabasɔ, gya amó lé ɔmá ámɔtɔ. ⁵¹ Sumbí ayɔpó ámu bekpakpáa amó ayabitɔ-ɪsɪ wólí amó nwunsɔ, benatí yó Ikonion wúlutɔ. ⁵² Táme Ǫhe Wankíhé pú ansigyí lɔbulá Antiokia akasípó amɔtɔ.

14

Paulo Mva Barnaba Bulu Asón Blí Ikonion Wúlutɔ

¹ Ikonion wúlutɔ é á, alí kén Paulo mva Barnaba bɔyɔ Yudafɔ ofiakpa nɪ. Beblí Bulu asón inu wankláán. Mú sɔ Yudafɔ pú Griikifɔ tsɔtsɔtsɔ bɔhɔ Yesu gyi. ² Táme Yudafɔ amó bɔmohogyi amɔ bɔtɔí wá ɔmátófɔ ámu asɔtɔ, há amó bɔkɔsú líí ahógyipɔ amɔsɔ. ³ Ifú mektá Paulo mva Barnaba. Betsiá inu wá ɔpá blí aní Wíε Yesu asón ámu wankláán. Yesu é lélí amó ɔma, sɔ bɔbwε ofúla pú osúna púsúná ání mɔ awítale asón amó bɔdeblí ámu igyi ɔnɔkwali.

⁴ Mú sɔ wúlu amɔtɔ ɔ́bɔ́í anyɔ. Ako bobuo Yudafɔ ámu, ako é bobuo sumbí ayɔpó ámu.

⁵ Mú ɔma a, Yudafɔ, ɔmátɔfɔ pó amó ahande bɔbwe agywɔn beɛ, bówa sumbí ayɔpó ámu iwɔsɔntɔ, dá amó abwi mó. ⁶ Sumbí ayɔpó ámu bonu asón ánti. Mú sɔ besrí yó Likaonia awúlu yilé Litra móa Derbe pó awúluá ɔ́bɔ́ mantáa ɔ́nɔsɔ. ⁷ Bɛda asɔn wankláán ámu ɔkan ɔ́nɔ é.

Paulo Mɔa Barnaba Gyumagyihe Litra Móa Derbe

⁸ Oyin ɔko létsiá Litra wúlutɔ, bɔkwí mu ɔ́bɔ́. Ɔmɔkókúsú lí mu ayabisɔ ki. ⁹ Ɔbɔ anfi tsie ɔde Paulo asɔn blíhé nu. Paulo lési lí ki mu alu, olowun ánti alahogyiá Bulu ɔ́bɛtalí tsá mu. ¹⁰ Mú sɔ ɔ́bɔ́klón kɔ́klókú blí ɔ́bɛɛ, “Kɔsɔ lu fɔ ayabi anyɔsɔ.” Ɔnɔ oyin ámu lókúsú ɔ́sáwɔle pé, wá natí bi. ¹¹ Bréá ɔ́dɔm amɔ bowun t́sá Paulo labwé á, bɔ́klón blí Likaonia ɔ́blítɔ beɛ, “Ɔkpi ámu badámlí anyánkpósa kplí ba anɔ wá.” ¹² Mú sɔ bɔpɔ amó ɔ́kpi kɔ́nkpɔntɔ dá tí Barnaba beɛ, “Seus.” Bɔpɔ mu ɔ́tsiámu dá tí Paulo beɛ, “Hermes,” tsúfé Paulo líi amó ɔ́nɔ, ɔ́detó ní. ¹³ Ɔkpi Seus ɔ́tswékpa bu wúlu ɔ́nɔ. Seus igyí ɔ́hapó lóyópɔ nnantswie pó oyí ntswítswí ba wúlu ɔ́nɔ ɔ́nɔ. Tsúfé mɔa ɔ́dɔm amɔ budekléá bótswe sumbí ayɔpó ámu.

¹⁴ Bréá Barnaba mɔa Paulo bonu t́sá bebá bɔbwe á, bekítá amó atadiɛ bálí. Ɔlosuná ánti buɔmotsulá dínká ɔ́tɔ amóú bebá bɔbwe ámɔsɔ. Besrí wíé ɔ́dɔm amɔtɔ blí beɛ, ¹⁵ “Ntogyi mlidé ɔ́nɔ bwe? Anɔ é anyánkpósa anigyí fé mli. Bulu asɔn wankláán abá bebláa mli, amlisi atɔkpan ánti ɔ́magyáa bobuo anɔ Wíé Bulu Ɔkɔankpɔpɔ. Mɔlóbwe ɔ́sɔ móa asɔ, ɔ́pɔ pó mútɔ ató féé. ¹⁶ Bímbí ámu a, olesi ɔ́kpa há

omágyiomá ání bobwée tóá bodeklé. ¹⁷ Táme mú ó á, Bulu mókúsí ató wankláán tsotsótsó bwe, pósúná ání mubv inu. Mutéhá nyankpu totswie, mli ndoto ató tówá alé. Mutéhá mli atogyihe, otehá ansí tegyi mli.” ¹⁸ Paulo aná ason blíhé anfi fée oma a, lówa onlin asa betalí ká odóm amv tin bee, bumátin mbwí wólí amó ayabiasí tswé amó.

¹⁹ Mú oma a, Yudafó aku botsu Antiokia ání ibu Pisidia omátó pó Ikonion wúlutó ba beblí asón pótse odóm amv agywun, bókúso lí Pauloso. Beda Paulo abwi, bítia mv dáli wúlu amvto. Bvki bee alawú, sv besi mv tswi. ²⁰ Táme bréá akasípó amv beba bobomlí Paulo a, olókúso yínkí yó wúlu amvto. Mú oyi kehe a, mua Barnaba benatí yó Derbe wúlutó.

Antiokia Aní Ibu Siria Omátó Yínkí Bá

²¹ Paulo mua Barnaba beda ason wankláán ámv okan Derbe. Ahá tsotsótsó bedamlí kluntó mli Yesu akasípó. Múo belayínkí yó Listra, tsun yó Ikonion alu bebedali Antiokia ání ibu Pisidia omátó.

²² Inu Paulo mua Barnaba bowa akasípó amv ateto-onlin bee, bukíta hógyi amvto. Bebláa amó bee, “Ilehián ání abótsun ipian tsotsótsóto asa abówie Bulu iwíegyí ámvto.” ²³ Bótó opasua kugyíku á, buteklí onó bó mpái, yái ahande há amó, pó amó wá aní Wíe amóú amó ansí din musu ámv ibito.

²⁴ Beki Pisidia omátó opasua ámvsv tá á, beba Pamfilia omátó. ²⁵ Beda Bulu ason wankláán ámv okan Perge wúlutó. Bókúso tsú inu yó Atalia wúlutó.

²⁶ Paulo mua Barnaba belatsiá ntsusu-yibito tsú inu bowie Antiokia. Inu gyí otínéá ahógyipu amv begyankpá klí onó bó mpái, ání Bulu ówáa awitole ha amó, méní bóyó agyómá anfi bamó mú onó anfi ní.

27 Bréá bowie Antiokia a, beti ɔpasua ámu fée fia. Bebláa amó alíá Bulu lapó amó gyi gyoma, pú alíá Bulu lahá ahá ání bomegyí Yudafɔ é bahɔ mu gyi.
28 Betsiá akasípú amu wá nke tsɔtsɔɔtsɔ.

15

Sumbí Ayɔpú Pú ɔpasua Amu Ifia Yerusalem

1 Bréá Paulo muɔa Barnaba bobu Antiokia a, ayin akɔ botsu Yudea ɔmátó ba inu. Bosuná ahógyipu amú bomegyí Yudafɔ ámu ató bee, ní bomekótín keté Mose mbla ɔnó á, Bulu móɔhɔ amó nkpa.
2 Paulo muɔa Barnaba bɔkɔsú líí asón ánfisu. Mú su amóa ató asunápú amu begyi mú nwéen kinkíínkín. Inu su beblí bee, bówa Paulo muɔa Barnaba pú Antiokia ahógyipu amu akɔ Yerusalem, abuyowun Yesu sumbí ayɔpú pú inu ɔpasua ahande amu tsú asón ánfí iwí.

3 ɔpasua ámu besi ahá ámu ɔkpa benatí. Bréá bɔyó á, buna Foenike pú Samaria ɔmátó. Bebláa inufo ámu bee, ahá ání bomegyí Yudafɔ é badámlí kluntɔ ba Bulu wá. Asón ánfí lehiɛ wá ahógyipu amu fée ansigyí. 4 Bréá bowie Yerusalem a, ɔpasua ámu, amó ahande pú sumbí ayɔpú ámu bɔhɔ amó atúu. Paulo aná bebláa amó tóá Bulu labwé tsun amúsú fée. 5 Táme ahógyipu amu akɔá botsú Farisifɔtɔ bɔkɔsú líí blí bee, “Ilehián ání ɔmá bámbásúfɔ ámu bétín keté, gyi Mose mbla ésó.”

6 Sumbí ayɔpú ámu pú ɔpasua ahande amu befia yɔ asón ánfítɔ. 7 Bebití asón ánfí wá ɔpá. Mú ɔma a, Petro lókɔsú líí, bláa amó ɔbéɛ, “Mí apíó, mliyin ání tsú bré kotɔ á, Bulu léle mí tsú mlítɔ ɔbéɛ, mbláa ahá ání bomegyí Yudafɔ mu asun wankláán ámu, méni amó é bónu, hɔ músú gyí. 8 Bulu yín nyankpɔsa

klontɔ. Ɔɔpɔ Ɖɛ Wankíhé amɔ há amó, fɛ aliá ɔɔpɔhá anɪ pɔsúná ání alahɔ amó. ⁹ Olosuná ání bɔmegyí ɔtsan há anɪ, tsúfɛ ɔleha amó klontɔ letɪn bréá amó é bohogyi. ¹⁰ Ntogyi sɔ mlidé Bulu sɔɔ ki? Ntogyi sɔ mlidéɔ Mose mbla ánfɪ ania anɪ anáin anumétalí gyi mɔsú ánfɪ han akasípó anfi? ¹¹ Ekεkεεkε! Anɪlahogyi ání Bulu ɔbɔtsɔn anɪ Wie Yesu awɪtɔlesɔ hɔ anɪ nkpa fɛ amó.”

¹² Bréá Petro lɔtɔí tá á, afiapɔ amɔ fɛé bɔbɔwe díín. Mú Paulo mɔa Barnaba bebláa amó aliá Bulu lɔtsɔn amɔsú bwé ofúla pó osúna tsɔtsɔtsɔ ahá ámúú bɔmegyí Yudafo ámɔtɔ. ¹³ Bréá Paulo mɔa Barnaba bɔtɔí tá á, Yakobo lɔyɔ mɔsú ɔbéε, “Apíó, mliyaa asɔ amlɪnu. ¹⁴ Simon Petro labláa anɪ ɔbéε, Bulu légyankpá lé súná ání otekle ahá ámúú bɔmegyí Yudafo ámɔ asún. Mú sɔ ɔlele amótɔ akɔ bwé mɔ ahá. ¹⁵ Asún ánfɪ pó Bulu ɔnɔsú atɔíɔpó amɔ asɔn blíhé labwé kɔle. Tsúfɛ bɔwanlín wá Bulu asún ámɔtɔ beε,

¹⁶ ‘Bulu ɔbéε. Inɪ ɔma a, nélatsú Dawid iwíegyí amúú iladida ámɔ kɔsú.

Nélayi mó abuntíi fɛé,
há mó bélí wankláán,

¹⁷ ménɪ aha tráhe amɔ pó amúá bɔmegyí Yudafo,
mí dá dɪn amɔsú fɛé bɔdunká mía ngyi amó
Wie, wun mɪ.

¹⁸ Alí mí, mli Wie Buluá
nele ínɪ súná tsú bímbí ndeblí ní.’

¹⁹ “Inɪ sɔ tɔá mí Yakobo ndeblí gyí, mli máha apɔ asɔansɔ kíklɪ ahá ánfɪ bɔmegyí Yudafo, badámlí klontɔ ba Bulu wá ánfɪ. ²⁰ Mboún mliha awanlɪn ɔwɔlú bláa amó aniaa, bɔmágyi atogyiheá bapóhá ikpi, tsúfɛ mó iwɪ metɪn. Bɔmáwa atsɪ múa ayin

asón. Bwágyi obwíá bəpəsáa mu mó pú obugya. ²¹ Tsúfě bímbí əpá á, bətədá Mose mbla ámu okan wúlugyíwúlutə, bətəkla mó Yudafə ofiakpa kugyíku əkpónú ədaké é.”

Ɔwóló Pwísí Ahógyipwá Bwəgyi Yudafə

²² Mó su sumbí ayəpú ámu, əpasua ahandə amu pú əpasua ámu bəbwe agywün bεε, bełe ayin aku tsú amótə abubuo Paulo muə Barnaba yə Antiokia. Bełe Yuda ání bətətí mu Barsaba muə Silas. Amú fěé bəgyi akpapú há ahógyipw amu. ²³ Ɔwóló ání bəpəhá amú bəpəyátə asón gyí:

“Ahógyipwá młimégyí Yudafə, młibu Antiokia, Siria pú Kilikia əmátə. Młi apíó sumbí ayəpú pú əpasua ahandə dé Ɔwóló ánfí wanlín sísi młi.

“Anidé młi itsiá ha.

²⁴ “Anilónu ání aní apíó aku botsu anıtə ba młi wá inu, bəpə aswanku kíkli młi, póyíntá młi agywün. Anımókówá amú. ²⁵ Inı su anıłafia, tsúlá ání abéłe aha aku abukpa anı apíó adwepú Barnaba muə Paulo ba młi wá. ²⁶ Ahá ánfí lási amú nkpa há anı Wíe Yesu Kristo agyómá ámu su ní. ²⁷ Mó su anidé Yuda muə Silas wa anıaa, bəpúə ənó bebláa młi asón amú anılawánlín wá Ɔwóló amıtə ámu kén. ²⁸ Ɔyε Wankíhé lalé súná anı, anı é anıłahə mó ání uma aléá abópə atə dwındwín kəkə sórá młi, dən mbla ánfí mó iwı dehián anfi. ²⁹ Mbla ámu gyí, ‘Młimágyi atogyihéá bapóhá ikpi. Młimágyi obwíá bəpəsáa mu mó pú obugya. Młimáwa atsi móa ayin asón.’

“Ní młidé mbla ánfısu gyi a, ibówa alé há młi. Anıłafon nfi.”

³⁰ Bəwanlín Ɔwóló ánfí há amú tá á, besi amúə sumbí ayəpú ámu əkpa bəpəya Antiokia. Boyówie

inu tí ahógyipu amu fée fia, pú ɔwóló ámu wá amú ibitɔ. ³¹ Bekla ɔwóló ámu a, ansí lehie gyi amú, tsúfé mótó asún leha klɔn lédi amú asi. ³² Yuda mɔa Silas, bɔgyi Bulu ɔnósú atɔípú amu bɔtɔí kplá amú wankláán pówá amú ɔwɔnlín, wá amú atetɔ-ɔnlín. ³³⁻³⁴ Betsiá amú wá nke kpalobí, ɔpasua ámu lési amú ɔkpa iwilwiitɔ, beyinkí yó ahá ámú bɔwa amú sumbí ámu wá.*

³⁵ Paulo mɔa Barnaba é betsiá Antiokia inu yófun bré ku. Amóa inu ahógyipu amu aku betsiá súná ató, tsíá dá aní Wíe asɔn wankláán ámu ɔkan.

Paulo Mɔa Barnaba Abasɔmáin

³⁶ Bré ku ɔma a, Paulo lébláa Barnaba ɔbéε, “Ha ayinkí yɔ awúluá aniladá aní Wíe asɔn wankláán ámu ɔkan féesú, ayeki alíá bɔtsie.” ³⁷ Barnaba lékléá békpa Yohane aní bɔtetí mu Marko buo iwí. ³⁸ Táme Paulo léblí ɔbéε, ma alá Marko obóbuo amú, tsúfé ɔmetrá buo amú aboyɔ Bulu agyómá ámu. Oleyinkí amú ɔma tsú Pamfilia wúlutɔ ɔpá. ³⁹ Paulo mɔa Barnaba beprí asún ánfí kínkíinkín, ileha bemaín abasɔ. Barnaba lékpa Marko buo iwí, bɔtsu ntsusɔ-yibi yó Kipro ɔmátó. ⁴⁰ Paulo é lékpa Silas buo iwí, Antiokia ahógyipu amu bɔpu amú wá Bulu ibitɔ, bɔpu ɔkpa. ⁴¹ Paulo lóyɔtsɔn Siria móa Kilikia ɔmátó; ɔlɔwa ɔpasua ámú ibɔbɔ inu ámu ɔwɔnlín.

16

Timoteo Léyétsiá Paulo Mɔa Silastɔ

* **15:33-34** 15:34 Mótó yée 34 bu nɔwóló dada amu akɔtɔ: Táme Silas mó lóbwe agywɔn aní obésin Antiokia inu.

¹ Paulo mva Silas benatí yó Derbe pú Lистра. Ohógyipv ɔkúá butetí mv Timoteo bu Lистра wúlutɔ inu. Mv yin gyí Yudayin ání ɔlɔhɔ Yesu gyi, táme mv sɪ gyí Griikiyin. ² Apíó ání bɔbɔ Lистра pú Ikonion betɪ Timoteo ɪdayilé. ³ Paulo lékléá ɔbékpa Timoteo náti. Mú sv ɔleha betɪn Timoteo keté, tsúfɛ Yudafɔ ámúú bɔbɔ inu ámv féé buyin ání Griikiyin Timoteo mv sɪ gyí. ⁴ Bréá bɔyó á, bowié wúlugyíwúlusu bɔtosúná inu ahógyipv mbla oduá Yesu sumbí ayɔpú ámv pú ɔpasua ahande amúú bɔbɔ Yerusalem amv bawá beɛ bɔgyi mósú. ⁵ Inu sv ɔpasua ámv benya ɔwɔnlín hógyitɔ, kléi ekek-egyíeke.

Paulo Makedonia ɔmátó Yɔ

⁶ Paulo mva mv aba ámv bɔtsɔn Frigia pú Galatia ɔmású. Tsúfɛ ɔɲe Wankíhé méha amú ɔkpa ɔbéɛ, bɔdáa Bulu asón ámv ɔkan Asia ɔmátó. ⁷ Bréá bowie Misia ɔsulúv ɔka á, bɔbwe agywun beɛ béyinkí tsɔn yɔ Bitinia ɔmátó, táme Yesu ɔɲé meha amú ɔkpa. ⁸ Mú sv bɔtsɔn Misia ɔsulúsv kplí yó Troa wúlutɔ. ⁹ Mú onyé á, Paulo lówun ató. Olowun ání Makedoniayin ɔkɔ líi mv ansító, ɔde mv kokóli ɔbéɛ, “Fa ɔpv amv ba Makedonia, afubegyí anɪ bɔvale.” ¹⁰ Paulo lénya wun ató ámv ali, ɪɔwankí mv ání Bulu dé anɪ wa ɔbéɛ, ayó yeda asɔn wankláán ámv ɔkan inu. Mú sv anílɔpv ɔkpa yó Makedonia.

Lidia Klɔntɔdamlí Filipi Wúlutɔ

¹¹ Anílówie ntsusu-yibitɔ tsú Troa, fá ɔpv yó Samotrake ɔsulúsv. Mú ɔyi kehe a, anílélatsíá yó Neapoli wúlutɔ. ¹² Anílɔpv ayabitɔ tsú Neapoli yó Filipi wúlutɔ. Filipi gyí Makedonia wúlu yilé ní. Romafɔ búb wúlu anfitɔ. Anílétsiá inu nke

kpalobí. ¹³ Ɔkpónú ɔdaké á, anilédalí wúlutɔ yó ɔpu ɔnɔ ɔtɛnekvá aníkí aníaa, abówun ɔtínéá Yudafɔ bɔtefia bɔ mpái. Anilétsiá ɛnu bláa atsi akvá bebefia ɛnu Bulu asón. ¹⁴ Atsiá bonu asón ámɔtɔ ɔkɔle gyí Lidia. Tiatirayin ogyi, ɔtefé tatiá mó ntsu lɛpɛ, ɛbu bíá. Bulu osúmpó ogyi. Aní Wíe léha mu olonu Paulo ason blíhé amɔtɔ. ¹⁵ Mó su bréá anilóbɔ mva mu wóyító ahá asú á, olobwíí ipa há aní, blí ɔbéɛ, “Ní mlílahogyi ání nahɔ Yesu gyi a, mlíbetsiá mí wóyító.” Ɔtsi ánfí bu anisɔ alí anilóbɔuo mu yó mu wóyító.

Paulo Mva Silas Obudí Filipi

¹⁶ Ɛke ɔku ayó Yudafɔ mpái ɔbɔkpá ɛnu á, anilótɔ otsibi ɔkvá ogyi ɔkpábi ɛnu. Atóla ɔhé bu musɔ, ɔtelá ató, blí asón ání ɛbéba. Ɔtɔbwé kɔba tsɔtsɔtsɔ há mu awíe tsú mótó. ¹⁷ Otsibi anfi lékplá buo ania Paulonyɔ. Ɔna ɔdekplón blí ɔbéɛ, “Ahá ánfí gyí Ɔsósúsú Bulu ámu asúmpó ní. Amódé mlí nkpahóɔ ɔkpa suná ní.” ¹⁸ Ɔlɔbwɛ mó nke tsɔtsɔtsɔ. Iní lɛhan Paulo. Mó su ɔledamlí bláa otsibi amɔ ɔbéɛ, “Atóla ɔhé, nde mbla wa há fɔ Yesu Kristo dátó, dali mɔtɔ!” Inuɛnu ɔhé ámu lédalí mɔtɔ.

¹⁹ Ɔkpábi amɔ awíe bowun ání amó kɔba ɔkpa latin. Mó su bekítá Paulo mva Silas, bitía amó ya wúlu ahandɛ ansító. ²⁰ Bɔpu amó ya Romafɔ asón agyípo bɛɛ, “Yudafɔ ahá ánfí bɔgyi, bɔdɛ asón klée wa aní wúlu anfitɔ. ²¹ Bɔdɛ amándíé laláhe ání aní mbla mɛha mó ɛwí ɔkpa suná. Romafɔ aní mó anígyí. Aníméetalí hɔ amó amándíé ámu gyi mósú.” ²² Inu ɔdɔm amɔ botu bun Paulo mva Silasɔ.

Asón agyípo amɔ beha bɛɛ buwóí amó atadiɛ, abunwɛn amó mpli. ²³ Bɛpítí Paulo mva Silas ató wankláán tá á, beha bɔpu amó tswí obu. Bɛbláa

obu adipósú òkípu bεε, ogyóo amú wankláán.
²⁴ Asún amú bεbláa obu adipósú òkípu amu su òlɔpu
 amú yétswi obutótó, wá amú ayabi kplakitsi.

Obu Adipósú Òkípu Yesu Hógyi

²⁵ Mú òyí-nsiné á, Paulo mva Silas bυde mpái bɔ, bυde ilu wa kánfú Bulu. Obu adipó atráhe amu é buda bυdenu. ²⁶ Òtsáwυle pé á, òsulúv lékpinkí òwυnlínsú, ilékpinkí obu ámu ntswiasí. Mú aklun fée lefinkí. Obu adipó ámu ikan pú amú kplakitsi amu fée lɔwólí. ²⁷ Obu adipósú òkípu amu létsinkí, wun ání aklun amu fée lafinkí. Inu òlele òdayí iya anyo òbée amuwɔ iwí, tsúfé òkí òbée obu adipó ámu fée badálí srí. ²⁸ Táme Paulo lóklɔlun kóklókúú bláa mu òbée, “Mábwe iwí tɔtɔ. Aní fée aníbu inu.”

²⁹ Obu adipósú òkípu amu léha botsu òkandíe ba mu, òlɔwa òsa wíé obu ámutɔ. Ifú de mu, su òdekpinkí kpakpakpakpa. Òleyéda akpawunu Paulo mva Silas ayabitɔ. ³⁰ Inu òlekpa amú dálí yéfité amú òbée, “Mí awíé, ntɔ mbwée asa Bulu òhɔ mɩ nkpa?”

³¹ Mú Paulo mva Silas bεbláa mu bεε, “Hɔ Yesu gyi, méní Bulu òbóhɔ fúa fú wóyító ahá fée nkpa.”
³² Mú bεbláa mva mu wóyító ahá fée aní Wie Yesu asun wankláán ámu. ³³ Onyé-onyé ámu a, oyin ámu léyíá amú iwí nɔ amúú benya bré amúú bepítí amú ató ámu. Òleha amú bɔbɔ mva mu wóyító ahá ámu asú inuɔn. ³⁴ Obu adipósú òkípu anfi lópu amú ya mu wóyító, òleyéha beniná ató há amú begyi. Iníá mva mu wóyító ahá fée bahɔ Bulu gyi su á, ansí lehiε gyi amú.

³⁵ Mú ɔyi kehe a, asón agyíró amv bowa ahá akítápó aku beε buyébláa obu adírúsú ɔkírú amv beε, osii ahá ámv abunati.

³⁶ Mú sv oyin ámv lébláa Paulo ɔbéε, “Asón agyíró amv bapó ɔme sísí mí beε, nsii fɔa Silas amlinati. Mú sv mlinati iwilwiitɔ.”

³⁷ Táme Paulo lébláa ahá akítápó amv aku ɔbéε, “Bumegyí aní asón, támε banwén aní ató ɔbuntɔ. Romafɔ anigyí, támε bawá aní obu. Ntogyi sv budekléá bési aní nǎintɔ? Ekekεεεε! Asón agyíró amv onutó bubá beε aní.”

³⁸ Ahá akítápó amv beyinkí yó yébláa asón agyíró amv. Bréá bonu ání Romafɔ Paulo mva Silas bugyi á, ifú lehié kítá amó. ³⁹ Mú sv boyóbwií ipa há Paulo aná, bekpa amó dali yókokóli amó beε budáli wúlu amutɔ. ⁴⁰ Inu Paulo mva Silas benatí yó Lidia wóyítɔ. Befia apíó ahógyipv amv inu, tɔí kplá amó, wá amó ɔwunlín asa benatí.

17

Paulo Tesalonika Yɔ

¹ Bréá Paulo mva Silas benatí tsú inu bɔyó á, buna Amfipoli pú Apolonia awúlusu beba Tesalonika. Yudafɔ ofiakpa kv bu inu. ² Fé alíá Paulo tabwé brégyíbré á, ɔlɔyɔ ofiakpa inu ɔkpciónú ɔdaké, mva amónyɔ bɔyɔ Bulu asun wanlínhé amutɔ. ɔlɔbwe mó alí tse sa són. ³ ɔleε Bulu asón ámutɔ súná amó, dínká ibwi mósú ɔbéε, “Ilehián ání Kristo, (ɔhá ámóú Bulu ladá mv ofúli amv), obówun iwɔɔsin wú, lákúsú tsú afúlitɔ.” ɔlɔyɔ mv asón ámvsu ɔbéε, “Yesu anfi nde mv iwɔ asón blí anfi gyí Kristo amv ni.” ⁴ Paulo asón anfi lɔwankí Yudafɔ ámutɔ aku. Mú sv bobuo mva Silas. Alí kén Griikifɔ Bulu asúmpó pú atsiá obú bu amúsú tsɔtsɔtsɔ é bobuo amó ní.

⁵ Ini léha Paulo mva Silas iwí lówa Yudafó ámu olu. Mú sù bekpa aha laláhe aku buo iwí tsú brónusu, bɔpu ahá tsɔtsɔtsɔ yéhan agywun wúlu amɔtɔ. Betsíí yó oyin akwá bɔtɛtí mu Yason wóyító, bude Paulo mva Silas dunká abubítia amó ba ɔɔm amu ansító. ⁶ Táme bumowun Paulo mva Silas. Mú sù bebitía Yason mva ahógyipu amu aku ya wúlu ahande ansító, bude okitikítí beɛ, “Ahá ánfí ná bude agywun háan ɔyító fée ní. Bawíé nfi, ⁷ Yason laho amó yáí mu wóyító. Amó fée budekusó líí Roma Owíe Dehen mblasu. Tsúfé bude ahá bláa beɛ, owíe bambá akw bu inu, mu dá gyí Yesu.” ⁸ Bréá wúlu ahande pú ɔɔm amu bonu asón ánfí á, lɛhiɛ han amó. ⁹ Táme bebití Yason mva mu aba ámu isu, beka ikɔ, ká ntam beɛ buméetrá han agywun, besi amó benatí.

Paulo Mva Silas Beroia Yɔ

¹⁰ Besi owí leta, ahógyipu amu beha Paulo mva Silas benatí yó Beroia wúlutɔ. Benya wíé inu alí, bɔyɔ Yudafó ofiakpa. ¹¹ Yudafóá bubu wúlu anfitɔ botsulá ho asón ámu dun amúá bubu Tesalonika. Bɔpu ansigyí ho Bulu asón ámu, tsíá yó Bulu ason wanlínhé amɔtɔ ekekegyíekɛ kɪ beɛ, ɔnɔkwali Paulo dé amó bláa. ¹² Yudafó tsɔtsɔtsɔ pú Griikifo atsi móa ayin ání obú bu amúsú é bɔho asón ámusu gyi. ¹³ Yudafó amúú bubu Tesalonika amu bonu ání Paulo layó ɔde Bulu asón ámu ɔkan da Beroia. Ini sù begya ɔkpa yó inu bude inufɔ ámu agywun yintá. ¹⁴ Ɔsasú, ahógyipu amu beɛ Paulo lé wúlu amɔtɔ ya ɔpu ɔnɔ, táme Silas mva Timoteo mú besi bubu inu. ¹⁵ Ahá amúú beyési Paulo ɔkpa ámu bekpa mu alu yówie Atene wúlutɔ. Bréá budeyinkí á, Paulo lópu ɔme sísí Silas mva Timoteo ɔbéɛ, buwáa ɔsa bɔtu mu.

Paulo Atene Yɔ

¹⁶ Bréá Paulo lési otsie ogyo Silas mva Timoteo Atene wúluta á, inu tsiá lehie han mu. Tsúfé olowun ání ikpi sóón bu wúlu amota. ¹⁷ Mú su ní ɔyó Yudafɔ ofiakpa inu á, mva Yudafɔ pú Griikifɔ ámúú buɔe Bulu súm ámu bɔtetsiá lé asóntó há aba. Ali kén mva dunsu atsiápó é betsiá tóí tsú mú iwí ní. ¹⁸ Mva atiansipɔ akvá botsu Epikuro pú Stoak ɔpasuato* ba inu é betsiá bití asón ání. Amótó aku befité bee, “Nto ɔkan ɔnótó ɔkapó ání déda?”

Aha aku bele mú ɔnó bee, “Idɛbwe fé ikpi aku iwí ɔdetóí tsú.” Tsúfé Paulo dé Yesu mva afúlikusú iwí asón ɔkan da. ¹⁹ Múú bekitá Paulo, kpá mu ya Areopago, igyi amó wúlu ahande ofiakpa. Ahande amu bebláa Paulo bee, “Anidéklé aniaa, futóí tsu fú atosunáhé pɔpwe amu iwí suna aní. ²⁰ Animókónú asón ání kí. Mú su anidéklé aniaa, fulée mótó suna aní.” ²¹ Tsúfé Atenefɔ pú afóá bubu inu féé bɔtamabwé tɔto don asón ání ilaba nu pú mú blí.

²² Inu Paulo lókusú líí aɔɔpɔ amu ansító ɔbéé, “Atenefɔ, nawun ání mlitehié tswɛ ikpi. ²³ Tsúfé íniá ndeki wúlu anfitó féé á, nawun ntobí oduá mlitɔtswɛ. Nawun afɔɔɔie-asubwi kvá bɔwanlín dínká mósó bee, ‘BULUÁ ANIMÉYÍN MU.’ Mú su Bulu ámúú mlidésu, mlíméyín mu dá ámu iwí ɔkan ndeda súná mli á. ²⁴ Bulu lóbwe ɔyí pú mótó ató féé. Mɔgyí ɔsú móa así Owíe. ɔtamatsiá ɔtswékpa ání anyánkpósa ibí léyi mótó. ²⁵ ɔtamadúnká tɔto tsú ɔhaa wá, méní lbwe fé tɔku tehian mu. Tsúfé mɔtéhá ahá féé nkpa, ɔhé pú tógyító itehian amó. ²⁶ Múléha

* **17:18** Epikuro ɔpasuatofo bɔgyi aha akvá bɔteblí bee, ilehián ání ansí bégyi aní. Fowú á, ɔlatá. Stoak ɔpasuatofo é bee, mehián ání ansí bégyi aní dɔbɔdɔbɔ, awirehɔ é mákitá aní dɔbɔ.

su ahá fée belin tsu obakóle pétó, oleha bekleí wá oyító fée. Móléha oma kugyíku otínéá butsie pó bréá bétsiá yófun. ²⁷ Olóbwe mú ali, méni nyankpusa obódunká mu wun mu. Táme teki oma ífó anitò okuku wá. ²⁸ Tsúfée oku léblí obéé, ‘Bulu su anitsie nkpa. Mu só anitekán iwí, anigyí alíá anigyí.’ Fé alíá mli ilu awapú aku beblí beé, ‘Bulu ahá aní é anigyí.’

²⁹ “Iníá Bulu ahá anigyí su á, anímáki aníaa, Bulu gyí fé tunkuá nyankpusa lapó sika pepe, sika futútú ntée ibwi pwé mú alíá odeklé. ³⁰ Bímbí ámu a, ahá bomebi alíá Bulu gyí. Bulu lóbun ansibi mósú, táme séi mú á, alabláa anyánpósa fée obéé, budámli kluntò. ³¹ Bulu lalé eke yáí aní obótsun ohá ámuó alalé yáí ámusu gyi oyító ohagyíoha asón onokwalisu. Odeklé obéé ahá bobú aní onokwali igyi. Mú só okosóa ohá ámu tsú afúlitò ní.”

³² Iníá Paulo lótoí tsú afúlikusó iwí su á, aku bómási mu. Táme amótó aku beblí beé, “Anidéklé aníaa, fotráa ba afobebláa aní asón ánfí ku é.” ³³ Inu Paulo lókusó dáli ofiakpa inu. ³⁴ Táme ahá kpalobí ku bəhə Paulo asón ámusu gyi, bobuo mu. Amótó okule dá gyí Dionisio, oletsíá wúlu ahande amuto. Mva otí okvá butetí mu Damari pó aha aku é.

18

Paulo Korinto Yə

¹ Iní oma a, Paulo lókusó tsú Atene yó Korinto wúlutò. ² Oləyótu Yudayin okvá butetí mu Akwila, bəkwí mu Italia omanti kuá butetí mú Pontotò. Akwila mva mu ka Priskila beba Korinto inu məkówá opá. Tsúfée ali bré ámutò á, Roma Owíe Klaudio lagya Yudafo fée lé Roma wúlutò. Paulo lóyo amó wá. ³ Tati-obubí abwepú amó é bgyi. Mú su

Paulo létsiá amó wá, mva mɔnyɔ betsiá bwé tati-obubí ámu fé. ⁴ Ɔkpónú ɔdaké kugyíku á, Paulo tɔyó Yudafɔ ofiakpa yéle Bulu asón ámutɔ wankláán súná Yudafɔ pú Griikifɔ ámu, ménɪ bóhɔ Yesu gyi.

⁵ Bréá Silas mva Timoteo botsu Makedonia bɔtu Paulo a, olesi agyómá ámu yɔ, pú Bulu asón ámu ɔkanda kóún bwé mu gyumagyihe. Oletsíá gyi adánsɪe súná Yudafɔ ámu ɔbéɛ, Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámú Bulu ladá mu ofúli amɔ) nɪ. ⁶ Táme bɔmɔhɔ mu asón ámu. Bɔkɔsɔ líi mɔsu, síá mu. Mú su Paulo lófwi ibi lé amó asóntó, bláa amó ɔbéɛ, “Tsú nde púya a, nalé ibi mɪ asóntó. Ní lowu mlidéké a, íbá mɪsu. Néyébláa ahá ání bɔmegyí Yudafɔ mbóún Bulu asón.” ⁷ Inɪ su Paulo lédalɪ Yudafɔ ofiakpa inu yétsiá oyin ɔkɔá bɔtɛtí mu Tito Yustus wóyító. Megyí Yudayin oyin ámu gyí, táme ogyi Bulu osúmpú. Mu wóyí íbu mantáa Yudafɔ ofiakpa inu. ⁸ Táme Krispu ání ogyi Yudafɔ ofiakpa inu ɔhande mva mu wóyítófɔ féé mú bóhɔ anɪ Wíe Yesu gyi. Korintofɔ ámu tsɔtsɔɔtsɔ é bohogyi, bóhɔ amó asú.

⁹ Eke ɔku onyé á, Paulo lówun ató. Mótó á, anɪ Wíe lébláa mu ɔbéɛ, “Mánya ifú. Yɔ mósú afɔda asón ámu ɔkan wɔle. Mákpa ɔnó bun. ¹⁰ Tsúfé mía fɔnyɔ ná. Ɔhaa méetalí bwé fú tɔtɔ. Mí ahá bɔtsɔ wúlu anfitɔ.” ¹¹ Mú su Paulo létsiá Korinto inu súná ahá ámu Bulu asón ofi ɔkɔle móa ífɔn.

¹² Bréá Galio létsiá Roma owíe otsiákpá, ɔde Griikifɔ ɔsaasí ɔmanti kɔá bɔtɛtí mú Akaiasu kí a, Yudafɔ ámu bɔbwe ɔnɔ-ɔkɔle, kítá Paulo, pú mu ya mu ansító. ¹³ Bɛɛ, “Oyin ánfɪ dé ahá asɔkpan suná ɔbéɛ bɔsúm Bulu tsɔn ɔkpa ání ðkɔsɔ líi anɪ mblasɔsu.”

14 Paulo lénya bwíí ɔ́nó ɔ́béε amɔ̀tɔ̀i alí Galio lébláa Yudafɔ́ ámu ɔ́béε, “Ní tsitsa ntée lakpan ku oyin ánfí labwé á, tekí íbɔ́ aléá néyaa asu nú mli asón. 15 Táme íniá adá pú mli onutó mbla íwí asón íwí nwéεn mlídégyí sɔ́ á, mliyɔ́ amliyeblí mó. Mméegyí asón ánfí odu.” 16 Múú ɔ́leha begya amó lé asón ogyíkpá ínu á. 17 Ahá ámu féé bowunáa kítá Sostene ání ogyí Yudafɔ́ ofiakpá ínu ɔ́hande, dá mu ínu. Táme Galio mótsu kɔ́kɔ́ lé mótó.

Paulo Yinki Yó Antiokia

18 Paulo létsiá ahógyipɔ́ amɔ́ wá Korinto yófvn bré ku. Múú ɔ́leklá amó, mɔ́a Priskila pú Akwila benatí yó Kenkrea wúlutɔ́. Paulo lékpá mu nwun Kenkrea ínu, púsúná ání alamó ntam kɔ́á ɔ́leka ɔ́nó. Múú bɔtsu ntsusu-yibi pú bɔyó Siria ɔ́mátó á. 19 Bréá bowie Efeso wúlutɔ́ á, Paulo lénatí sí Priskila mɔ́a Akwila, yó Yudafɔ́ ofiakpa, mɔ́a Yudafɔ́ ámu bɔde asóntó le há aba. 20 Bokokóli mu beε, ɔ́tráa tsia amó wá kpalobí, omotsulá. 21 Táme bréá ɔ́dedalí ɔ́yó á, ɔ́lebláa amó ɔ́béε, “Ní Bulu lótsulá á, néyinkí ba mli wá.” Ínu olowie ntsusu-yibitɔ́ tsú Efeso ínu náti.

22 Bréá ɔ́lekplí Kaesarea a, ɔ́lɔdu yó Yerusalem yéha ɔ́pasua ámu tsia. Múú oleyinkí kplí yó Antiokia a. 23 Oletsíá Antiokia ínu kpalobí. Mó ɔ́ma a, ɔ́lenatí ínu beki Galatia pú Frígia ɔ́sulósu, ɔ́de akasípó amɔ́ Bulu asón bláa, pówá amó ɔ́wɔnlín.

Apolo Bulu Asón Ɔ́kanda Efeso Múa Korinto

24 Alí bré ámɔ̀tɔ̀ á, Yudayin ɔ́kɔ́á bɔ̀tɛ́tí mu Apolo laba ɔ́bɔ́ Efeso wúlutɔ́. Bɔ́kwú mu Aleksandria, wúlu ání íbɔ́ Egipte ɔ́mátó. Oyín tɔ́i, oyín Bulu asɔ́n wanlínhé amɔ́ é wankláán. 25 Bosuná mu aní Wíε ɔ́kpa ámu. Mú sɔ́ Yesu íwí ɔ́nɔ́kwali amɔ́ blí

tɛhíé wá mu ansigyí. Táme Asú Ɖɔpú Yohane asúbɔ ámu pé oyin. ²⁶ Apolo ménya ifú. Ɖɔwa klɔn súná ató Yudafo ofiakpa inu wankláán. Bréá Priskila mu Akwila bonu mu asun blíhé a, bekpa mu yáa wóyító yósuná mu Bulu ɔkpa ámu wankláán dun alá oyin yaí. ²⁷ Bréá Apolo lóbwe agywun ɔbé, ɔbɔyɔ Akaiia ɔsolósu á, ahógyipu amu bɔwa mu ateto-onlin. Bɔwanlín ɔwuló sísí inu ahógyipu beɛ, buháɔ mu wankláán. Bréá oloyówie inu á, ɔlehie búa ahá ání ina Bulu awitɔlesu bahɔ Yesu gyi. ²⁸ Apolo mu Yudafo ámu begyi Bulu asun wanlínhé amu iwí nwéɛn, ɔlɔtáí lé asúntó túmisu púgyi amósó. Ɖɔpu Bulu asun wanlínhé amu súná amó ání Yesu gyí Kristo, (ɔhá ámúb Bulu ladá mu ofúli amu).

19

Paulo Bulu Asón Ɖkanda Efeso

¹ Bréá Apolo bu Korinto a, Paulo lódu yótsun ɔsósú awúlusu bedali tí Efeso. Ɖlɔtu akasípú aku inu. ² Mú ɔlefíté amó ɔbéɛ, “Mlilénya Ɖɛ Wankíhé bréá mlilóhogyi?”

Bele mú ɔnó beɛ, “Animókónú kí ání Ɖɛ Wankíhé ku bu inu.”

³ Paulo létrá fité amó ɔbéɛ, “Asú mɔmu bɔbɔ mli?”

Bele mú ɔnó beɛ, “Yohane asú ámu bɔbɔ aní.”

⁴ Paulo lébláa amó ɔbéɛ, “Yohane lóbɔ ahá ání badámlí kluntɔ asú. Ɖlebláa amó ɔbéɛ buháɔ ɔhá ámúb obuɔ mu ɔbá ámusu gyi. Mɔgyí Yesu.”

⁵ Bréá ahá ámu bonu asón ánfí á, beha bɔbɔ amó asú aní Wíe Yesu dátó. ⁶ Mú ɔma a, Paulo lópu ibi dínká amó nwunsu, Ɖɛ Wankíhé leba amósó. Beblí ɔblí bámbá, blí Bulu ɔnó asón é. ⁷ Amó féé bóbwe ayin dúanyɔ.

⁸ Paulo lélatiá yó Yudafə ofiakpa inu. Ɖɔwa klɔn tóí lé asóntó súná amú tsra asa kéké. Omenya ifú, ménɔ bóhə asón amú ɔdeblí tsú Bulu iwíegyí iwɔ amusu gyi. ⁹ Táme amú aku bəwa klɔntə odwin, bɔməhə mu asónsú gyi. Bətəí wə anɔ Wíe Ɖkpa amú Paulo dé amú súná amú ahátə inu. Mú su Paulo lékpa akasípó amú náti, oletsíá súná amú ató oyin ɔkúá bətətí mu Tirano ató ɔkasíkpá. ¹⁰ Paulo lósuná amú ató nfinyɔ kéké. Mú su Yudafə pú Griikifə ání bɔbɔ Asia ɔmátó fée bonu anɔ Wíe asón amú.

Skewa Abi Asón

¹¹ Bulu lótsɔn Paulosu bwé ofúla akpənkpəntɔ ku. ¹² Ahá bəkɔlá mu adúkubi pú mu iwɔsu ató yédinká alɔpusu, benya ɔtsá, ɔɛ laláhe é ledali ahátə. ¹³ Yudafə aku é bɔbɔ nsíné inu bɔna bɔdeki gya ɔɛ laláhe lé ahátə. Bəwa klɔn bɛɛ, bópu anɔ Wíe Yesu dá gya ɔɛ laláhe lé ahátə. Mú su bəkplón wa ɔɛ laláhe bɛɛ, “Dalɔ Yesu amú Paulo dé mu iwɔ asón ɔkan da amú dátó.” ¹⁴ Igyí ahapó ɔhande ɔkúá bətətí mu Skewa abi yinhé abasiénó létsíá bwé inu.

¹⁵ Eke ɔku ɔɛ laláhe léfité amú ɔbée, “Nyin Yesu, nabí Paulo, mli é mé, amendi mligyí?” ¹⁶ Ɖhá amú ɔɛ laláhe bu muɔ amú lótu wíé amótó, dá amú, títi amú atadié fée. Inu amú fée bəpu amú yayá pú amú iwɔ nɔ sɔrí dalɔ wóyí amúɔ. ¹⁷ Yudafə pú Griikifə bɔbɔ Efeso inu fée bonu asón ánfɔ. Ifú lekítá amú. Mú su bəpu obú há anɔ Wíe Yesu. ¹⁸ Ahá amú bohogyi amú tsətsətsə bele amú lakpan blí. ¹⁹ Amútó aku bɔgyi okó alɔpó. Botsu okó amú nwɔlɔ ba bəwa mú fée ogyá ahá ansító inu. Bobu amú nwɔlɔ amú ibiá á, ɔbɔwe sika futútú mpím-aduenu

(50,000)*. ²⁰ Ina anı Wıe Yesu túmısu mu asón ámu lenya okpa kléi wankláán.

Demetrio Mva Mu Aba Iko Le Wa Efeso

²¹ Asón ánfı féé oma a, Bulu Oné ámu léha Paulo lóbwe agywun ání obóyo Makedonia pú Akaia osulósu, fówun oyo Yerusalem. Mú Paulo léblı obéé, “Nı nowıé unu á, ilehián ání néyéki Roma wúluto é.”

²² Mú su obwa mu abúpu abanyó, bugyi Timoteo mu Erasto sísi Makedonia. Mu onutó olesi tsiá Asia omátó kpalobı.

²³ Alı bré ámutó á, anı Wıe Okpa ámuú bude ahá suná ámu su asón kpónkpóntı ku leda Efeso unu. ²⁴ Oyin okuá otóbwe sika futútú ató, butetı mu Demetrio bu unu. Oyin ánfı tópo sika futútú bwé okpi yıle Artemı† otswékpa akusubi ání ulıhan mu otswékpa yıle ámu fé. Mva mu aba agyómá ánfı ayopú butenyá kóba tsotsotsó tsú mótó. ²⁵ Oletı mu aba ámu pú ahá ání butóbwe agyómá ámu odu fia. Mú olebláa amú obéé, “Mı apıó, mlyın ání agyómá ánfı só anı féé anılawá alé ní. ²⁶ Yéé mlıtsie mlıdenu, mlıdewúun tóá Paulo débwe? Alatá ahá bláa ta Efeso wúluto pú Asia omátó féé fia obéé, ikpi ání ahá bapú ibı pwé bomegyı tóto. Alatá ahá onó mlé tá, bude mu asónsú hógyı. ²⁷ Megyı anı agyómá wole ibéyıntá. Ohaa méetrá bu okpi tsıhé Artemı otswékpa yıle ámu. Okpi ámu dá é bófwi lé oyıtó. Táme tekı mogyı okpiá ahá féé butotswé Asia omátó pú oyıtó féé ní.”

²⁸ Bréá odóm amu bonu asón ánfı á, benya obló, sórá okitikıti bee, “Okpi kpónkpóntı anı Efesofó okpi

* **19:19** Sika futútú mpım-aduenu (50,000) bóbwe obakóle nfi lafakóle-advasa (130) ikóká. † **19:24** Artemı gyı okpi kpónkpóntı oku dá.

Artemi gyí!” ²⁹ Kpokiti lēda wúlu amúto fée. Ahá ámu bekítá Paulo abúopu Gaio muva Aristarko ání botsú Makedonia srí pú amó ya wúlu ofiakpa. ³⁰ Paulo onutó lékléá obóyo ofiakpa inu, oyotá kpla adom amu, táme akasípú amu bumeha mu okpa. ³¹ Omá amúto ahande akpónkpònti akvá bogyi Paulo anyawie é bowa obí lóyóbwií ipa há mu bee, omáyo ofiakpa inu. ³² Kpokiti lēda ofiakpa inu. Aní bee ali, aní é bee ali. Amótó ahá tsotsotsò bumebi tásá svá befia inu. ³³ Yudafò ámu aku bogyo ofiakpa inu. Bowutá Aleksandro sísí obuntò, bude mu asón ání oyéblí bláa. Iní sv Aleksandro lótsu ibi fúá, obée amule mu onó. ³⁴ Táme bréá bowun ání Yudayin ogyi á, belasórá okitikíti, blí asun kua kule dñhwírí anyò kéké bee “Okpi kpónkpònti aní Efesofò okpi Artemi gyí!”

³⁵ Iní fée oma a, wúlu ató swanlínpu léha adom amu bekpa onó bun. Múú debláa amú obée, “Efesofò ayin, ma méyín ání Efeso nfi gyí aní okpi kpónkpònti Artemi pú mu ibwi amúú ilekpa tsú osúsú ámu nwun? ³⁶ Ohaa má inuá obétalí gyí asón ánfí iwí nwéen? Mlɩnya klɩn, ménɩ mlɩmóoko mlɩ. ³⁷ Ahá ánfí mlɩlakpá ba nfi ánfito okuku mókúwí tətə tsú otswékpa inu. Bumakóblí asvansu kúsú líí aní okpi tsíhé Artemisu. ³⁸ Táme ní Demetrio muva mu aba agyómá ayopú amu bee bobu oku iwí asón á, asón agyípú bobu inu, asón ogyíkpa é bu inu. Bétalí pú asón ámu ya inu kpéblí mó. ³⁹ Ní mlɩbu asun bambá ku tsía ínito mú á, bétalí yéblí mó otíné amúú aní fée anitefia gyi asón ámu. ⁴⁰ Tsúfé ní animéki wankláán á, abénya asón ání anɩlahan wúlu amu agywun nde. Ní befíté aní é á, animéenya asvansu

pólé mú onó.” ⁴¹ Olenya blí asún ánfí tá alí, òleha amú fée bedasáín.

20

Paulo Yinki Yó Makedonia Múa Griikifɔ

¹ Kpokiti amu ɔma a, Paulo léba beti akasípó amu fée fia, tói kplá amú, wá amú atetɔ-onlun. Ɖleklá amú asa ɔlɔɔ ɔkpa ɔyó Makedonia ɔsolósu. ² Oleki nsuné inu ɔpasua ámusu tói kplá amú asa olobowie Griikifɔ ɔsolósu. ³ Oletsia inu tsra asa. Bréá ɔlbwɛ agywun ɔbéɛ, méfa ɔpu yó Siria ɔsolósu á, olowun ání Yudafɔ bɔde mu téɛ abukita mu. Mú su ɔlbwɛ agywun ɔbéɛ mélayótsun Makedonia ɔsolósu. ⁴ Ahá ání bekpa mu ya inu gyí Beroiayin Sopater, ogyi Piro mu bi; Tesalonikafɔ Aristarko mua Sekundo pú Derbeyin Gaio; amúa Timoteo pú Asiafɔ Tihiko mua Trofimo. ⁵ Alí ahá ánfí begyankpá yógyo aní Troa wúlutɔ. ⁶ Israelfɔ begyi amú Bodobodo MátúhéNke ɔma a, anilétsiá ntsusu-yibitɔ tsú Filipi wúlutɔ. Anilénatí nkená owító. Eke núúsí a, anilóbɔtu nkpá agyápu amu Troa wúlutɔ. Aní fée anilétsiá inu nkenásiénó.

Eutiko Tsinki Tsú Lowutɔ

⁷ Kwasiɛda, igyi ndawótswí ámutɔ eke gyankpapu ntópwesu á, aniléfia abégyi ató abatɔ fé alá aní Wíe lósuná aní. Iníá Paulo dékléá ɔbénatí ɔyi kehe su á, ɔlɔtái kplá amú alí yéha ɔyínsiné. ⁸ Nkandíɛ tsɔtsɔtsɔ bu ɔsósú obu ámutú aniléfia móttó ámutɔ. ⁹ Oyimbi ɔkúá bɔtétí mu Eutiko lódu bian nfánsrí onó, ɔde asún ámu nu. Iníá Paulo lóttái wá ɔpá su á, didí lowie mu, fóru mu. Ɖlekpa tsú ɔsósú abansúru saasi nfánsrító inu beda ɔsolútɔ. Bréá boyótsu mu a, alawú fée. ¹⁰ Múú Paulo lékplí yó

inu, yémlí bun musu, látá mu pútá, blí òbée, “Opúni mátsíí mli, òhè bu mutò.” ¹¹ Paulo léyinkí dó yó òsósú inu, muá mu aba ámu nyò bebiabía bodobodo gyi. Òlòyò mu tói amusu alu yófun òyi kehe, òlenatí. ¹² Múbú ahá ámu békpa kebi ámu ya wóyí á. Ansí lehie gyi amó ání òbu nkpa.

Paulo Troa Tsu Yó Mileto Wúluto

¹³ Anilégyankpá yówie ntsusu-yibi ámutò ayó Aso wúluto yótsu Paulo inu. Tsúfè Paulo léha aní ibi òbée, òbòtsun ayabitò òkpa ká tíí inu. ¹⁴ Bréá ania munyò aniléyéfia aba Aso wúluto inu á, olowie ntsusu-yibi ámutò, aniléfa yó Mitilene wúluto. ¹⁵ Anilénatí inu òyi kehe, anilókusú inu yówie Kio. Eke nyòsú a, anilókusú inu yówie Samo wúluto. Mú eke sáásí é á, anilétrá kusú inu yówie Mileto wúluto. ¹⁶ Paulo mékléá obéyintá bré Asia òmátó. Mú su òmekplí Efeso wúluto, tsúfè òdekòsí ání ní òbétalí á, obóyówie Yerusalem asa abugyi Pentekoste nke ámu.

Paulo Efeso Òpasua Ahande Klá

¹⁷ Bréá anilóyowie Mileto wúluto á, Paulo lówa abí sísí Efeso òpasua ahande òbée, bubá bòtu mu. ¹⁸ Bréá ahande amu bebefia mu a, òlebláa amó òbée, “Mhinyin aliá mía mlinyò anilòpùtsiá tsú eke gyankpapu ání neba Asia òmátó. ¹⁹ Mhinyin aliá neba iwiasí yó agyómá há mí Wíe, pú aliá Yudafò bókusú líí mísó, nowun ipian, su kóráá. ²⁰ Mhinyin ání mmòpu asún ání ibékpa mli ñáín mli bréá neda Bulu asún ámu òkan ònsu pú mli wóyító. ²¹ Aliá nòtói kplá Yudafò pú Griikifò fée mbée, busíi lakpan bwe abòdamli ba Bulu wá, abubòhò aní Wíe Yesu gyi.

22 “Séi ánfí á, n̄oyó Yerusalem, fé alíá Ŋhe Wankíhé labláa mi. Mmeyín tóá íbéba misu inu. 23 Táme móá Ŋhe Wankíhé tebláa mí wúlugyíwúlusu, nyin gyí, asun wunhe pú obudi da gyo mí. 24 Táme mmotsu mó asunbogya. Mboún alíá nóm̄o agyómá ámúú aní Wíe Yesu léha mí ámu onó. Agyómá ámu gyí, nébláa ahá Bulu awitole asun wankláán ámu.

25 “Séi ánfí a, nyin ání mli ahá ánfí nebedá Bulu iwíegyí iwí asún akan mli to ánfito okoku méetrá wun mi ekekeke. 26 Mó su nde mli bláa mbéé, ní mli to oku ménya nkpa ání itamatá á, megyí mí su omenya. 27 Tsúfé nabláa mli tógyítóá Bulu déklé obéé mlibí.

28 “Mó su mliki mli iwí pú ahá ámúú Ŋhe Wankíhé lóp̄wá mli ibito ámusu wankláán. Mlikpa Bulu apasua ámúú aleyai tsun mu onutó mu bí lowusu ámu wankláán. 29 Nyin ání nenátí á, akvá bugyi fé nkpataku, bubu iyin béba bowie mli to, dá apasua ámu saín. 30 Mli to aku óó bókusú, dámlí onokwali amu póbítia mli to aku buo iwí. 31 Mó su mlida iwísu. Mlikain ání netsiá mli wá nfinsa sóón, pú ansí ntsú yiri iwí súná mli ató opa onyé.

32 “Mó su séi á, ndepu mli wá Bulu muva mu awitole asún ámutó. Mu awitole asún ámu iwá mli awunlín, iha amlidan, tali lu kínkín, amlinya ató ámúú olehie yái há mu ahá ámúú bamlí mu kle amu. 33 Bréá mbu mli wá á, mmepe ansí ohaa sika pepe, mu sika futútú ntée mu atósú. 34 Mli onutó mliyin ání mí ibi anfi n̄op̄yó agyómá nyá tóá ide mía mí aba ámu hián féé. 35 Natsun okpagyíokpasu súná mli alíá mlópu ibi yó agyómá, pógyi ahá ání iwí ma amú onlin buale. Mlikain aní Wíe Yesu onutó asun

blíhész. Ǫbée, ‘Bulu toyúlá ǫhá ání otekíé ató dɔn ǫhá ání butekíé mu.’ ”

³⁶ Bréá Paulo léblí asón ánfí tá á, muá amónyǫ fée beda akpawunu bó mpái. ³⁷ Amó fée bosu bréá belatá aba pútá, klá aba. ³⁸ Tóá ɔlɔwa amó ahumiti gyí mú ámú ɔleblí ǫbée, muémétrá wun amó ekεεεεε ámu. Besi mu ǫkpa yówie ǫpu ǫnó, olowie ntsusu-yibito.

21

Paulo Yerusalem Yǫ

¹ Bréá anilégyí nkla tá á, anilówie ntsusu-yibito, náti laa yó Ko wúluto. Eke nyǫǫsi a, anilóyǫ Rodo. Tsú inu á, aniléba Patara osubúno. ² Anilénya ntsusu-yibi kuá iyó Foinike osubúno, anilówie móto. ³ Bréá ayó á, anilówun ɔsolóv kuá butetí mú Kipro sísi. Anlési mú tswi binasv ifón, tson yǫ Siria ǫmátó. Aniléyekplí Tiro osubúno, tsúfé inó béle ntsusu-yibi ámuto ató ní. ⁴ Anilótɔ akasípó aku inu, anilétsiá amó wá nkensiénó. Ǫhe Wankíhé léle súná amó ǫbée, Paulo máyǫ Yerusalem wúluto. ⁵ Aní nke lɔfun, anilótúá aní ǫkpasv. Bréá anidénatí á, akasípó amv, amó aká pú amó abí fée beyési aní ǫkpa alu yówie ǫpu ǫnó. Inu á, aní fée anléda akpawunu bó mpái. ⁶ Anilégyí nkla, anilówie ntsusu-yibi ámuto pú ayó, amó é beyinkí yó wóyí.

⁷ Aniléɔnká ǫpusv tsú Tiro alu bowie Ptolemai osubúno. Bréá anilówie inu á, aniléyeha ahógyipv ání bobv inu itsiá, anilétsiá amó wá ekewóle. ⁸ Ǫyi kεhe a, anilókɔsú tsú inu ba Kaesarea osubúno. Anilóyǫswí Bulu asón ǫkan ǫdapú Filipo wóyí. Oyín ánfí gyí ahá abasiénó ámú béle Yerusalem bεε, butsáa ahandε agyómá yǫ ámuto ǫkɔle. ⁹ Filipo

bu abi tsihé abaná, buməkúyó ayin wá ki. Bulu ɔ́nósú atáíró mu abi tsihé áñfi bugyi. ¹⁰ Anilégyi nke kpalobí inu. Eke ɔku Bulu ɔ́nósú atáíró Agabo lótsu Yudea ɔmátó ba inu. ¹¹ Olenya bowie laa alí olotsu Paulo osiétó ɔfé klí mu onutó ibi pú mu ayabi. Múú ɔleblí ɔbéε, “Ŋhe Wankíhé ɔbéε, ‘Alí Yudafɔ́á bubu Yerusalem béklí ɔhá ámúó ɔbu ɔfé áñfi, pú mu wá ahá ání bumegyí Yudafɔ́ ibito ní.’ ”

¹² Bréá anilónu asún áñfi á, ania ahá ámúó bubu inu ámu fée anilókokóli Paulo aniaa ɔmáyo Yerusalem. ¹³ Inu Paulo léfité aní ɔbéε, “Ntogyi só mlidésú, mlilahá iwí lawú mí alí? Mí mó á, megýí klí ámúó békiklí mi Yerusalem amu pé nalá iwí yáí há. Mboún nalá iwí yáí ání nówu aní Wíε Yesu su é.”

¹⁴ Paulo ɔ́nó lɔɔn aní. Mú su anilési mu tói wa. Múú aniléblí aniaa, “Tbá mútó alíá aní Wíε déklé.”

¹⁵ Iní ɔma a, anilókolá aní ató du yó Yerusalem. ¹⁶ Ania Kaesareafɔ́ akasíró aku lóyo inu. Bekpa aní ya oyin ɔkuá butetí mu Mnason wóyító beε, aswí mu wá. Akasíró agyankpapu amuto ɔkole ogyi, otsú Kipro ɔmátó.

Paulo Yerusalem Wie

¹⁷ Bréá anilówie Yerusalem inu á, ahógyipu amu bɔhɔ aní atúu. ¹⁸ Ŋyi kehe ania Paulonyɔ aniléyeki Yakobo. Ɔpasua ahande amu fée beba inu. ¹⁹ Paulo lówa amú ɔ́nó, ɔlebláa amú tógyítá Bulu latsun musu bwé ahá ání bumegyí Yudafɔ́to. ²⁰ Bréá bonu Paulo asún áñfi á, amú fée bekanfó Bulu. Múú bebláa mu beε, “Opíó nu, Yudafɔ́ mpím-mpím ání badámlí klɔntɔ fée buɔε Mose mbla ámuto kínkínkín. ²¹ Táme aku babláa amú beε, fasúná Yudafɔ́ ání bubu ɔmá bámbású fée feε, bumágyi

Mose mbla ámuṣu. Ɔma é á, fεε bu mátuṅ amó abí keté, bu mágyi aní amándíé éśú. ²² Ibwébwéébwé á, ahá bónu aní faba nfi. Nkálí abóbwε tsú mó iwí? ²³ Abébláa fu tóá fubwéε. Ayin abaná akvá búbu anító baká ntam há Bulu. Ilehíán aní bógyuráa iwí. ²⁴ Kpa amó ya, amlyogyuráa iwí. Ka amó ató yintáhé fée íkó, méní békpa amó nwun. Iní óbéha ahá fée bébí aní futegyi Mose mbla ámuṣu. Iní sɔ fú iwí asún amóú bonu ámu uma móť. ²⁵ Anilawánlín ówóló sísí ahógyipúá bu megyí Yudafo dodo. Anilówanlín aníaa, anilablí aní bu mágyi atogyiheá bapóhá íkpi. Bu mágyi obu-gya pú óbwíá bapósa mɔ. Bu máwa atsi móa ayin asún é.”

²⁶ Mó sɔ bréá oyí lεke a, Paulo lékpa ayin abaná ámu ya, mva amónyo bóyogyuráa iwí. Ɔlɔyo Bulu ótswékpa inu yéblí ekeá amó iwígyuráa amu íbómó ónó, óbéba bóbo afódiε há amóť okugyíáku.

Paulo Kitá Bulu Ɔtswékpa

²⁷ Bréá nkensíénó ámu íbá bófon a, Yudafo akvá botsú Asia ómátó bowun Paulo Bulu ótswékpa inu. Ɔdɔm amóú búbu wunsínésó inu ámu fée benya óbló Paulosu, bekítá mu. ²⁸ Bəsúrą okitikítí bεε, “Israelfo ayin, mlídalí ba oo! Oyin amóú óna óde ahá ató suná, yintá amó agywun ámu ní. Múdekúśú líí ómá ánfi, Mose Mbla pú Bulu ótswékpa amuṣu ní. Alakpá Griikifó kórąá ba Bulu ótswékpa wunsínésó nfi. Mó sɔ alapó ifin da ówankíkpa amu.” ²⁹ Bεblí mó alí, tsúfé bowun Efesoyin ókvá búteťí mu Trofimo mva Paulo wúlu amóťo dodo. Iní sɔ búkí bεε Paulo lópu oyin ámu yáa Bulu ótswékpa inu.

³⁰ Wúlu amvto fée lēda kpokiti. Ahá bedali tsu amó wóyító srí ba bekítá Paulo, bebitía mu dālí oṣwékpa wunsínésó unv, fin iban ámu. ³¹ Bréá buḍe mu da, buḍekléá bómṓ mu a, oku léyēbláa Romafṓ isá akṓpú ḡhande ḡbéé, “Kpokiti ladá Yerusalem wúlutṓ.” ³² Inunv ḡhande amu lékpa isá akṓpú ámu aku pú amó ahande aku besrí yó unv. Ḍḍm amu benya wun amó ali besi Paulo dá. ³³ Ḍhande amu lénatí yótv Paulo, ḡleha mu isá akṓpú ámu bekítá mu, wá mu ikan anyṓ. Mú su ḡlefité ahá ámu ḡbéé, “Ma gyí oyin ánfí? Ntṓ alabwé?” ³⁴ Ḍḍm amu buḍe okitikítí, buḍetṓtṓ. Aku beḗ ali, aku é beḗ ali. Okitikítí amu ḡnó lṓwa ḡnlín. Mú su ḡhande amu mébi ḡnṓkwaliá ibv asón ámvto. Iní su ḡleha ḡbéé, bukpá Paulo ya isá akṓpú ámu oṣiákpá. ³⁵ Bréá bowie obu-ḡnó ḡḍvkpá á, ḡḍm amu buḍe iyin wa. Mú su isá akṓpú ámu bṓtsu Paulo wá nkṓnkṓ. ³⁶ Ahá ámu fée buḅuo Paulo, buḍe okitikítí beḗ, “Mliha awuna mṓ mu! Mliha awuna mṓ mu!”

Paulo Iwi Ḍnóle

³⁷ Bréá bowie obu ámu ḡnó, bṓḍv wíé amó oṣiákpá unv á, Paulo lébláa ḡhande amu ḡbéé, “Nobwíí ipa, mbláa fv asvankv.”

Ḍhande amu léfité mu ḡbéé, “Fvtonú Griiki ḡblíu? ³⁸ Mú su megyí fṓgyí Egyipteyin amóbu ḡleha kpokiti lēda bré kvṓ, ḡlekpa ahá amṓpú mpím-na (4,000) buo iwí ya dimbísó ámu ní?”

³⁹ Inu Paulo léle mú ḡnó ḡbéé, “Yudayin ngyi mí mú. Tarso ání ibv Kilikia ḡmátṓ bṓkwíí mí. Megyí wúlubitṓ nṓtsú. Nobwíí ipa, ha mí ambli ahá ánfí asón.”

⁴⁰ Isá akṓpú ḡhande amu léha mu okpa. Mú su Paulo léyelí obu-ḡnó ḡḍvkpá unv, bwé ahá ámu ibv

békasu. Inu lóto diin. Múú Paulo lébláa amú asón Hebrí òblító òbéε,

22

¹ “Mí así, apíó aba, mliyaa asu mí anle mí ònó amlunu.” ² Bréá bonu ání Hebrí òblító Paulo détoí á, inu lóto diin. Múú Paulo lóyo mu asónsú òbéε,

³ “Yudayin ngyi. Tarso wúluto bəkwí mí Kilikia òsolósu, táme Yerusalem nfi beyaí mí. Gamaliel lósuná mí aní anáin mbla ámu wankláán. Nəwa nsi Bulusúm iwí fé alíá mlí é mlidé mu súm nde. ⁴ Ahá ání bəna aní Wíε òkra ánfisu á, nədinká amósú. Nəmə akú kóráá. Nəkitá amótó atsi móa ayin akú, kíkli amú yótwsí obu. ⁵ Bulu igyí òhapú dehen pú Yudafo asón agyípó amu féé bétalí gyi asón ánfí iwí adánsiε. Amú wá nəhə òwoló tsú pú nəya apíó ání bəbu Damasko wúluto, mí anyekítá alí ahá ámu wa amú ikan, pu amú ba Yerusalem, abəbití amú isu.

Paulo Klontədamlí Iwí Asón Blí (Gyumagyihe 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Ekéá nəpu òkra nəyó, nəta Damasko wúluto wíε tá, íbóbwe fé əpa dóduanyəto á, ətsáwule pé, wankí kwá mú ònó ihíé bu ənlín, itsú əsósú ləwankí wólí mísú. ⁷ Múá nówun a, nda əsolóto. Inu nonu əme ku. Əme amu léfité mí òbéε, ‘Saulo, Saulo, ntogyi sú fədin mísú alí?’ ⁸ Inu nəfité mbéε, ‘Fú ma ní, Owíé?’ Múú əme amu lébláa mí òbéε, ‘Mí Yesu, Nasaretyin ámuú fədin mísú amu ní.’ ⁹ Mí aba ámuú mía amónyo aniná ámu bowun wankí amu, táme bəmonu asón ání əme amu dé mí bláa. ¹⁰ Nəfité mbéε, ‘Owíé, ntə mbwéε?’ Aní Wíε lébláa mí òbéε, ‘Kusu, afuyə Damasko wúluto. Bébláa fə tógyítóá Bulu lahá fú òbéε fəbwéε.’ ¹¹ Wankí amu ònó bu ənlín. Mó su

mmetrá wun tətə. Inı sʉ mí aba ámu lékitá mí ıbı, kpa mí ya Damasko wúlutə.

¹² “Oyin əkvá bʉtətı́ mu Anania, otenyá Bulu ifú bu wúlu amʉtə. Otegyi Mose mbla ámuʉʉ wan-kláán. Mú sʉ Yudafo ání bubu wúlu amʉtə fée bʉtətı́ mu ıdayilé. ¹³ Oyin ánfı léba belı́ mí ansıtó, bláa mı əbée, ‘Opıó Saulo, bwii ansıbi afʉkı ató.’ Inʉnu mí ansıbi lobwıı, nowun mu. ¹⁴ Əlebláa mı əbée, ‘Anı anáın Bulu ámu léle fú yáı əbée, fʉbėbı mu apé, afʉbı mu Bi Yilé Əwepú ámu, afʉnu mu əme. ¹⁵ Tsúfė féba begyi mu ıwı adánsıe, bláa ahá fée asún ání fonu pú mʉá fowun. ¹⁶ Ntə fʉtráa fʉgyo? Kʉʉʉ kokoli anı Wıe, afʉha abʉbə fú asú, əfwı fú lakpan fée le.’

Paulo Bulu Asón Əkanda Əmátəfətə

¹⁷ “Bréá neyinkı́ yó Yerusalem wúlutə nde mpáı bə Bulu əʉʉwékpa inʉ á, nowun ató. ¹⁸ Mútó á, nowun anı Wıe Yesu, əlebláa mı əbée, ‘Wa əsa bwe, afʉdali Yerusalem nfi. Tsúfė buməəəə fú adánsıe ání fégyi tsu mı ıwı.’ ¹⁹ Inʉ nebláa mu mbée, ‘Mı Wıe, amú onutó buyin ání netsıá yó Yudafo ofiakpa yékıtá ahá ání bəəə fʉ gyı, dá amú, wá amú obu. ²⁰ Bʉyin ání bréá bəmə fú ədansiıyin Stefano a, mbu inʉ. Nelı́ amú əma mbée buməəə mu, nəəə ámu atadie kúráá kıtá.’ ²¹ Táme anı Wıe lébláa mı əbée, ‘Nati, nówa fú fýə tsútsúútsú, ahá ání bumegyı́ Yudafo wá.’ ”

²² Ahá tsətsəətsə amu beya asʉ nú Paulo asʉn blıhé alı bəʉv bréá əleblı́ əbée, Bulu lówa mu ahá ání bumegyı́ Yudafo wá. Inʉ bəʉv rá okitikı́ti kúklókú, blı bee, “Mıle mu inʉ! İma aleá obétsıá əʉlʉʉ anfisʉ!” ²³ Inʉ bəʉv rá okitikı́ti, nyá əbló wı́ amú atadie tʉwı tsalıfwı́, kpa ıʉ tʉwı wá afútó. ²⁴ Múú ıá akəpú əhande amu lébláa mu ahá əbée, “Mıkpa

Paulo, amlipv mu ya mli otsiákpá. Mlipiti mu ató obli onokwali, abi tóá sá ahá ámu bude okitikiti sorá mu nwunso ali.”²⁵ Bréá beklí Paulo tá, bee abuda mu a, olefté isá okopó ohande okvá olí mu wá obéé, “Mbla leha okpa ání mlipíti Romayin oduá bumakógyi mu asón, há mu ipón ató?”

²⁶ Bréá isá akopó ohande amu lónu asón ánti á, oleyébláa mu ohande amu obéé, “Fakle afuse wulu manta iwí. Saa Romayin oyin ámu gyí oo!”

²⁷ Mú ohande amu léba Paulo wá, befité mu obéé, “Bla mi, lélé Romayin fúgyi?”

Paulo lébláa mu obéé, “Romayin ngyi.”

²⁸ Mú ohande amu lébláa mu obéé, “Mí mú á, ikó kponkronti neka asa nemlí Romayin.”

Táme Paulo lébláa mu obéé, “Mí mú á, Romayin onutónutó ngyi.”

²⁹ Inonu ahá ámúú bee abufite Paulo asón ámu fée badásáín. Ifú lekítá ohande amu onutó ó, bréá oledi ání Romayin Paulo gyí asa alahá bawá mu ikan.

Paulo Yudafó Asón Agyípó Ansító Lí

³⁰ Oyi kehe a, ohande amu lékléá obébi tóá Paulo lóbwe, sá Yudafó bude asón kláa dinká musu. Mú su oleda bawóí Paulo lé ikan amotó, oleda beti Bulu igyí ahapó dehen pú Yudafó asón agyípó amu befia. Mú oleda bekpá Paulo belí amú ansító.

23

¹ Paulo lótsu ansí ki Yudafó asón agyípó amu díín. Mú oledáa amú obéé, “Mí apíó Israelfó, nyin mí klontó ání mmakótsiá nkpa laláhe Bulu ansító botu nde.”² Mú igyí ahapó dehen Anania lébláa ahá ámúú bulí mantáa mu amu obéé, budáa mu onósó.³ Inu Paulo lébláa mu obéé, “Fú Bulu obéda. Fabwé

iwɪ fɛ buntíiá bakpá mó afá futútú, fabetsiá asɪ fɛɛ fópɔ Mose Mbla gyi mí asón. Fɔdɛ ahá bláa fɛɛ budá mí ansító. Fó mó megyí mbla ámu fatón a?”

⁴ Aha akvá bɔlú mantáa Paulo befité mu beɛ, “Bulu igyí ɔhapú dehen fɔdesia alɪ á?”

⁵ Paulo lébláa amó ɔbéɛ, “Mí apió, mmeyín mbéɛ, mogyí Bulu igyí ɔhapú dehen. Tsúfé bɔwanlín wá Bulu asón ámutɔ beɛ, ‘Máblí ɔhá ání ɔde fú ɔmású gyí iwɪ asɔn laláhe.’ ”

⁶ Bréá Paulo lówun ání Yudafo asón agyíró amotɔ akɔ bɔgyi Sadukifo, akɔ é bɔgyi Farisifo á, ɔɔsɔrá okitikíti asón ogyíkpa inɔ ɔbéɛ, “Mí apió, mí ánfɪ nlí á, Farisiyin ngyi. Mí anáin é á, Farisifo bɔgyi. Mí é nohogyi ání awupú bélakósó. Mó ndeblí sɔ bakpá mí ba asón ogyíkpa nfi ní.”

⁷ Olenya blí alɪ pé, ahá tsɔtsɔtsɔ amotɔ leye anyɔ. Farisifo ámu pú Sadukifo ámu bɔwa aba nwéengyi bi. ⁸ Tsúfé Sadukifo bɔteblí beɛ, kvsú tsú afúlitɔ kɔkɔ má inɔ. Bulu-abɔpɔ pú ɔhe laláhe kɔkɔ é ma inɔ. Táme Farisifo mó bohogyi ání inɪ fɛé bu inɔ. ⁹ Inɪ léha nwéɛn amɔ ɔnó lehiɛ wá ɔnlɪn. Mbla asunápúá bɔgyi Farisifo bɔkvsú lí blí beɛ, “Anımókówun tsitsa kɔkɔ oyin ánfɪ iwɪ. Fíalɪ ɔhé kɔ ntée Bulu-ɔbɔpɔ ɔkɔ lébláa mu.”

¹⁰ Nwéɛn amɔ ɔnó lehiɛ wa ɔnlɪn, ideklé imli ikó. Inɔ isá akɔpó ɔhandɛ amɔ lénya ifú ání bóbwe títi Paulo. Mó sɔ ɔlebláa isá akɔpó ámu ɔbéɛ, “Mlɔwa ɔsa kpa Paulo ya mlɪ otsiákpá inɔ.”

¹¹ Mó onyé á, anɪ Wíe lébelú Paulo wá, bláa mu ɔbéɛ, “Wa klɔn! Alɪ ánfɪ fagyi mí iwɪ adánsɪɛ Yerusalem nfi á, alɪ kén foyégyi mó Roma wúlutɔ é ní.”

Paulo Mɔ Iwɪ Agywun Kitá

¹² Mú ɔyi kehe a, Yudafɔ ámu aku befia, kítá Paulo iwɔ agywun. Beke ntam beɛ ní bumɔkómó Paulo buméegyí ató, bumóonu ntsu. ¹³ Ahá amúú beka ntam amu budun advana (40). ¹⁴ Bɔyɔ Bulu igyí ahapú dehen pú Yudafɔ ahande wá, yébláa amú beɛ, “Anilahíé ká ntam aniaa, ní animókómó Paulo animéeda tɔtɔ ɔnó. ¹⁵ Mú su tsá anidéklé aniaa fúa Yudafɔ asón agyíró amu mlɔbwée ha anɔ gyí, mlɔki ansí wa abí sɔsɔ isá akɔpú ɔhande amu mlɔaa, ɔpú Paulo ba, amlɔlanu mu asóntó. Anɔladá iwɔsu aniaa, obótsutsúa obowie nfi anɔlamó mu.”

¹⁶ Paulo mu bitepu ɔku lónu asón ánti féé. Mú su ɔlesrí yó isá akɔpú otsiákpá mu yówi tsá Paulosu. ¹⁷ Inu Paulo létɔ isá akɔpú ɔhande ɔku, bláa mu ɔbéɛ, “Kpa ɔyasubi ánti ya mlɔ ɔhande wá. ɔde asvanku, ɔbébláa mu.” ¹⁸ Isá akɔpú ɔhande amu lékpa ɔyasubi ámu ya amú ɔhande wá, yébláa mu ɔbéɛ, “Obu ɔdɔpú Paulo ɔbéɛ, nkpa ɔyasubi ánti ba fu. ɔde asvanku, ɔbébláa fu.”

¹⁹ ɔhande amu lékitá ɔyasubi ámu ɔbi, kpá mu yáa itsétó yéfité mu ɔbéɛ, “Amansu fɔbu ánti fébláa mi?”

²⁰ ɔyasubi ámu lébláa mu ɔbéɛ, “Yudafɔ ahande babwé agywun beɛ bépina wa abí fú wá beɛ, fɔkpá Paulo ba obowun amú ɔke, abɔlanu mu asón ámɔtɔ wankláán. ²¹ Táme máhɔ mósú gyi, tsúfé amú ayin ánti budun advana (40) beɛ bɛnɔáin ɔkpatɔ gyo Paulo, mó mu. Amú féé baká ntam beɛ, tɔtɔ méeda amú ɔnó, kpéfɔn bréá bamó mu. Fú nkɔle bugyo séi ánti fótɔsulá kpá mu ba.”

²² Múú ɔhande amu léda ɔyasubi ámu ɔlá ɔbéɛ, “Máyébláa ɔhaa féɛ fawí asón ánti tsá mísú.” Olesi mu ɔkpa.

Paulo Le Ya Kaesarea

²³ Inu ðhande amu léti isá akəpú ahande abanyó, ðlebláa amú ðbéε, “Mliε isá akəpú lafanyə (200), mpənkəsu adinkápú aduesienó (70) pú pía atswípu lafanyə (200) abukusu onyeni dokwebátó yə Kaesarea. ²⁴ Mliha Paulo mpənkə, odinká amúsú yə. Mlikpa mu, amliha mu oyowie əmású ogyípú Felike wá pisii.” ²⁵ ðhande amu lówanlín əwuló mántá musu ðbéε,

²⁶ “Mí Klaudio Lisia dé əwuló ánfɪ wanlín sísí fú, əmású ogyípú onumnyampu Felike. Nde fú itsiá ha. ²⁷ Nde fú ɪbi ha ání Yudafo lékitá oyin ánfɪ, buðekléá bómə mu, táme mía isá akəpú tsətsətsə anulóyóhə mu lé amú ɪbi. Tsúfé nonu ání Rodayin ogyi. ²⁸ Ndeklé mbéε, nébi t́á ələbwε. Mú su nəpu mu ya amú Yudafo asón agyípú ansító. ²⁹ Inu nowun ání amú mbla ɪwi nwéen buðegyí. Mú su əməkúbwé lakpan kúkúá bómə mu, ntée bówa mu obu. ³⁰ Táme əku laba bowi tsá mísú ðbéε, Yudafo ámu aku babwé agywun beε bómə mu. Inú nəbwe agywun mbéε, nópu mu sísí fú. Nabláa mu anyabá ámu é mbéε bupúu amú asón ba fu. Nafun nfi. Nehá fú itsiá gyágyáágyá.”

³¹ Isá akəpú ámu bəbwe dinká amú ðhande asun blíhésu. Onyé-onyé ámu bekpa Paulo kənkənkən alu yówie Antipatri wúlutə. ³² Bréá əyí leke a, beha mpənkəsu adinkápú amu bekpa mu yáa Kaesarea, ayabitə anatípú amu beyinkí yó amú ot-sukpá. ³³ Bréá mpənkəsu adinkápú amu boyówie inu a, bəpu Paulo pú əwuló ámu wá əmású ogyípú amu ɪbitə. ³⁴ Əmású ogyípú amu lékla əwuló ámu, ələfité Paulo ðbéε, “Nkónu yin fəgyi?” Bréá ələbi ání Kilikia əmátó Paulo otsú á, ³⁵ əlebláa Paulo ðbéε, “Ní fú anyabá ámu bebá á, nónu fú ənó asón.” Inu

ἄλεβλάα ἀμὸ ἄβέε, βυρὺ Paulo γῶα Owíe Herode wóyító, abugyo mu iwí.

24

Paulo Onótin

¹ Nkenú ᾠμα α, igyí ᾠhapó dehen Anania muᾠa Yudafᾠ ahande aku pú Mose mbala ᾠβipú ᾠkuá butetí mu Tertulo beba Kaesarea. Beba bekla asún ání bubu tsu Paulo iwí súná ᾠmású ogyípó Felike. ² Beti Paulo belí. Mú Tetulo lékla mu asún ᾠβέε,

“Onumnyampu Felike, fahá iwilwii laba ᾠmá ánfito. Fú nyánsa lalá ató tsᾠtsᾠtsᾠ bwé aní ᾠmá ánfito. ³ Fú bwehé legyi aní ansí ᾠtíneyiyótíné. Fúdé ató bwε. ⁴ Mmedéklé mbéε néyintá fú bré tsᾠtsᾠ. Mú su nokókóli fu, nya klᾠn ha aní, afunu aní asún tinbí ánfi. ⁵ Anilawun ání ató oyintápó oyin ánfi gyí. ᾠtehá kpokiti tedá Yudafᾠtsᾠ ᾠyító ᾠtíneyiyótínéá ᾠtᾠyó. ᾠtráa ogyi Nasaret ᾠpasua ámu Bulu igyí ᾠhapó. ⁶⁻⁷ Alakle ᾠpu ifin da Bulu ᾠtswékpa mu, asa ᾠkláa ogyá anilékitá mu. * ⁸ Ní fú onutó fεfíté mu α, fówun ání asún ánfi anidéblí tsú mu iwí ánfi fέé bu mótó ntέε ima mótó.” ⁹ Inu ámu fέé botsulá mósú beε, asún ámú alablí ámu bu mótó.

Paulo Onéle Felike Ansító

¹⁰ ᾠmású ogyípó Felike lóbwe Paulo ibí ᾠβέε, ᾠlé mu ᾠnó. Inu Paulo léblí ᾠβέε,

“Nyin ání fude asún gyí ᾠmá ánfito ilawá ᾠpá. Inu su ibu mí ᾠdwe ání néε mí ᾠnó fú ansító. ¹¹ Nobwíi ipa, fétalí fíté nú ání ibu mótóá nᾠyᾠ Yerusalem

* **24:6-7** Inu bu nwóló dada amu akᾠtsᾠ: Anilóbwe agywun ání abópμ aní onutó mbala gyi mu asún. Táme isá akᾠpó ᾠhande Lisia lópμ mu túmí bᾠhᾠ mu lé aní ibitᾠ. Mú ᾠma α, ᾠlebláa aní ᾠβέε, apó mu asún ba fu.

yosum Bulu, iməkóðvɔn nke dúanyo. ¹² Mí anyabá ánfɪ bɔmowun mía əhaa agyi nwéɛn Bulu ətswékpa ɪnv. Bɔmowun mí anha kpokiti ɪda Yudafə ofiakpa kɔkɔ ntéɛ ətɪnɛtɪnɛ wúlu amɔtə. ¹³ Bɔma asvansvá bəpɔgyi adánsɪɛ ání amó asón ánfɪ bɔ mót. ¹⁴ Táme natsúlá ání ntosúm anɪ anáɪn Bulu tsɔn anɪ Wíe Əkpa ámúb bɔde mú tɪ əpasua laláhe amɔsv. Nəhə Mose Mbla ámv pɔ múb Bulu ənósú atəípú amv bəwanlɪn tsɔwɪ é féesú gyi. ¹⁵ Nde əkpa kí fé alá amó é bɔde əkpa kí ání Bulu əbókvsúa aha yilé pɔ aha laláhe fée tsú afúlitə eké kó. ¹⁶ ɪnɪ sv ntəbó mbódí ání mí klɔn méetsiá há mí pón Bulu mva anyánkpsúa fée ansító brégyibré.

¹⁷ “ɪnɪá nedali Yerusalem ɪlawá əpá á, nayínkí ba ɪnv, napó atokiehé nebə mí ahá abɔpɔha ahiánfə, mí anha Bulu igyí. ¹⁸ Mú əbwɛkpá mbv Bulu ətswékpa ɪnv. Bréá nəgyvráa ɪwɪ tá amándíé ámv ənó á, beba bətv mí ɪnv. Megyí mía ədəm kɔkɔ lýə ɪnv. Kpokiti kɔkɔ é mɛda ɪnv. ¹⁹ Yudafə akv botsu Asia əmátó ba bɔbv ɪnv. Ní nəbwe ɪtə laláhe kv á, tekɪ amó kúráá əbéba bebláa fv, mía amónyə abéblí mó. ²⁰ Ní ɪbówa alá kúráá á, ha ahá ánfɪ onutó abɔbɪ tsitsa oduá Yudafə asón agyípú amv bowun mí ɪwɪ, bréá bəpv mí ya amó ansító. ²¹ Asvɔn kua kɔle péá nəkplón blí bréá nlí Yudafə asón agyípú amv ansító gyí, ‘Mɪdé mí asón gyí nde, tsúfé nohogyi ání awupú bɛlakósú tsú afúlitə.’ ”

²² ɪnɪá onumnyampv Felike yin anɪ Wíe əkpa ámv wankláán sv á, olotu asón ámv híé. Əleblí əbéɛ, “Ní ɪsá akəpú əhande Lisia əbá nfi á, nóvwun alá nómə asón ámv ənó.” ²³ Əlebláa ɪsá akəpú əhande ámv əbéɛ, ogyóo Paulo ɪwɪ wankláán, əha mv otsia iwɪlwiitə. Əhá mv aba əkpa abɔkɪ msv.

Paulo Felike Mva Mu Ka Drusila Ansító Lú

²⁴ Nke kpalobí ku oma a, Felike mva mu ka Drusila ání ogyi Yudayintse beba. Felike léha beyékpa Paulo ba, olobotáí tsú mu hógyi ání obu Kristo Yesuto iwí súná amú. ²⁵ Táme bréá odetáí tsú yilébwe, iwisugyí pú Bulu asón ogyíké amúú íbá ámu iwí á, ifú lekítá Felike. Mú su olebláa Paulo obéé, “Ku yinki asa. Nenyá bré wankláán ku á, nélatí fú.” ²⁶ Bré ámutá fée Felike léki okpa ání Paulo obódunká taku beha mu onó. Mú su ibu nu bu inu á, alapina wa abí bayéti Paulo, mva monyá batáí.

²⁷ Nfinyá oma a, Felike lénatí. Porkio Festo lébetsiá mu obiású. Iníá Felike déklé obéé, mu asón iwá Yudafo ámu odwe su á, olesi Paulo wá obu náti.

25*Paulo Roma Owie Okpa Wá Yá*

¹ Omású ogyípú Porkio Festo lébetsiá obiású Kaesarea. Mú eke sáásí a, olodu yó Yerusalem. ² Inu Bulu igyí ahapú dehen pú Yudafo ahande aku bopu Paulo iwí asón yótswi mu ansító. ³ Bóbwe agywun ání bógwa obúun okpatá, mó Paulo. Mú su bógkvlí Festo bée, opú Paulo ba Yerusalem. ⁴ Táme Festo lébláa amú obéé, “Paulo da obu Kaesarea wúluta dodo. Imówa opa mí é néyinkí yó inu. ⁵ Mliha mli ahande amu aku abubuó mi yá inu, abuyebli tsitsa oduá alabwé.”

⁶ Festo létrá tsiá Yerusalem nkekwe ntée nke dú asa oleyinkí yó Kaesarea. Olowie inu á, olwa bógópú Paulo ba, oletsíá asón ámu su oyi kehe. ⁷ Paulo lénya wíé inu alí, ahande amúú botsu Yerusalem ba amu bekafia mu, kla asón tsatsátsá dínká mu su. Táme bumetalí nyá tótá púsúná ání

asón ámu ibu mótó. ⁸ Múú Paulo léle mu onó obéé, “Mmækótún Yudafó mbla kóku, ntéé bwé tóku pú ifin da Bulu ótswékpa amu ntéé pú lalahé kóku é gyi Roma owíe dehen.”

⁹ Festo déklé obéé mu asón iwá Yudafó ámu odwe. Mú su ólefíté Paulo obéé, “Fudeklé fée fýyo Yerusalem, mí anyegyí fú asón inu?”

¹⁰ Paulo léle mú onó obéé, “Roma Owíe Dehen asón ogyíkpa nli. Nfí ilehián ání bégyi mí asón. Fú onutó foyin ání mmækóbwé Yudafó tótó. ¹¹ Ní natún mbla, ilehián lowu á, mmækótin ókpa mbéé bumámá mí. Táme ní asón ánfí Yudafó bablí dínká mísú anfi ma mótó á, óhaa má ókpa ání obópu mí wá amú ibitá. Mú su mó bupú mí asón ya Roma Owíe Dehen onutó ogyi mú.”

¹² Inu Festo muva mu ahande boyo abriwa wá. Múú ólebebláa Paulo obéé, “Fú onutó fée, Roma Owíe Dehen ogyíi fú asón. Mú su abópu fú ya mu wá.”

Festo Agripa Paulo Iwi Asón Bláa

¹³ Nke ku óma a, Owíe Agripa muva Berenike beba Kaesarea. Beba beba Festo nwunkpa. ¹⁴ Betsiá inu wá ópá. Mú su Festo lébláa amú Paulo iwí asón. Obéé, “Felike lówa oyin óku obu nfi, olesi mu wá náti. ¹⁵ Bréá noyo Yerusalem a, Bulu igyí ahapó dehen pú Yudafó ahande beba beblí asón tsótsótsó dínká musu, bláa mi beé nháa mu ipón, abumá mu. ¹⁶ Táme nebláa amú mbéé, ‘Ima aní Romafó amándiétó ání béha óku ipón, nkéti muva mu anyabá bafia gyi asón.’ ¹⁷ Mú su ekeá mía Yudafó ámu anilóbowie Kaesarea nfi á, mmesi wá obiátó. Oyi kehe kótóó neha boyópu oyin ámu ba, netsiá asón ámusu. ¹⁸ Nki mbéé mu anyabá ámu bénya tsitsa ku tsú mu iwí, táme bumenya. ¹⁹ Mboún amú Bulusúm

pó Yesu okwá alawú tson, táme Paulo obéé, otráa otsie nkpa iwí asón budebití. ²⁰ Mú su mmowun alíá nýyo asón ámutò. Nefité Paulo mbéé, obótsulá abuyo Yerusalem, yégyi asón ámu inu. ²¹ Táme oleblí obéé, mudekléá mu asón iyó Roma Owíe Dehen ansító. Mú su neha bowa mu obu yófun bréá nópó mu sísí Roma Owíe Dehen.”

²² Mú Agripa lébláa Festo obéé, “Mí é ndeklé mbéé nónu asón áñfi tsú mu onutó onótó.” Festo lébláa mu obéé, “Oké néha bópó mu ba, obele asón ámutò suna fú.”

Paulo Agripa Ansító Lí

²³ Oyi kehe a, Agripa mu Berenike behíhie iwí, isá akópó pó wúlu ahande bobuo amú ba. Festo léha bekpa Paulo ba inu. ²⁴ Mú oleblí obéé, “Owíe Agripa mu ahá áñfi bafia nfi féé, mlilawun oyin áñfi olí? Yudafò áñfi bobu nfi pó Yerusalem féé bopu mu asón ba mi. Beé, mehián áñfi obétrá tsiá nkpa. ²⁵ Bréá nýyo asón ámutò á, mmowun tóá alabwé su bómò mu. Táme mu onutó obéé, mpúu mu asón ya Roma Owíe Dehen. Mú su nabwé agywun mbéé, néha bópó mu ya. ²⁶ Táme mmowun tsitsa kuku mu iwí áñfi nówanlín mántá musu bópó mu ya. Mú só nakpá mu ba mi ansító ní, títriu fú Owíe Agripa. Ndekkléá atéte asón ámutò, otínéá ileyéyi a, mí anya aswanku wanlín sísí mu. ²⁷ Tsufé nawun áñfi ima alá bópó obu odipó sísí, bumowanlín tóá alabwé mántá musu.”

26

Paulo Iwí Onóle Agripa Ansító

1 Múú Owíe Agripa lébláa Paulo ɔbéε, “Nahá fú ɔkpa, kusɔ le fú ɔnó.” Paulo lótsu ɪbɪ fúá, lé mu ɔnó ɔbéε,

2 “Owíe Agripa, nawun ání ɔkláa lawá mí ogyá nli fú ansító, nde mí ɔnó le tsú asún ánfɪ Yudafɔ bakla dɪnká mísú anfi ɪwɪ. 3 Múá ɪbɪ ansigyí kóráá gyí, fɔyin Yudafɔ amándíé pú tóá butegyí mú ɪwɪ nwéεn féé. Inɪ sɔ kókoli, nya klɔn afɔnu mí ɔnó.

4 “Yudafɔ féé bɔyin mí tsiátó. Bɔyin alíá nɔpɔtsiá mí ɔmátó tsú mí nyebitɔ pú alíá nɔpɔtsiá Yerusalem wúlutɔ. 5 Amú féé bɔyin mɪ dodoodo. Ní bɔdeklé a, amú onutó bétalí bláa fɔ ání Farisiyin ngyi wan-kláán. Farisifɔ é butegyí Yudafɔ Bulusúm mbla ámɔsɔ wankláán dɔn ɔpasua kugyíku. 6 Tóá súá nde nli nfi, fɔde mí asún gyí gyí, nde ɔkpa kí ání Bulu ɔbɔbwe dɪnká mu asún ámóú ɔleka mú ɪwɪ ntam há anɪ anáin amɔsɔ. 7 Anɪ abusuan dúanyɔ ámu féé bɔpɔ ansí dɪnká ntam anfisɔ ání ɪbéba mótó há amú. Mú sɔ bɔde Bulu súm ekekegyíεke ní. Nanáin, ntam anfi sɔ Yudafɔ bɔde asún kláa dɪnká mísú nɪ. 8 Ntogyi sɔ mli Yudafɔ ánfɪ mú mlimétalí hógyi ání Bulu ɔbétalí kósúá ahá tsú afúlitɔ?

9 “Tekɪ mí óó nohogyiá nóbwe tógyítóá nétalí pútɪn Yesu Nasaretyin amɔ gyumagyihe ɔkpa. 10 Inɪ gyí tóá nɔbwe Yerusalem nɪ. Bulu igyí ahapú dehen amɔ beha mí túmɪ beε, nkíta Bulu ahá ámu tswɪ obu. Ní bómɔ amú é á, mí é ntotsúlá mbéε bɔmóú amú. 11 Netsiá yó Yudafɔ ofiakpa kugyíkuɔ, ntehá butekítá amú, bití amú ɪsɔ, híé amú buteblí Yesu ɪwɪ abususɔ. Amú ɪwɪ ɔbló sɔ nteɔdɪnká amósú yó ɔmá bámbású yékítá amú, bití amú ɪsɔ.

*Paulo ɪklɔntɔdamlí ɪwɪ Asún
(Gyumagyihe 9:1-19; 22:6-16)*

12 “Mó ɔkpa eke ɔku Bulu igyí ahapó dehen amu beha mí nɔyó Damasko wúlutɔ yóbwe ní. 13 Bréá nna ɔkpatɔ nɔyó á, Nanáin, ibwe fé ɔpa dódíanyɔtɔ, wanki ku lówankí tsú ɔsúsú wólí mísú. Ułowankí dun owí. Ułowankí wólí mía mí aba ámúú aniná ámúú. 14 Inu aní féé aniléɔɔda. Nonu ɔme ku Hebri ɔblítɔ ɔbéé, ‘Saulo, Saulo, ntogyi sù fúɔɔn mísú alí? Iwi tɔi fudewa.’ 15 Múú nefité mbéé, ‘Owíé, fú ma ní?’ Múú aní Wíe lébláa mi ɔbéé, ‘Mí Yesu ní. Mísú fúɔɔn ní. 16 Nabele iwi ɔwan súná fú, méní fóbwe mí osúmpú. Kusú, afoyebláa ahá tóá fawun tsu mí iwi nde, pú múá néle súná fú. 17 Nókɔ hɔ fú tsú ahá ámúú nde fú wa sísí, bogyi fú onutó ahá Yudafo pú amúá bumegyí Yudafo ibítɔ. 18 Fóbwií amú ansí, bédali tsu oklúntɔ ba wankítɔ. Féle amú tsú Satan túmi así ba Bulu wá, méní obési amú lakpan kíé amú, fówun bénya otsiákpá ahá ámúú Bulu latsun amú hógýisú bwé amú mu ahá amúú.’

Paulo Gyumagyihe Iwi Asón

19 “Nanáin Agrípa, íni su nɔbwe dínká ató ámúú nowun itsú ɔsúsú ámúú. 20 Gyankpapu a, nɔyɔ Damasko wúlutɔ. Mó ɔma a, nɔyɔ Yerusalem pú Yudea ɔmátó féé. Nɔyɔ ahá ámúú bumegyí Yudafo ámu é wá. Neyébláa amú mbéé, busíi lakpan bwe, abudamli ba Bulu wá, abutsia tsiátó aní ilosuná aní badámli klúntɔ. 21 Iní sù Yudafo ámu bekítá mí bréá mbu Bulu ɔtswékpa inu beé bómo mí ní. 22 Táme Bulu dé mí kpa alu bɔfon nde. Mó sù nlií nfi nde, nde mli nyebí-ahande féé tóá nawun bláa ní. Asón aní Mose muva Bulu ɔnósú atóipó amu beblí beé ibéba mútú kén ndeblí. 23 Beé, ‘Ilehián aní Kristo, (ɔhá ámúú Bulu ladá mu ofúli amu) obówun iwiasin wú, méní ɔbóbwe ɔha gyankpapu aní ɔbókúsú tsú

afúlitɔ. Ɖɔ́pɔ wanki ba Yudafɔ pɔ ahá ání bomegyí Yudafɔ é.’ ”

²⁴ Bréá Paulo léblí íni á, ɔ́máso ogyípú Festo lókplɔn wa Paulo ɔ́béé, “Paulo, fú nwun layíntá! Fú ɔ́wɔlɔ́bɔi dɔ́bɔi dɔ́bɔi amɔ lahá fɔ́de gbedé lɔ.”

²⁵ Mú Paulo lébláa mɔ ɔ́béé, “Onumnyampɔ Festo, mmédé gbedé lɔ. Ɖnɔkwali onutónutó nde mli bláa. ²⁶ Nanáin Agripa yin asón ání fée íwɔ. Nétalí bláa mɔ faan. Nahogyi ání megyí asɔn ñáinhé igyi há mɔ, tsúfé bɔ́mɔ́bwe mó ñáín.

²⁷ Nanáin Agripa, fɔ́hɔ Bulu ɔ́nású atáípú asɔn wanlínhé amɔsu gyi? Nyin ání fɔ́hɔ mósú gyí.”

²⁸ Inɔ Owíe Agripa lébláa Paulo ɔ́béé, “Fahogyi fée fétalí dámlí mí bwé Okristoyin bré tinbí ánífɔ?”

²⁹ Paulo lébláa mɔ ɔ́béé, “Bré tinbí o, bré tsɔtsɔtsɔ o, mí mpái ání ndeɔ há Bulu gyí, fɔ́a ahá ání mli dé mí asɔn blíhé nu nde ání fée mléba bɔ́bwe fé mí. Táme bɔ́máwa mli íkan anfi mó.”

³⁰ Inɔ á, Owíe Agripa mɔa ɔ́máso ogyípú Festo pɔ Berenike mɔa ahá ámú bɔ́tsie inɔ ámɔ fée bákusú dáli. ³¹ Beyélí itsétó, amú wɔ́lewɔ́le budéblí beé, “Oyin ání mókúbwé tɔ́tɔá ilehián ha mɔ lowu ntée mɔ obuwa.” ³² Mú Owíe Agripa lébláa Festo ɔ́béé, “Teki ní oyin ání méblí ɔ́béé, Roma owíe dehen kóun ogyíi mɔ asón á, teki fétalí sí mɔ.”

27

Paulo Pɔya Roma Wúlutɔ

¹ Bréá beblí alí tá á, bekitá agywun beé, abótsɔn ɔ́pɔsu yó Italia ɔ́mátó. Bɔ́pɔ Paulo mɔa obu adípú aku é wá Romafɔ isá akɔ́pú ɔ́hande ɔ́kwá bɔ́tetí mɔ Yulio íbítɔ. Ɖhande anfi bɔ́ Roma Owíe Dehen Augusto isá akɔ́pú ɔ́pasuatɔ. ² Anulówie ntsusu-yibi

kuá itsú Adramitio fón, iyó ɔpu ɔnó awúluá ɔbu Asia ɔmátó. Makedoniayin Aristarko, otsú Tesalonika amv é bu anito. ³ Ɔyi kehe a, anilélí Sidon ɔpu ɔnó. Isá akɔpú ɔhande Yulio lówun Paulo nwe, ɔleha mu ɔɔyɔ mu aba wá, méni béha mu atóá ibéhián mu. ⁴ Anilókusú tsú inu, afú lefia aní ɔpu amosu. Múú anilóyɔtsun Kipro ɔsulóv awunso fón, tsúfé afú ámu medétsúun inu mú. ⁵ Anilótsun ɔpusu yótsun Kilikia pú Pamfilia fónsú yówie Likia ɔsulósu, Mira wúluto. ⁶ Isá akɔpú ɔhande amv lówun ntsusu-yibi kuá itsú Aleksandria wúluto iyó Italia ɔmátó, ɔlele aní wá mótó.

⁷ Anidín ɔpu amosu putɔɔ. Mú su anilégyí nke tsɔtsɔtsɔ ɔkpatɔ. Ilepian aní asa anilówie Knido. Afú ámu méha aní ɔkpa. Mú su anilópu yótsun mantáa Kreta ɔmá. Inu á, anilópukplí tsun Salmone wúlu ɔsaasí fón. Tsúfé afú medétsúun inu mú. ⁸ Iníá anilótsun ɔpu ɔnó-ɔnó kúráá ó á, ilepian aní asa anilóbowie ɔtinekuá butetí inu “Otsubúnɔ Wankláán,” ɔbu mantáa Lasea wúluto.

⁹ Nke tsɔtsɔtsɔ lóɔtsun, nkeá butɔpúkli ɔnó kúlí lakpansikíé é ɔtsun. Nke ámuɔ é á, ɔpu amv ɔdeda. Mú su mósú tsun lɔwa ifú. Iní su Paulo lótsí kplá amú ɔbéé, ¹⁰ “Mí awié, nawun ání ní anumékí wankláán aní ɔkpa ání natító a, abóhulí ató tsɔtsɔtsɔ. Megyí ató pú ntsusu-yibi ámu wule, aní onutónutó é abésin mótó.” ¹¹ Táme isá akɔpú ɔhande amv lóhɔ ntsusu-yibi ámuɔ ɔhande pú mu wie asón sí Paulo. ¹² Iníá otsubúnɔ inu ima aleá abétsiá inu nyankputswíebi su á, amótó ahá tsɔtsɔtsɔ beblí beé abénatí inu. Amú ansí dín ání abóyówie Foinike, igyi Kreta otsubúnɔ, ɔbu owí ɔkplíwíékpá fón, tsíá inu nyankputswíebi amv.

Atsufú Kpənkpənti Ɔpυsv Tsóvn

13 Inu afú kvá itsú gyəpɪsv lówa tsóvn brɛvυ bi. Inɪ sv ahá ámvɔ akv bosusúu ání amó agywɪn ámv békanáa. Mv sv belatsú símpíá itehá ntsusv-yibi telí tsukvle wá ntsusv-yibi ámvɔ, bəpυtsv Kreta ɔpυ ɔnó-ɔnó. 14 Táme iməwa ɔpá kvkv afú kpənkpənti kv lókvsv tsú Kreta ífónsú. Afú ámv dá gyí “Bɪnasv-owí-ɔdalíkpa-afú.” 15 Afú ámv lébefia anɪ. Inɪá anɪmɛtalí sánkía ntsusv-yibi ámv sv á, anɪlési ɪwɪ há afú ámv, ɪɔpυ ntsusv-yibi ámv náti. 16 ɪɔpυ mó srí yótsv mantáa ɔpυ nsvné ɔsvlɔv kvá bvtɛtí mó Kauda asɪ. ɪlɔwa ɔnlɪn asa bɛtalí tsú ɔklɔnbɪ ámvú bvtəpólé ahá ání bvdɛ ntsu wie, isian ntsusv-yibi ámv ɔma amv wá yibi ámvɔ. 17 Inu ntsusv-yibi ámvɔ agyómá ayəpú bɛbitía ɔklɔnbɪ ámv wá ntsusv-yibi ámvɔ. Bəpυ ɔfé klí ntsusv-yibi ámv kínkíínkín, ménɪ iméemáín. Benya ifú bɛɛ afú ámv ɪbótsvan ntsusv-yibi ámv yówie Libia osubúnə osvublúv. Mó sv bɛɛ tati ání isian ntsusv-yibi ámvsv, ménɪ ntsusv-yibi ámv bɛnatí pvtəv. Mó óó á, afú ámv lótsvan ntsusv-yibi ámv náti ɔvɔnlínsú. 18 Mó ɔyɪ kvkv a, afú ámv ɔnó kvkv wá ɔnlɪn. Mó sv bəwa amó atə svráhé kv wá ɔpvtə bi. 19 Ɔkv sáásí a, bɛɛ ntsusv-yibi ámv ɪwɪ ntobí kvgyíkúv amó ɪbɪ léda wá ɔpυ amvɔ. 20 Anɪtráa anɪmɛdé oví móv ntsrakpabɪ wúv nkv tsətsəvtsə, afú ámv ɔnó é ɪtráa bv ɔnlɪn. Mó sv anɪ ansí mɛtrá dɪnká tətəsv dvn lowu.

21 Nkv tsətsəvtsə lətsv, ahá ámv bvt ráa bvmɛdé atə gyí. Inu Paulo lókvsv lí amó fɛé ansító, bláa amó ɔbɛɛ, “Mí awíé, kvkv ní mlɪlónu mí ɔmɛ, anɪmɛnatí Kreta osubúnə a, kvkv anɪmókú befia ɪpian, hólɪ anɪ atə alɪ. 22 Táme séi á, mbláa mlɪ amɪnv. Mlɪwa

klon, tsúfé anito okoko móowu, ntsusu-yibi áñfi wole obéyintá. ²³ Igye onyé á, mí Buluá ntosúm lówa mu obapu mí wá. ²⁴ Oebláa mi obéé, ‘Paulo, mánya ifú. Ibwébwéébwé á, félí Roma Owíe Dehen ansító. Bulu lawá awitale há fú. Mú su alahó ahá áñfi fúa amónyó mliná áñfi fée nkpa.’ ²⁵ Mú su mí awíé, mlinya klon, tsúfé mí ansí dín áñi Bulu obéha íbéba mótó fé alíá mu obapu labeláa mi. ²⁶ Táme ibwébwéébwé á, afú ámu íbéda aní ya opu nsiné osulú kusú.”

²⁷ Eke dúanasi onyé á, afú ámu bu mósú ide anida yáa nsiné inu opuá bótetí mú Adriasu. Mú oyínsiné á, ntsusu-yibi ámota agyómá ayapó bosusúu áñi anulatá osulúu tu tá. ²⁸ Mú su hapu ofé kápú opu amu oklú ki. Benya ayabi lafakule aduanyó (120). Bré kpalobí oma betrá kapó mú ki a, benya ayabi adukwebá (90). ²⁹ Ifú lekítá ntsusu-yibito agyómá ayapó ámu áñi abódu abutású. Mú su beda asímpi áñi butópókítá ntsusu-yibi líi ana kéké síán mú oma, sí mú wá opu amota. Bokokóli Bulu bee oyí ikée amó. ³⁰ Agyómá ayapó amu aku bekleá bésrí dali ntsusu-yibi ámota. Mú su beki ansí lé oklon kusubi ámu dínká opu amusu híéé, fé símpi ámu budepusíán oklon ámu onósú. ³¹ Táme Paulo lébláa ísá akapó ámu pú amó ohande obéé, “Ní ntsusu-yibi ámota agyómá ayapó bumetsiá mótó á, mliméenya nkpa.” ³² Mú su ísá akapó amu beka oklon kusubi ámu ofé tun, há afú latsuan mú náti.

³³ Oyí íbá beke a, Paulo lóbwií ipa há amó fée obéé, bogyi ató. Oeblí obéé, “Kwasieda anyó sóón ní, atogyihe medínká mli owóli. Mlimókógyi tótóto. ³⁴ Nobwíí ipa há mli, mligyi ató ngya, méni mlimóowu. Mlito okoko nwunsu-imi kole kóráá

móofwi.” ³⁵ Paulo lótoí tá á, òlele bodobodo ipín, dá Bulu ipán amó fée ansító, òlemaín ku wá gyí bi. ³⁶ Inu anító okugyíòku lówa klun gyi ató. ³⁷ Aní ahá lafanyò aduesienó-sie (276) bu ntsusu-yibi ámutò. ³⁸ Bréá amó fée begyi ató aliá bétali á, bele ayó ámúú ibu ntsusu-yibi ámutò ámu fée wá òputò, há ntsusu-yibi ámu leta odwin.

Ntsusu-yibi Amu Bwiebwie

³⁹ Bréá òyí deké a, agyómá ayòpó ámu bowun aní òpu amu bámbi lowie òsulúu kusu, táme bumebi osubúnò oduá igyi. Inu bóbwe agywun beé békan ntsusu-yibi ámu ya inu. ⁴⁰ Mú su bekakáa símpi ámu tuntin wa òputò. Besankí ntsusu-yibi ámu mpai é. Múú botsu tati yilé ámúú isian ntsusu-yibi ámu ansító ámu fúa, fia afú ámu, bəpu bəyó òpu ònó. ⁴¹ Táme ntsusu-yibi ámu ləyódu ɲesisu, sin inu, òpu amu leda wólí òklun amu òma máin-máin mú.

⁴² Isá akòpó ámu bóbwe agywun beé bómo obu adipú ámu fée, ménì òkuku méepití dali, srí. ⁴³ Táme amó òhande léklé aní òbóhò Paulo nkpa. Mú su òmeha amó òkpa aní bumóò obu adipú ámu. Táme òlebláa amó òbéé, òhagyíòha aní òbétali á, otúu wie òpu amutò, òpiti dali. ⁴⁴ Òma a, òleha atráhe amu é bədu dínká ntsusu-yibi ámu afonsu yówie ogbémgbesu. Amó fée begyi mbla ámuusu, bəyò ogbémgbesu inu.

28

Malta Wúlutò Asón

¹ Aní fée anilédinká ogbémgbe amusu. Òma asa anilébi aní òpu nsiné òsulúu kúá butetí mú Malta ni. ² Nyankpu détswíe, su atsalì bu inu. Táme

inu atsiápo amu begyi anı buale dódá ogyá opu onó inu há anı, anı fée anilétsiá mú ası. ³ Paulo lékpa ngyayibi obée amupowa ogyá ámutó. Saa ibe bu mótó. Ogyá ámu okunkúu su ibe ámu lótswi yi Paulo obiweto. ⁴ Bréá inu atsiápo amu bowun áni iwó ámu yí mu a, bebláa aba bee, “Ahá omápo oyin áni gyí. Ibu mótó áni aladáli opu amoto, táme anı okpi ámú otébitı isu ámu médékle obée otsiá nkpa.” ⁵ Inu Paulo lówónáa ibi, iwó ámu lékpa wíe ogyá, táme tótó móbwe Paulo. ⁶ Amó fée besi bulı budekı. Buki bee Paulo obópunya, ntée obétin wu. Táme bréá belı wá opa tótó méba a, beladámlı amó agywın blı bee, “Okpi oku ohá áni gyı.”

⁷ Ohande oku bu osólóv ku opu nsiné inu. Mu dá gyı Publio. Olóhó anı atúu, kpá anı ya mu wóyıtó, anilétsiá mu wá nkensá kéké. ⁸ Alı bré ámutó á, owısó lakıtá ohande amu mu si, mu iwıtó latú; oda. Paulo léyekı mu, olópu ibi dínká musu bó mpáı há mu, iwı lówa mu onın. ⁹ Mú oma a, bopu alópua bubu osólóv amusu fée ba, Paulo létsa amó ilo. ¹⁰ Anilétsiá inu tsra asa, inufo ámu bowa anı numnyam, kíe anı ató tsotsótsó. Bréá anidénatı á, bopu atóá ibéhián anı okpató fée sí anı okpa.

Roma Wúlutó Yo

¹¹ Anilóyo opu onó yótsu ntsusu-yibi kvá ilatsiá inu nyankpótswíebi amu fée. Itsú Aleksandria wúlutó. Besré atabı akvá bogyi ikpi yi ntsusu-yibi ámu ansıtó. ¹² Aniléyelı opu nsiné osólóv ku otsubúnó, butetí mú Sirakus, anilétsiá inu nkensá. ¹³ Tsú inu á, anilóbomlı tsón bowie wúlu yíle kvá butetí mú Regiosu. Mú oyı kehe a, afú ku lówa tsóon bı tsu ayası fón. Nkenyó oma a, anilóyowie otsubúnó kvá butetí mú Puteoli. ¹⁴ Aniléfia ahógyipo aku inu. Bokokóli

anì bεε, atsiá amó wá nken síénó. Anulókusó tsú inu á, anilóyɔ Roma wúlutɔ. ¹⁵ Apíó aní bɔbɔ Roma wúlutɔ bonu aní abá. Mú sɔ amótó aku beba ibiá ogyíkpa, butetí inu Apia. Aku é beba otinεkuá butetí inu Afóó Ɔswíkpa Asa, ɔbu ɔkpatɔ befia anì. Bréá Paulo lówun amó á, mɔ ansí legyi, ɔleda Bulu ipán.

Bulu Asón Ɔkanda Roma Wúlutɔ

¹⁶ Bréá anilóyowie Roma wúlutɔ á, Roma aban léha Paulo ɔkpa aní ɔbétalí yétsiá otinéá odeklé, táme isá ɔkɔpú ɔku obógyo mɔ iwɪ brégyíbré.

¹⁷ Eke sáási a, Paulo létɪ Yudafɔ ahandεá bɔbɔ inu fée fia. Mú ɔlebláa amó ɔbéε, “Mí apíó, ɔbu mótóá mmɔpɔ lalahε kɔkɔkɔ gyi mí ɔmátófɔ, mmeyintá anì anáin amándié kɔkɔ é. Táme anì ahandε aní bɔbɔ Yerusalem bekítá mí ya Romafɔ. ¹⁸ Bɔyɔ mí asóntó á, tekɪ bekleá bési mí, tsúfé bomowun tsitsa kɔkɔ mí iwɪ asa bεε bɔmóó mí. ¹⁹ Táme Yudafɔ ámɔ bɔmotsulá aní bɔsíi mɪ. Amó bwehé sɔ nɔkɔlí ɔkpa mbée, Roma Owíε Dεhen onutó ogyii mí asón. Megyí bεε mbɔ mí ɔmá iwɪ asɔansɔ. ²⁰ Mú sɔ natí mɪ fia nɪ. Tsúfé ɔhá ámóó Israelfɔ bɔdε mɔ ɔkpa kí amɔ sú nda ikan anfitɔ.”

²¹ Amó é bebláa Paulo bεε, “Animókúhɔ ɔwuló kɔkɔ tsú Yudea ɔmátó tsú fú iwɪ. Anì apíó Yudafɔ ámɔtɔ ɔkɔkɔ é mókótsú inu bebláa anì asɔn laláhe kɔkɔ tsú fú iwɪ. ²² Táme ha anì abɪ fú agywun. Tsúfé aniyin aní ahá buteblí asɔn laláhe tsú Bulusúm ɔpasua ánfi fóbɔ mótó ánfi iwɪ otinεgyíotíné.”

²³ Mú sɔ mɔa Yudafɔ ámɔ behie ekeá béfia. Eke ámɔ lífɔn a, Yudafɔ tsɔtsɔtsɔ beba befia Paulo wóyí inu. Paulo létɔí kplá amó. Ɔɔpɔ Mose Mbla pú Bulu ɔnósú atóipú amɔ asɔn wanlínhé lé Bulu iwíegyí ámɔ iwɪ asóntó súná amó tsú nyankɪ pɔn owí. Ɔɔbɔ mbódí aní ɔbédamlí amó abɔhɔ Yesu

Kristo iwɪ asón ámuɓu gyi. ²⁴ Amótó aku bohogyi, táme aku bumohogyi. ²⁵ Amó wolewole amu onó mɔbwe kule, bɔwa asón ámu prí bi. Táme Paulo létrá bláa amó ason kua kule asa bedasáin. Ɔlebláa amó ɔbéé, “Ɔhe Wankíhé lébláa mli anáin ɔnɔkwali amu tɓun Bulu ɔnósú ɔtɔípú Yesaiasu. Ɔbéé,

²⁶ ‘Yɔ ahá ánfɪ wá afuyelbláa amó fɛɛ,
Bónu lánú, táme bumóonu mú asi.

Béki láki, táme buméebi mú.

²⁷ Tsúfé klɔntɔ bu amó odwin.

Batílá asu, bun ansíbi é.

Ní megyí aɪ á, teki bówun ató

bónu asón,

amó agywɪn bóbwíí.

Bédamlí ba mí wá,

nétsa amó ilo.’ ”

²⁸⁻²⁹ Paulo lómɔ mu asón ɔnó ɔbéé, “Mú su ndekléa mlíbú ání Bulu nkpahóɔ asón ámu lawíé ahá ání bumegyí Yudafɔ é wá dodo. Amó mú bóhɔ asón ámu.”* ³⁰ Paulo létsiá mu nfɪnyɔ kéké. Oletsíá mu onutó obu háihɛtɔ. Oletsíá hɔ afɔ́ ání beba besɪnáa mu fée. ³¹ Ɔlɔwa klɔn dá Bulu iwíegyi ámu iwɪ asón ɔkan, olosuná anɪ Wíe Yesu Kristo iwɪ asón é ahá fée ansító. Ɔhaa métin mu ɔkpa.

* **28:28-29** Mótó yée 29 bu nwóló dada amu akotó: Bréá Paulo lébli asón ánfɪ tá á, Yudafɔ ámu bəkusó nátí, amó wolewole bona buɔe asón ámu nwéɛn gyí.

Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya
New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nkonya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nkonya

nko

Ghana

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nkonya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b09958-fa53-51d1-aae0-88c7e9302503